

BV. HOLDING VÁLLALATCSOPORT

ANNAMAJORI KFT.		
Érkezett: 2015. 05. 13.		
69-58-3/2015. szám	Melléklet:	
Előszám:	Utószám:	Előadó:

SZÁMVITELI POLITIKA

Érvényes: 2015. január 1-jétől

8/2015. (05.12.) számú uralkodó tagi határozat

A Bv. Holding elismert vállalatcsoport létrehozásáról, az uralkodó tag irányítási, döntési és ellenőrzési jogairól és az uralmi szerződés megkötéséről szóló 12/14/2015. számú BVOP határozat 1. pontja, valamint a 2015. február 26-án kelt uralmi szerződés 3.4.1., illetve 8. pontja szerinti jogkörömben eljárva a Bv. Holding Korlátolt Felelősségű Társaság (székhely: 1054 Budapest, Steindl Imre u. 10., cégjegyzékszám: Cg. 01-09-200937) - mint Uralkodó Tag - képviselőjében kiadom a Bv. Holding vállalatcsoport alábbi számviteli politikáját.

Nagy László

Bv. Holding Kft. - mint Uralkodó tag - képviselőjében

Nagy László ügyvezető igazgató

Bv. Holding Kft.
1054 Budapest, Steindl Imre utca 10.
Adószám: 25120064-3-41
Cégjegyzékszám: 01-09-200937
(1.)

Tartalomjegyzék

1. Bemutatós	6
2. Számviteli politika célja, tartalma	9
3. Számviteli alapelvek.....	9
3.1. Általános alapelv	9
3.1.1. A vállalkozás folytatásának elve.....	9
3.2. Tartalmi alapelvek.....	10
3.2.1. Teljesség elve.....	10
3.2.2. A valódiság elve.....	10
3.2.3. Az összemérés elve	10
3.2.4. Az óvatosság elve	11
3.3. Tartalomra ható kiegészítő alapelvek.....	11
3.3.1. Az egyedi értékelés elve	11
3.3.2. Az időbeli elhatárolás elve.....	12
3.3.3. A tartalom elsődlegessége a formával szemben elve.....	12
3.3.4. A lényegesség elve.....	12
3.3.5. A költség-haszon összevetésének elve.....	13
3.3.6. A bruttó elszámolás elve.....	13
3.4. Formai alapelvek	13
3.4.1. A világosság elve	13
3.4.2. Következetesség elve	14
3.4.3. Folytonosság elve	14
3.5. Egyéb érvényesítendő elvek.....	14
3.5.1. A hasznosíthatóság	14
3.5.2. Az időszerűség.....	14
3.5.3. A semlegesség.....	14
3.5.4. A megbízhatóság.....	15
3.5.5. A helytállóság	15
4. A számviteli politikáért való felelősség meghatározása.....	16
5. A beszámoló és eredménykimutatás választott formája.....	16
5.1. Éves beszámoló készítési kötelezettség	16
5.2. Közbenő mérlegkészítési kötelezettség.....	17
5.3. Konszolidált beszámoló készítési kötelezettség.....	18
5.3.1. A konszolidált beszámoló célja	18

5.3.2. A konszolidációs kör meghatározása	18
5.3.3. A konszolidált beszámoló készítése alóli mentesítés.....	18
5.3.4. A konszolidált éves beszámoló időadatai	19
6. A Könyvvezetés módja, rendszere	20
6.1. Főkönyvi könyvelés	20
6.2. Analitikus nyilvántartások.....	20
6.3. A gazdasági események könyvelésének határideje.....	21
6.4. A Társasági adó törvény és a számviteli politika kapcsolata	24
7. A beszámoló készítéshez kapcsolódó időpontok.....	24
8. Fogalmak, A számviteli elszámolás szempontjából minősítést igénylő esetek	24
8.1. Az ellenőrzés és önellenőrzés során feltárt hiba, hibahatás minősítése	24
8.1.1. Jelentős összegű hiba	24
8.1.2. Nem jelentős összegű hiba.....	25
8.2. Egyéb bevételek és ráfordítások minősítési szempontjai	25
8.3. Rendkívüli tételek minősítési szempontjai.....	25
8.4. Fajlagosan kis értékű készletek	26
8.5. Vevőnként, adósokként kisösszegű követelések értéke	26
8.6. Behajthatatlan követelések esetében aránytalan költség.....	26
8.7. Alapítás-át szervezés költségeinek elszámolása	27
8.8. Kísérleti fejlesztés költségeinek elszámolása.....	27
8.9. Maradványérték.....	27
9. A számviteli politika keretében elkészítendő szabályzatok	28
9.1. Eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata	28
9.2. Eszközök és források értékelési szabályzata	29
9.3. Pénzkezelési szabályzat.....	29
9.4. Bizonylati rend	30
9.5. Eszközök és források selejtezési szabályzata.....	30
9.6. Számlarend.....	30
9.7. Önköltség számítási és árképzési szabályzat	31
10. Eszközök és források besorolása, átsorolása	32
10.1. Eszközök besorolása, átsorolása	32
10.1.1. Befektetett eszközök	32
10.1.2. Forgóeszközök	33
10.1.3. Besorolások megváltoztatása, átsorolások.....	34
10.1.4. Aktív időbeli elhatárolások	35

10.2. Források besorolása, átsorolása.....	35
10.2.1. Saját tőke.....	35
10.2.2. Céltartalékok.....	36
10.2.3. Kötelezettségek.....	36
10.2.4. Passzív időbeli elhatárolások.....	37
11. A mérlegtételek értékelésének általános szabályai.....	38
11.1. A hasznos élettartam, a maradványérték és az amortizáció elszámolásának módszere.....	38
11.1.1. Az immateriális javak hasznos élettartama.....	39
11.1.2. Az immateriális javak terv szerinti értékcsökkenése.....	39
11.1.3. Tárgyi eszközök hasznos élettartama és értékcsökkenése elszámolásának rendje.....	39
11.2. Értékvesztések és visszairásuk elszámolása.....	41
11.3. Céltartalék-képzés az eredmény terhére.....	44
11.4. Árfolyam-különbözetek elszámolása.....	45
11.5. Értékhelyesbítés, értékelési tartalék.....	46
11.6. Valós értéken történő értékelés.....	46
12. Az eredménykimutatás tartalma.....	46
12.1. Értékesítés nettó árbevétele.....	46
12.2. Aktivált saját teljesítmények.....	47
12.3. Egyéb bevételek.....	47
12.4. Anyagjellegű ráfordítások.....	48
12.5. Személyi jellegű ráfordítások.....	49
12.6. Értékcsökkenési leírás.....	50
12.7. Egyéb ráfordítások.....	50
12.8. Üzemi tevékenység eredménye.....	51
12.9. Pénzügyi műveletek eredménye.....	51
12.10. Rendkívüli eredmény.....	52
12.11. Adózás előtti eredmény.....	52
12.12. Adófizetési kötelezettség.....	52
12.13. Adózott eredmény.....	52
12.14. Mérleg szerinti eredmény.....	52
13. Kiegészítő melléklet tartalma.....	52
13.1. Általános rész.....	53
13.1.1. A Vállalatcsoport tagjára vonatkozó legfontosabb információk bemutatása.....	53
13.1.2. A számviteli politika rövid ismertetése.....	53

13.2. Specifikus rész.....	53
13.2.1. A mérleghez kapcsolódó kiegészítések	53
13.2.2. Az eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítések	55
13.3. Tájékoztató rész.....	55
13.3.1. Valós vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzet értékelése.....	55
13.3.2. Egyéb tájékoztató adatok	58
14. Üzleti jelentés tartalma	60
15. Konszolidáció	62
15.1. Az összevont konszolidált beszámoló felépítése.....	62
15.1.1. Mérleg.....	62
15.1.2. Eredménykimutatás	62
15.1.3. Kiegészítő melléklet	62
15.1.4. Üzleti jelentés	64
16. Könyvvizsgálat	64
17. Letétbe helyezés, közzététel, hatálybalépés	65
17.1. Letétbe helyezés	65
17.2. Közzététel	65
17.3. Hatálybalépés.....	65
18. Függelékek	66

1. BEMUTATÁS

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság képviselője a Magyar Állam mint tulajdonos nevében, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. alapítás során történő eljárásra vonatkozó 717/2014. (XII.11.) számú IG határozata alapján, a belügyminiszter jóváhagyásával 2015. január 1-jével 3 millió Ft törzstőkével megalapította a Bv. Holding Korlátolt Felelősségű Társaságot egyszemélyes társaságként.

Az MNV Zrt. 2014. december 17. napján kelt 717/2014. (XII. 17.) számú igazgatósági határozatában jóváhagyott és az Uralkodó Tag és az Ellenőrzött Társaságok legfőbb szerve között létrejött uralmi szerződés (a továbbiakban: uralmi szerződés) alapján a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása mint állami feladat és a büntetés-végrehajtási szervezet ellátási kötelezettségének hatékonyabb végrehajtása céljából a Szerződő Felek elhatározták, hogy a Ptk. 3:49-61. §-ai alapján mindazon gazdasági társaságokkal, amelyek megfelelnek a Ptk. 3:49. § (1)-(2) bekezdéseiben foglalt feltételeknek, uralmi szerződést kívánnak kötni annak érdekében, hogy az így létrehozott elismert vállalatcsoportban (továbbiakban: Vállalatcsoport) a vállalatcsoport szintű irányítási eszközök segítségével biztosítsák a vállalatcsoport szintű gazdasági érdekek hatékony érvényre juttatását. Ennek egyik eleme jelen számviteli politika. Ezen szabályozás a Vállalatcsoport minden tagjára kötelezően vonatkozik azzal, hogy a helyi sajátosságokra kiegészítés készíthető, melyet jelen szabályzat mellékleteként kell csatolni.

A Vállalatcsoport neve: **Bv. Holding**

A Vállalatcsoport tagjai:

Adorján-Tex Konfekcióipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 6300 Kalocsa, Szent István király utca 26.

Cégjegyzékszám: 03-09-126499

Adószám: 24654081-2-51

Rövidített cégnév: Adorján-Tex Kft.

Képviseli: Máté Endre ügyvezető

Állampusztai Mezőgazdasági és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 6327 Állampuszta, 1. (Harta 0148/25. hrsz.)

Cégjegyzékszám: 03-09-102802

Adószám: 11033884-2-51

Rövidített cégnév: Állampusztai Kft.

Képviseli: Schneider Gyula ügyvezető

Annamajori Mezőgazdasági és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 2471 Baracska, Annamajor 1.

Cégjegyzékszám: 07-09-003060

Adószám: 11108944-2-51

Rövidített cégnév: Annamajori Kft.

Képviseli: Laczkó Lóránt ügyvezető

"BUFA" Budapesti Faipari Termelő és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 1108 Budapest, Kozma u.13.
Cégbiztosítási szám: 01-09-269450
Adószám: 10898013-2-51
Rövidített cégnév: "BUFA" Kft.
Képviseli: Váradi Balázs ügyvezető

DUNA PAPIR Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 2316 Tököl, Ráckevei út 6.
Cégbiztosítási szám: 13-09-067931
Adószám: 10897919-2-51
Rövidített cégnév: DUNA PAPIR Kft.
Képviseli: Fogarasi László ügyvezető

DUNA-MIX Ipari Kereskedelmi Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 2600 Vác, Barabás Miklós u. 1.
Cégbiztosítási szám: 13-09-067928
Adószám: 10897232-2-51
Rövidített cégnév: DUNA-MIX Kft.
Képviseli: Szokolczai Lóránt ügyvezető

Ipoly Cipőgyár Termelő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 2660 Balassagyarmat, Madách út 2.
Cégbiztosítási szám: 12-09-001968
Adószám: 11203362-2-51
Rövidített cégnév: Ipoly Cipőgyár Kft.
Képviseli: Nemszilaj Sándor ügyvezető

Nagyfa-Alföld Mezőgazdasági és Vegyipari Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 6724 Szeged, Cserzy Mihály u. 11.
Cégbiztosítási szám: 06-09-002808
Adószám: 11089940-2-51
Rövidített cégnév: Nagyfa-Alföld Kft.
Képviseli: Borsi János ügyvezető

NOSTRA Vegyipari Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 2629 Márianosztra, Pálosok tere 1.
Cégbiztosítási szám: 13-09-067926
Adószám: 10897658-2-51
Rövidített cégnév: NOSTRA Kft.
Képviseli: Frank Tibor ügyvezető

Pálhalmai Agrospeciál Mezőgazdasági Termelő, Értékesítő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 2407 Dunaújváros, Pálhalma 1. 078/36.hrsz.
Cégjegyzékszám: 07-09-003062
Adószám: 11109000-2-51
Rövidített cégnév: Pálhalmai Agrospeciál Kft.
Képviseli: Farkas Zsolt ügyvezető

Sopronkőhidai Ipari és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 9407 Sopronkőhida, Pesti Barnabás út 25.
Cégjegyzékszám: 08-09-003769
Adószám: 11130888-2-51
Rövidített cégnév: Sopronkőhidai Kft.
Képviseli: Farkas György ügyvezető

a továbbiakban: Ellenőrzött Tagok

Bv. Holding Korlátolt Felelősségű Társaság

Székhely: 1054 Budapest, Steindl Imre utca 10.
Cégjegyzékszám: 01-09-200937
Adószám: 25120064-2-41
Rövidített cégnév: Bv. Holding Kft.
Képviseli: Nagy László ügyvezető igazgató

a továbbiakban: Uralkodó Tag

Az uralmi szerződés kelte: 2015. február 26.

Az elismert vállalatcsoport cégbírósági bejegyzésének dátuma: 2015. május

2. SZÁMVITELI POLITIKA CÉLJA, TARTALMA

A Számviteli politika a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Sztv.) által előírt beszámolási kötelezettség végrehajtásához szükséges módszerek és eljárások összessége, amely a Bv. Holding méretének, adottságainak, szabályozási környezetének, gazdálkodási rendszerének leginkább megfelelő rendszer kialakítását alapozza meg.

A számviteli politika célja, hogy a Vállalatcsoportnál olyan számviteli információs rendszer funkcionáljon, amely elősegíti a Vállalatcsoport eredményes gazdálkodását, amelynek alapján a gazdálkodásról, a vagyoni helyzetről megbízható és valós összképet adó információt tartalmazó konszolidált éves beszámoló állítható össze, továbbá járuljon hozzá a döntéshozatalhoz szükséges információk biztosításához.

A számviteli politika rendeltetése, hogy biztosítsa:

- az Sztv. előírásainak érvényesítését,
- a hiteles, és részeiben is minden piaci szereplő számára azonosan értelmezhető beszámoló elkészítését,
- hogy a beszámoló információ tartalma alkalmas legyen a tulajdonos, és a Vállalatcsoporti, valamint az egyes tagok vezetői döntéseinek megalapozására.

A Vállalatcsoport a számviteli politikájában írásban rögzíti:

- azokat a számviteli elveket, értékelési módszereket, eljárásokat, melyeket a cég vezetése érvényesít az éves beszámoló elkészítése és bemutatása során,
- azokat, a Vállalatcsoportra jellemző szabályokat, előírásokat, módszereket, amelyekkel meghatározza, hogy mit tekint a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából lényegesnek, jelentősnek, nem lényegesnek, nem jelentősnek,
- a törvényben biztosított választási, minősítési lehetőségek közül melyeket, milyen feltételek fennállása esetén alkalmaz, és az alkalmazott gyakorlatot milyen okok miatt kell megváltoztatnia.

A számviteli politika hatálya kiterjed a Vállalatcsoport valamennyi tagjára.

3. SZÁMVITELI ALAPELVEK

A számviteli alapelvek a megbízható és valós vagyoni, jövedelmezőségi és pénzügyi helyzet bemutatásában és értékelésében nélkülözhetetlen nézetek.

A beszámoló elkészítésekor és a könyvvezetés során az Sztv. 15-16. §-ában meghatározott alapelveket kell érvényesíteni.

3.1. Általános alapelv

3.1.1. *A vállalkozás folytatásának elve*

„A beszámoló elkészítésekor és a könyvvezetés során abból kell kiindulni, hogy a gazdálkodó a belátható jövőben is fenn tudja tartani működését, folytatni tudja tevékenységét, nem várható a működés beszüntetése vagy bármilyen okból történő jelentős csökkenése.”

Ezen elv érvényesülése mellett a gazdálkodó eszközeit a törvényben előírt módon – alapvetően az értékcsökkenéssel, az értékvesztéssel csökkentett, a visszaírt értékvesztéssel növelt bekerülési értéken – értékeli.

3.2. Tartalmi alapelvek

3.2.1. Teljesség elve

„A gazdálkodónak könyvelnie kell mindazon gazdasági eseményeket, amelyeknek az eszközökre és a forrásokra, illetve a tárgyévi eredményre gyakorolt hatását a beszámolóban ki kell mutatni, ideértve azokat a gazdasági eseményeket is, amelyek az adott üzleti évre vonatkoznak, amelyek egyrészt a mérleg fordulónapját követően, de még a mérleg elkészítését megelőzően váltak ismertté, másrészt azokat is, amelyek a mérleg fordulónapjával lezárt üzleti év gazdasági eseményeiből erednek, a mérleg fordulónapja előtt még nem következtek be, de a mérleg elkészítését megelőzően ismertté váltak.”

A teljesség elve azt jelenti, hogy – az alapelvek figyelembevételével – a könyvvitelben rögzítésre kerül valamennyi gazdasági esemény, amelynek az eszközökre és a forrásokra, illetve a tárgyévi eredményre gyakorolt hatását a beszámolóban be kell mutatni a törvény szerint. Ide tartoznak azok a gazdasági események is, amelyek az adott üzleti évre vonatkoznak, amelyek egyrészt a mérleg fordulónapját követően, de még a mérleg elkészítését megelőzően váltak ismertté, másrészt azok is, amelyek a mérleg fordulónapjával lezárt üzleti év gazdasági eseményeiből erednek, a mérleg fordulónapja előtt még nem következtek be, de a mérleg elkészítését megelőzően ismertté váltak.

A teljesség elvéhez hozzátartozik az is, hogy a gazdasági események könyvelésének alapját képező, az adott üzleti évre vonatkozó bizonylatok hiánytalanul, hézagmentesen feldolgozottak legyenek.

3.2.2. A valódiság elve

„A könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük. Értékelésük meg kell, hogy feleljen az Sztv.-ben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak.”

A valódiság elve azt jelenti, hogy a könyvvitelben rögzített, a beszámolóba felvett tételek a valóságban is megtalálhatóak, bizonyíthatóak, kívülállók által is megállapíthatók legyenek. Ennek alapvető feltétele az, hogy a törvény szerint készüljön el a beszámolót alátámasztó leltár, a leltárban az eszközöket, a kötelezettségeket a törvényben leírt értékelési elvek, módszerek alapján értékeljék, a leltárral egyező összevont adatokat tartalmazzon a főkönyvi könyvelés.

3.2.3. Az összemérés elve

„Az adott időszak eredményének meghatározásakor a tevékenységek adott időszaki teljesítéseinek elismert bevételeit és a bevételeknek megfelelő költségeit (ráfordításait) kell számításba venni, függetlenül a pénzügyi teljesítéstől. A bevételeknek és a költségeknek ahhoz az időszakhoz kell kapcsolódniuk, amikor azok gazdaságilag felmerültek.”

Az összemérés elve azt jelenti, hogy az adott időszak eredményének meghatározásakor a tevékenységek adott időszaki teljesítéseinek elismert bevételeit és a bevételekkel szembeállítható költségeit, ráfordításait kell számításba venni, függetlenül a bevételek befolyásától, illetve a kifizetések időpontjától. Az árbevételt akkor kell elszámolni, amikor az áruszállítás, a szolgáltatásnyújtás szerződés szerinti teljesítése megtörtént. Az árbevétellel szembe kell állítani azokat a költségeket, amelyek a termék értékesítése, a szolgáltatásnyújtás

érdekében felmerültek. Ebből az is következik, hogy a bevételekhez hozzá kell rendelni az igényelt támogatásokat, de nem lehet a költségekhez (ráfordításokhoz) rendelni a még nem esedékes, még fel nem merült bevételeket. Az összemérés elvéből következik az is, hogy a bevételek és a költségek (ráfordítások) ahhoz az időszakhoz kapcsolódjanak, amikor azok gazdaságilag felmerültek.

3.2.4. Az óvatosság elve

„Nem lehet eredményt kimutatni akkor, ha az árbevétel, a bevétel pénzügyi realizálása bizonytalan. A tárgyévi eredmény meghatározása során az értékvesztés elszámolásával, a céltartalék képzésével kell figyelembe venni az előrelátható kockázatot és feltételezhető veszteséget akkor is, ha az az üzleti év mérlegének fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között vált ismertté. Az értékcsökkenéseket, az értékvesztéseket és a céltartalékokat el kell számolni, függetlenül attól, hogy az üzleti év eredménye nyereség vagy veszteség.”

Az óvatosság elve azt jelenti, hogy nem lehet eredményt kimutatni akkor, ha az árbevétel, a bevétel pénzügyi realizálása részben vagy egészen bizonytalanná válik, annak ellenére, hogy a teljesítés a szerződésnek megfelelően történt, a terméket, a szolgáltatást átvették, az ellenértéket elismerték.

Az óvatosság elvének érvényesülése, a reális eredmény meghatározása a tulajdonosnak, a befektetőknek is érdeke.

Az óvatosság elvéhez kapcsolódnak a vagyontárgyak, a kötelezettségek értékelésére, az eredmény megállapítására vonatkozó – a törvényben rögzített – előírások, továbbá az is, hogy az eszközök értékének csökkenését, az értékvesztéseket, valamint a céltartalékokat az üzleti év eredményétől függetlenül el kell számolni.

3.3. Tartalomra ható kiegészítő alapelvek

3.3.1. Az egyedi értékelés elve

„Az eszközöket és a kötelezettségeket a könyvvezetés és a beszámoló elkészítése során egyedileg kell rögzíteni és értékelni (az egyedi értékelés elve). A beszámoló elkészítése során – a 16. § (3)-(5) bekezdésben és a 46. § (3) bekezdésében foglaltak alapján – az egyedi értékelés elve e törvény szerinti esetekben sajátosan érvényesülhet.”

Az egyedi értékelés elvéből az következik, hogy az eszközöket és a kötelezettségeket a könyvvezetés és a beszámoló készítés során egyedileg kell rögzíteni és értékelni. Sajátosan érvényesülhet az egyedi értékelés elve a tartalom elsődlegessége a formával szemben, a lényegesség, a költség-haszon összevetése számviteli alapelvek alkalmazásakor, továbbá a csoportosan nyilvántartott, azonos jellemzőkkel, feltételekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési áron, illetve az úgynevezett FIFO módszerrel történő értékelésnél.

Sajátosan érvényesülhet az egyedi értékelés különösen:

- tárgyi eszközöknél a számításba vett érték és a később számlázott, kivetett összeg különbözete, ha az az adott eszköz értékét jelentősen módosítja,
- terven felüli értékcsökkenés elszámolásánál, ha a könyv szerinti érték tartósan és jelentősen magasabb, mint a piaci érték,
- értékvesztés elszámolásánál, ha a könyv szerinti érték és a piaci érték különbözete tartósan mutatkozik és jelentős összegű,
- vevőnként, adósonként kisösszegű követeléseknél, ahol százalékos arányban is lehet értékvesztést elszámolni,

- a mérlegben a valutapénztárban lévő valutakészletet, a devizaszámlán lévő devizát, továbbá a külföldi pénzürtékre szóló minden követelést, ideértve a követelés jellegű aktív időbeli elhatárolásokat is, befektetett pénzügyi eszközt, értékpapírt, illetve kötelezettséget, ideértve a kötelezettség jellegű passzív időbeli elhatárolásokat is, az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó a Magyar Nemzeti Bank által közzétett hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni,
- a készleteknél az egyedileg megállapított értékvesztés helyett a könyv szerinti érték arányában is meghatározható az értékvesztés a meghatározott készletcsoportoknál,
- értékpapíroknál, készleteknél, valutánál, devizánál, ahol átlagos beszerzési áron, illetve az úgynevezett FIFO módszerrel történik a csoportba tartozó eszközök értékelése.

3.3.2. Az időbeli elhatárolás elve

„Az olyan gazdasági események kihatásait, amelyek két vagy több üzleti évet is érintenek, az adott időszak bevételei és költségei között olyan arányban kell elszámolni, ahogyan az az alapul szolgáló időszak és az elszámolási időszak között megoszlik.”

Az időbeli elhatárolás elve azt jelenti, hogy azon gazdasági események kihatásait, amelyek két vagy több évet is érintenek, az adott időszak bevételei és ráfordításai között olyan arányban kell elszámolni, ahogyan az alapul szolgáló időszak és az elszámolási időszak között megoszlik.

3.3.3. A tartalom elsődlegessége a formával szemben elve

„A beszámolóban és az azt alátámasztó könyvvezetés során a gazdasági eseményeket, ügyleteket a tényleges gazdasági tartalmuknak megfelelően – e törvény alapelveihez, vonatkozó előírásaihoz igazodóan – kell bemutatni, illetve annak megfelelően kell elszámolni.”

Indokolt a tartalom elsődlegessége a formával szemben alapelvnek a törvényben való rögzítése is, tekintettel arra, hogy egyrészt az üzleti életben előfordulnak olyan ügyletek, amelyek jogszabályi megalapozottsága nem teljesen egyértelmű. Másrészt előfordul, hogy a szerződésekre alapozott ügyletek tartalma a szerződésben foglaltak alapján számviteli szempontból megkérdőjelezhető.

Az ilyen jellegű ügyletek számviteli elszámolásához – a beszámolóban való szerepeltetéséhez, illetve az azt alátámasztó könyvviteli elszámolás mikéntjéhez – támpontul a számviteli alapelvek, kiinduló pontként "a tartalom elsődlegessége a formával szemben" számviteli elv szolgál.

3.3.4. A lényegesség elve

„Lényegesnek minősül a beszámoló szempontjából minden olyan információ, amelynek elhagyása vagy téves bemutatása – az ésszerűség határain belül – befolyásolja a beszámoló adatait felhasználók döntéseit.”

A lényegesség elve – a beszámoló szempontjából – azt jelenti, hogy lényegesnek minősül minden olyan információ, amelynek elhagyása vagy téves bemutatása befolyásolhatja a felhasználóknak a beszámoló alapján hozott gazdasági döntéseit. A lényegesség függ a tétel vagy tévedés nagyságától, ahogyan az az elhagyás vagy a téves bemutatás adott körülményei között megítélhető.

A lényegesség elve segíti érvényre juttatni a világosság alapelvét azáltal, hogy ezen elv értelmében mindazon tételeket, amelyek a mérlegben és az eredménykimutatásban nem, vagy

nem kellő részletezésben található meg, és a beszámoló szempontjából lényegesek, a mérleg, az eredménykimutatás további részletezésével vagy a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.

Indokolttá teszi ezen elvnek a törvénybe iktatását az is, hogy a Vállalatcsoportnak – a törvénybe foglaltakon túlmenően – legyen lehetősége a gyakorlatban felmerült határesetekben ezt az elvet érvényesíteni.

3.3.5. A költség-haszon összevetésének elve

„A beszámolóban (a mérlegben, az eredménykimutatásban, a kiegészítő mellékletben) nyilvánosságra hozott információk hasznosíthatósága (hasznossága) álljon arányban az információk előállításának költségeivel.”

A költség-haszon összevetésének elve (vagy más néven a gazdaságosság elve) általánosságban azt jelenti, hogy a beszámolóban szereplő információból nyerhető haszon – célszerűen – haladja meg az információ előállításának költségeit.

Ezen elv alkalmazása – a lényegesség elvéhez hasonlóan – az üzleti megítélés fogalmkörébe tartozik, hiszen sok esetben a nyerhető haszon és az azzal összefüggően felmerülő költségek nagyságának megítélése nagymértékben szubjektív, továbbá az információ előállítás költségeit szükségképpen nem az információ felhasználói viselik, és az információ felhasználásából származó előnyt (hasznot) szükségképpen nem az információ előállítói élvezik. Ezért a törvény a legszükségesebbnek ítélt információkat kötelezően előírja. Ez esetben a gazdálkodónak nincs választási lehetősége.

Ugyanakkor célszerű a költség-haszon összevetésének elvét alkalmazni minden olyan esetben, amikor egy gazdasági esemény, egy üzleti tranzakció számviteli, vagy más költségei indokolatlanul meghaladják az abból származó bevételeket [pl. behajthatatlannak kell minősíteni (és hitelezési veszteségként le kell írni) mindazon követeléseket, amelyeket eredményesen nem lehet érvényesíteni, mert érvényesítésük veszteséget eredményez vagy növeli a már meglévő veszteséget]; illetve annak eldöntéséhez, hogy a többletinformáció arányban áll-e a ráfordított költségekkel.

3.3.6. A bruttó elszámolás elve

„A bevételek és a költségek (ráfordítások), illetve a követelések és a kötelezettségek egymással szemben – az Sztv.-ben szabályozott esetek kivételével – nem számolhatók el.”

A bruttó elszámolás elvéből az következik, hogy a befolyt bevételek a költségeket (a ráfordításokat) nem csökkenthetik, a követeléseket és a kötelezettségeket – a törvényben szabályozott esetek kivételével – az elszámolás során nem szabad összevonni, de következik az is, hogy követelést nem lehet a mérlegben a kötelezettségekkel szemben közvetlenül felvenni.

A "nettósítás" zavarja a megbízható és valós kép bemutatását. Ezért csak a törvényben rögzített esetekben alkalmazható.

3.4. Formai alapelvek

3.4.1. A világosság elve

„A könyvvezetést és a beszámolót áttekinthető, érthető, e törvénynek megfelelően rendezett formában kell elkészíteni.”

A világosság elve azt jelenti, hogy a könyvvezetés is, a beszámoló is érthető, áttekinthető, a törvényben előírt formában, részletezéssel készült. Az érthetőség a beszámolóban szereplő információk lényeges jellemzője kell, hogy legyen. Az olyan tételeket, amelyek az

érthetőséget elősegítik vagy a sorok megbontásával, vagy a kiegészítő mellékletben kell bemutatni. Az áttekinthetőséget nagymértékben segíti, ha a beszámoló nem túl részletezett, de nem is összevont. Ez utóbbi nem jelentheti azt, hogy a gazdálkodó nem él a törvény biztosította összevonási lehetőségekkel.

3.4.2. Következetesség elve

„A beszámoló tartalma és formája, valamint az azt alátámasztó könyvvezetés tekintetében az állandóságot és az összehasonlíthatóságot biztosítani kell.”

A következetesség elve azt jelenti, hogy a gazdálkodóról adott információ tartalma és formája, az azt alátámasztó könyvvitel vonatkozásában, az állandóság és az összehasonlíthatóság biztosított. Ezen alapelv érvényesítésének záloga a következetesen alkalmazott számviteli politika.

3.4.3. Folytonosság elve

„Az üzleti év nyitóadatainak meg kell egyezniük az előző üzleti év megfelelő záró adataival. Az egymást követő években az eszközök és a források értékelése, az eredmény számbavétele csak e törvényben meghatározott szabályok szerint változhat.”

A folytonosság elve – kapcsolódva a következetesség elvéhez – egyrészt azt jelenti, hogy az üzleti évnitó adatainak meg kell egyezniük az előző üzleti év megfelelő záró adataival, másrészt azt, hogy az egymást követő üzleti években az eszközök és források értékelése, az eredmény számbavétele általában nem változik. Ha az előző üzleti év értékelési, számbavételi elveit a törvényben szabályozott módon a gazdálkodó megváltoztatja, akkor a változtatást előidéző tényezőket, azok számszerűsített hatásait a kiegészítő mellékletben külön meg kell adni.

3.5. Egyéb érvényesítendő elvek

A Nemzetközi Számviteli Standardok minőségi jellemzőként az Sztv. által nevesített alapelveken kívül is megfogalmazzanak olyan követelményeket, melyek a beszámoló készítésénél nem hagyhatók figyelmen kívül. Ezek a minőségi jellemzők – nevesítés nélkül is – végigkísérik az Sztv.-ben megfogalmazott előírásokat.

3.5.1. A hasznosíthatóság

A hasznosíthatóság követelménye azt jelenti, hogy az információ a felhasználó részére hasznosan legyen alkalmazható a döntéshozatalnál, az üzleti események értékelésénél, a jövőbeni pénzügyi helyzet, a teljesítmények és egyéb események várható alakulásának meghatározásánál.

3.5.2. Az időszerűség

Az időszerűség követelménye azt jelenti, hogy az információnak a hírértéke ne avuljon el. A késedelmesen közölt információ elveszítheti hasznosíthatóságát. Az Sztv.-ben meghatározott időkorlátok között az éves beszámoló időbeli készítését és a megbízható információk szolgáltatását összhangba kell hozni a kialakított számviteli politika és egyéb szabályozások segítségével.

3.5.3. A semlegesség

A semlegesség követelménye azt jelenti, hogy az éves beszámolónak tárgyilagosnak kell lenni. Az éves beszámoló nem minősül semlegesnek, ha az abban bemutatott adatok révén hatást gyakorol a döntéshozatalra, vagy egy előre meghatározott eredmény elérése érdekében befolyásolja a megítélést.

3.5.4. A megbízhatóság

A megbízhatóság követelménye azt jelenti, hogy a számviteli információknak tévedésmentesnek kell lenni annak érdekében, hogy hasznosítható legyen. Az információ akkor minősül megbízhatónak, ha a felhasználók támaszkodhatnak rá, mert az hűen tükrözi azt, ami ésszerűen elvárható, hogy tükrözzön.

3.5.5. A helytállóság

A helytállóság követelménye azt jelenti, hogy a számviteli információknak a teljes körűség, a hiánytalanság és komplexitás szempontjából megfelelően biztosítani kell a felhasználhatóságot. Az egyes információk esetében fennállhat az a veszély (kockázat), hogy az alkalmazott értékelési mód, elszámolás technika nem egészen hűen mutatja a számba veendő eszközök, források és egyéb események értékét, eredményeit. Ilyen esetben ismertetni kell a számbavétel és az értékelésben rejlő tévedések kockázatát, mely a következtetések óvatos kialakítására hívja fel a figyelmet.

4. A SZÁMVITELI POLITIKÁÉRT VALÓ FELELŐSSÉG MEGHATÁROZÁSA

Az uralmi szerződés 3.4.1. pontja alapján az Uralkodó Tag jogosult meghatározni az Ellenőrzött Társaságok számviteli rendszerét, számviteli politikáját, az éves és egyéb beszámolók formáját, adattartalmát, a mindenkor hatályos jogszabályok figyelembevételével. Az Uralkodó Tag döntése alapján jogosult az Ellenőrzött Társaságok tekintetében a számviteli tevékenység végzésére.

A Számviteli Politika kiadását és hatálybaléptetését, bárminemű módosítását az Uralkodó Tag ügyvezető igazgatója az uralmi szerződés 8. pontja alapján határozati formában hagyja jóvá.

A hatályos Számviteli Politikát az adott gazdasági Társaság ügyvezetője az uralmi szerződés alapján az általa vezetett Ellenőrzött Társaságra nézve kötelezően elfogadja.

Amennyiben a jogszabályi előírások megváltoznak, vagy a Vállalatcsoport sajátosságaiban változás következik be, szükségessé válik a Számviteli Politika megváltoztatása. A Vállalatcsoport gazdálkodását érintő törvényi változásokat annak hatálybalépését követő 90 napon belül kell a Számviteli Politikán keresztül vezetni, melynek érvényessége a jogszabályváltozás hatálybalépésétől visszamenőlegesen valósul meg.

A Számviteli Politika karbantartásáért, és szükséges módosításáért az Uralkodó Tag ügyvezetése felelős. A Vállalatcsoport ügyvezető igazgatói kötelesek jelezni a Vállalatcsoport irányítását ellátó szervezet felé a Számviteli Politika akár jogszabályból, akár más okból bekövetkező változást, módosítási igényüket.

5. A BESZÁMOLÓ ÉS EREDMÉNYKIMUTATÁS VÁLASZTOTT FORMÁJA

5.1. Éves beszámoló készítési kötelezettség

A Vállalatcsoport egyes tagjai az Sztv. 9. § (1) bekezdése alapján működésükről, vagyoni és pénzügyi helyzetükről az üzleti év könyveinek zárását követően, az üzleti év utolsó napjával, az Sztv.-ben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott **éves beszámoló és üzleti jelentés** készítésére kötelezettek.

Az éves beszámoló mérlegből, eredménykimutatásból, kiegészítő mellékletből áll. A mérlegben és az eredménykimutatásban minden tételnél fel kell tüntetni az előző év megfelelő adatát, és ha az adatok nem hasonlíthatók össze, akkor azt a kiegészítő mellékletben indokolni kell. A kiegészítő melléklet tartalmi követelményrendszerét a Számviteli Politika 13. pontja tartalmazza.

Az Sztv. 1-3. sz. mellékleteiben választási lehetőséget ad a mérleg és eredménykimutatás választására. Vállalatcsoportunk a mérleg sémájára az Sztv. 1. sz. melléklet „A” változatát (1. sz. függelék), az eredménykimutatás sémájára pedig az Sztv. 3. számú melléklet forgalmi költség eljárásos „A” változatú eredménykimutatást választotta (3. sz. függelék), illetve az Sztv. 2. számú melléklet összköltség eljárással készített eredménykimutatás „A” változatát is elkészíti (2. sz. függelék).

A mérleg és eredménykimutatás tételek továbbtagolásának vagy összevonásának lehetőségét a Vállalatcsoport nem alkalmazza.

A Vállalatcsoport az éves beszámolót az 1-12. havi főkönyvi könyvelés alapján készíti el.

A mérleg dokumentációját

- az eszközök és források leltározási szabályzata szerint elkészített leltárak, egyeztetések,
- az analitikus nyilvántartások december 31-i kivonatai,
- valamint a december 31-i fordulónapra készített főkönyvi kivonat képezik.

Az Sztv. 4. § (4) bekezdése szerint a törvény előírásaitól csak abban a kivételes esetben lehet – a könyvvizsgáló egyetértése és ilyen tartalmú nyilatkozata mellett – eltérni, ha az adott körülmények mellett a törvény valamely rendelkezésének alkalmazása nem biztosítja a Társaság (Vállalatcsoport) vagyonáról, annak összetételéről, pénzügyi helyzetéről és tevékenysége eredményéről a megbízható és valós összképet. Minden ilyen eltérést közölni kell a kiegészítő mellékletben, bemutatva annak indokait, valamint az eszközökre és forrásokra, pénzügyi helyzetre, eredményre gyakorolt hatásait.

Az éves beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a hely és a keltének feltüntetésével az Ellenőrzött Társaság képviselőjére jogosult személy köteles aláírni.

5.2. Közbenső mérlegkészítési kötelezettség

Amennyiben jogszabály év közben bekövetkező eseményhez **közbenső mérleg** készítését írja elő, akkor a közbenső mérleget – a jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a Társaság által meghatározott fordulónapra vonatkozóan kell – a legutolsó beszámolóval lezárt üzleti év mérlegfordulónapját követő nap és a közbenső mérleg fordulónapja közötti időszak gazdasági eseményeinek figyelembevételével – az éves beszámolóra vonatkozó szabályok szerint elkészíteni.

A közbenső mérleget – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a fordulónapra vonatkozó analitikus és főkönyvi nyilvántartások adatai alapján, a mérlegtételek üzleti év végi értékelésére vonatkozó előírásainak figyelembevételével, eredménykimutatással alátámasztottan, utólag is ellenőrizhető módon – leltár alapján – kell összeállítani.

A leltárnak tartalmaznia kell az analitikus, illetve a főkönyvi nyilvántartásokból az eszközöknek és a forrásoknak a közbenső mérleg fordulónapjára vonatkozó adatait, továbbá azoknak az üzleti év végi értékelése során alkalmazandó korrekcióit (terven felüli értékcsökkenés, értékvesztés elszámolás, céltartalék-képzés, időbeli elhatárolások), az azokat alátámasztó számításokat.

A közbenső mérleg fordulónapjára vonatkozóan az analitikus és a főkönyvi nyilvántartásokat nem lehet lezárni, azokat folyamatosan vezetni kell. A mérlegtételek értékelésére vonatkozó korrekciókat az analitikus és főkönyvi nyilvántartásokban nem lehet szerepeltetni, azokat csak a közbenső mérleg elkészítésénél lehet figyelembe venni.

5.3. Konszolidált beszámoló készítési kötelezettség

5.3.1. A konszolidált beszámoló célja

Az összevont (konszolidált) beszámoló célja, hogy a konszolidálásba bevont jogilag önálló vállalatok vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetét úgy mutassa be, mintha ezek a szervezetek egyetlen Társaságként működnének.

Ennek érdekében az eszközök és a források, a bevételek és a ráfordítások, a nyereség és a veszteség értékeiből ki kell szűrni a halmozódásokat.

E cél megvalósítását szolgálja a konszolidált számviteli politika.

A konszolidált éves beszámoló összeállítása során – az egyedi beszámolónál érvényesített elveken túl – a következő **konszolidálási alapelveket** vesszük figyelembe:

- a konszolidálás folytonosságának elve, mellyel a tartalmi és a formai folytonosságot biztosítja az Uralkodó Tag, mint anyavállalat,
- a belső kapcsolatok kiszűrésének elve,
- a lényegesség és a gazdaságosság elve.

5.3.2. A konszolidációs kör meghatározása

A konszolidálásba bevont Társaságok közé

- az Uralkodó Tag, mint anyavállalat és
- a konszolidálásba teljes körűen bevont Ellenőrzött Társaságok, mint leányvállalatok együttesen tartoznak.

Anyavállalat: az a vállalkozó, amely legalább egy másik vállalkozónál közvetlenül, vagy egy másik vállalkozáson (leányvállalaton) keresztül közvetetten, meghatározó befolyást gyakorol, mert az alábbi feltételek közül legalább eggyel rendelkezik:

a) a tulajdonosok (a részvényesek) szavazatának többségével (50 százalékot meghaladóval) tulajdoni hányada alapján egyedül rendelkezik, vagy

b) más tulajdonosokkal (részvényesekkel) kötött megállapodás alapján a szavazatok többségét egyedül birtokolja, vagy

c) a Vállalatcsoport tulajdonosaként (részvényeseként) jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők vagy a felügyelő bizottság tagjai többségét megválassza vagy visszahívja, vagy

d) a tulajdonosokkal (a részvényesekkel) kötött szerződés (vagy a létesítő okirat rendelkezése) alapján - függetlenül a tulajdoni hányadtól, a szavazati aránytól, a megválasztási és visszahívási jogtól - döntő irányítást, ellenőrzést gyakorol.

Leányvállalat: az a gazdasági Társaság, amelyben egy másik vállalkozó (anyavállalat) meghatározó befolyást gyakorolhat.

5.3.3. A konszolidált beszámoló készítése alóli mentesítés

Az Sztv. 117. § (1) bekezdése alapján az anyavállalatnak nem kell az üzleti évről összevont (konszolidált) éves beszámolót készítenie, ha az üzleti évet megelőző két, egymást követő üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő nem haladja meg az alábbi határértékeket:

- a) a mérlegfőösszeg 5.400 millió forintot,

- b) az éves nettó árbevétel 8.000 millió forintot,
- c) az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt.

A Vállalatcsoport nem él a mentesítés lehetőségével, konszolidált beszámolót készít.

5.3.4. A konszolidált éves beszámoló időadatai

A konszolidált beszámoló fordulónapja: tárgyév december 31.

A mérleg készítés időpontja: tárgyévet követő év április 30.

A konszolidált beszámoló letétbe helyezésének határideje: az éves beszámoló mérlegfordulónapját követő hatodik hónap utolsó napja.

A konszolidációs folyamat végzéséhez az Ellenőrzött Társaságoknak az alábbi információkat, adatokat kell az Uralkodó Tag rendelkezésére bocsátani:

- auditált éves beszámoló (kiegészítő melléklettel),
- könyvvizsgálói jelentés,
- a tárgyi eszközök, készletek konszolidációs körön belüli forgalmazásából származó állományi adatok,
- a konszolidációs körön belüli árbevételek és ráfordítások forgalmi adatai,
- vevő/szállító állomány, előlegek, kölcsönök, időbeli elhatárolások konszolidációs körön belüli szállításaiból eredő záró állományai,
- saját tőke állományának változására vonatkozó adatok,
- a jóváhagyott osztalék összege és azok pénzügyi ütemezései,
- a tulajdonosokra, jegyzett tőkére vonatkozó, a konszolidáció szempontjából jelentős információk.

Az adatokat, információkat az Uralkodó Tag részére a tárgyévet követő év április 15-ig kell megküldeni.

6. A KÖNYVVEZETÉS MÓDJA, RENDSZERE

A Vállalatcsoport az éves beszámolóhoz szükséges számviteli adatokat a **kettős könyvvitel** rendszerében rögzíti, mely során érvényesíti az Sztv. 15-16. §-aiban, illetve a számviteli politika 3. pontjában foglalt alapelveket.

A könyvvezetés alapjául szolgáló, megfelelően részletezett **számlarend alap és egyedi számlatükrökből és szöveges magyarázataból áll**, melyek együttesen foglalják magukba az Sztv. 161. §-ában meghatározott követelményeket.

A könyvvezetés hitelt érdemlő bizonylatokon alapul és az éves beszámolót megfelelően alátámasztja.

A **bizonylati elv és a bizonylati fegyelem** érdekében minden gazdasági műveletről, eseményről, amely az eszközök, illetve az eszközök forrásainak állományát vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani (készíteni). A gazdasági műveletek folyamatát tükröző összes bizonylat adatait a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni kell. A számviteli nyilvántartásokban csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni.

6.1. Főkönyvi könyvelés

A Vállalatcsoport számviteli és pénzügyi elszámolásait egységes ügyviteli informatikai rendszer alkalmazásával készíti el.

A Vállalatcsoport köteles úgy kialakítani számviteli rendszerét, hogy az a számviteli politikában és a hozzá kapcsolódó szabályzatokban megfogalmazott elveknek megfeleljen, valamint a szabályzatokban rögzített eljárásokhoz megfelelő információkat biztosítson.

A Vállalatcsoport a főkönyvi könyvelést a LIBRA3s számítógépes programmal végzi. A részletes program leírást a LibraWiki internetes oldal dokumentációi tartalmazzák.

A Vállalatcsoport elsődlegesen a 6. Költséghely (Általános költségek) és a 7. Költségviselő (Tevékenységek /termelés/

költségei) számlaosztályokban számolja el az elemi költségeket, másodlagosan használja az 5. Költségnemek számlaosztályt.

A Vállalatcsoport minden hónapban (kivéve január) legkésőbb tárgyhót követő 20-ig könyvviteli zárlatot készít. A főkönyvi kivonat alapján a könyvelés számszaki helyességét havonta ellenőrzi.

6.2. Analitikus nyilvántartások

A főkönyvi könyvelés alátámasztására analitikus nyilvántartásokat kell vezetni. Ezek részletes rendjét a Vállalatcsoport Számlarendje tartalmazza.

Az analitikus nyilvántartások egyeztetését a főkönyvi számlákkal havonta el kell végezni.

Év végén az analitikus nyilvántartások kivonatai és a leltárak képezik a mérlegdokumentációban a főkönyvi számlákon nyilvántartott értékek részletezését.

6.3. A gazdasági események könyvelésének határideje

a.) Nyitással kapcsolatos feladatok, a könyvek tárgyévi megnyitása.

A folytonosság elvének értelmében az üzleti év nyitóadatainak meg kell egyezniük az előző üzleti év megfelelő záró adataival. A Vállalatcsoport könyvelése a LIBRA3s számítógépes nyilvántartással történik. A rendszer automatikusan megnyitja az eszköz és forrásszámlákat. Elkészíti a nyitómérleget, amely egyeztetésre kerül az előző év zárómérleg adatával. Az egyeztetést a Vállalatcsoport társaságainak számviteli szakterületén végzik.

A nyitás időpontja: az előző évi beszámolót jóváhagyó határozat utáni első munkanap.

A nyitást követő rendező tételek:

- időbeli elhatárolások feloldása, ahol ez szükséges – a nyitást követően azonnal, kivétel a vezetői prémium költsége, amely a tényleges felmerülés hónapjában kerül csak feloldásra,
- mérleg szerinti eredmény átvezetése az eredménytartalékba – nyitást követően azonnal,
- a céltartalék feloldása folyamatosan, de képzésére csak az év végi zárlati munkálatok során kerül sor.

b.) Zárlati feladatok, a zárlat gyakorisága és időpontjának meghatározása

A könyvviteli zárlat egyrészt azoknak a gazdasági műveleteknek az elszámolását jelenti, amelyeket meghatározott időszakonként kell elvégezni a könyvviteli számlák zárása előtt, másrészt jelenti a főkönyvi számlák adatairól készített kimutatások elkészítését.

A számviteli adatokon alapuló adatszolgáltatások, valamint az évközi információk biztosításához, azok alátámasztására a Vállalatcsoport legalább negyedévente teljes körű zárást végez.

A havonkénti zárlat során elszámolandó tételek:

- a pénzeszközökkel kapcsolatos minden elszámolás,
- a befektetett eszközök állománynövekedései és állománycsökkenései (beszerzés, aktiválás, értékesítés, térítés nélküli átadás, átvétel, apportként történő bevétel),
- az értékcsökkenés elszámolása,
- a munkavállalókkal szembeni követelések elszámolása,
- a vásárolt készletek állománynövekedései és állománycsökkenései (beszerzés, készletre vétel, értékesítés, apportként történő bevétel),
- a bérelszámolás és a hozzá kapcsolódó események (bérköltség, adó és járulék elszámolások),
- az áruszállításhoz, szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó követelések nyilvántartásba vétele,
- az áruszállításkor és szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódó kötelezettségek elszámolása,
- a hó folyamán megmunkálásra (bérmunkára) más vállalkozónak átadott, illetve onnan visszaérkezett vásárolt és saját termelésű készletek értékének elszámolása,

- az állami költségvetéssel, önkormányzatokkal és központi alapokkal elszámolandó adók és hozzájárulások.

A pénzeszközöket érintő gazdasági műveletek, események bizonylatainak adatait késedelem nélkül, készpénzforgalom esetén a pénzmozgással egyidejűleg, illetve bankszámla forgalomnál a hitelintézeti értesítés megérkezésekor, az egyéb pénzeszközöket érintő tételeket legkésőbb a tárgyhót követő hó 15-éig a könyvekben kötelezően rögzíteni kell.

A negyedéves zárlat során elszámolandó tételek (gyakrabban lehet (havonta), ritkábban nem):

- a saját termelésű készletek raktárra vétele, továbbfelhasználása, értékesítése,
- a választott nyilvántartási árhoz kapcsolódó esetleges árkülönbözetek, árrések elszámolása,
- a követelésekkel, kötelezettségekkel és pénzeszközökkel kapcsolatban realizált árfolyam-különbözetek elszámolása,
- a tárgyi eszközök között nyilvántartott értékpapírok állományváltozásával kapcsolatban realizált árfolyam-különbözetek elszámolása,
- a saját termelésű készletek önköltségének megállapításához kapcsolódó költség helyi és költségviselő elszámolások,
- a vásárolt készletekhez kapcsolódó beérkezett, de nem számlázott szállítások elszámolása,
- eszközök és készletek közötti esetleges átsorolások.

A tárgyév gazdálkodásáról készítendő éves beszámoló (konszolidált éves beszámoló) elkészítéséhez, a mérleg fordulónapjához kapcsolódó **éves zárás** teljes körű elszámolást kell, hogy tartalmazzon.

Év végi zárlat során elszámolandó tételek (havi és negyedéves zárlati tételeken felül):

- a selejtezések elszámolása,
- immateriális javak és tárgyi eszközök leltáreltéréseinek, terven felüli értékcsökkenéseinek, az érték helyesbítések elszámolása,
- befektetett pénzügyi eszközök értékvesztéseinek, árfolyamvesztéseinek, járó kamatainak elszámolása,
- a befektetett pénzügyi eszközök és a forgóeszközök között nyilvántartott értékpapírok minősítésének felülvizsgálata, átsorolások elvégzése,
- készletek fordulónapi leltározása során a feltárt leltáreltérések elszámolása,
- a befejezetlen termelés és félkész termékek év végi állományának meghatározása,
- a készletek értékvesztéseinek elszámolása, a készletérték különbözetek, árkülönbözetek, árrések elszámolása és így a mérlegérték megállapítása,
- a nem folyamatosan nyilvántartott készletek esetében a nyitó és zárókészlet közötti költség korrekció elvégzése,
- leértékelések elszámolása év végén vagy a káresemény bekövetkezésekor,
- a számlázott, de be nem érkezett szállítások értékének elszámolása,

- a követelések minősítése, egyenlegközlő levelek kiküldése, értékvesztések elszámolása, behajthatatlan követelések kivezetése,
- az éven túli követelések éven belüli törlesztő részletének átvezetése rövid lejáratú követelések (egyéb követelések) közé,
- a forgóeszközök között nyilvántartott értékpapírok értékvesztéseinek, árfolyamveszteségeinek, járó kamatainak elszámolása,
- külföldi pénznemben kimutatott eszközök és kötelezettségek értékelése, az árfolyamveszteségek, nyereségek elszámolása,
- pénztár rovincsolása, bankbetétek egyenlegközlő leveleinek egyeztetése a főkönyvi adatokkal,
- időbeli elhatárolások elszámolása,
- a saját tőke elemeinek egyeztetése – analitika, főkönyv, Vállalatcsoporti szerződés módosítások egyéb dokumentumok alapján,
- céltartalékok képzése a várható kötelezettségekre, illetve a költségekre,
- az elévült és elengedett kötelezettségek kivezetése,
- adófolyószámlák egyeztetése a főkönyvi adatokkal,
- a hosszú lejáratú kötelezettségek éven belüli törlesztő részletének átvezetése rövid lejáratú kötelezettségek közé,
- konszolidációs körön belüli forgalmak egyeztetése (Az Ellenőrzött Tagokkal (leányvállalatokkal) szembeni elismert követeléseket, illetve elismert kötelezettségeket a mérlegben a kapcsolt vállalkozásokkal szembeni követelések, illetve kötelezettségek között kell kimutatni.)
- helyi adók befizetett és befizetendő összegei különbözetének elszámolása,
- egyéb éves adókötelezettségek megállapítása és elszámolása,
- tárgyévre fizetendő prémium, jutalom és ennek járulék elszámolása,
- fizetendő késedelmi kamat, behajtási költségátalány elszámolása,
- tárgyévi eredményt érintő bevételek, költségek és ráfordítások, valamint a halasztott bevételek és ráfordítások időbeli elhatárolása,
- a mérleg fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között ismertté vált, tárgyévet érintő tételek elszámolása,
- adózás előtti eredmény kiszámítása,
- osztalékfizetési korlátok vizsgálata, fizetendő osztalék elszámolása,
- eredmény számlák lezárása, majd a mérleg számlák lezárása.

A zárlati teendők folyamán minden egyes mérleg és eredménykimutatás tételt egyeztetni, ellenőrizni kell, elsősorban az analitikus nyilvántartások és a főkönyv egyezőségét kell vizsgálni.

A pontosabb és realisabb elszámolások végett az éves zárásnál felmerült feladatok egy része év közben is elszámolásra vagy elvégzésre kerülhet. A Vállalatcsoport szükség szerint él ezzel a lehetőséggel.

6.4. A Társasági adó törvény és a számviteli politika kapcsolata

A Társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. § (5) bekezdése alapján a Vállalatcsoport tagjai, azaz a büntetés-végrehajtási gazdasági társaságok a társasági adónak nem alanyai.

7. A BESZÁMOLÓ KÉSZÍTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ IDŐPONTOK

Éves beszámolót az üzleti évről kell készíteni. A Vállalatcsoport **üzleti évének időtartama** megegyezik a naptári évvel, január 1-jétől december 31-ig tart.

A mérlegkészítés időpontja a mérleg fordulónapját követő azon időpont, amely időpontig a megbízható és valós vagyoni helyzet bemutatásához szükséges értékelési feladatokat el lehet, illetve el kell végezni.

A Vállalatcsoport egyes tagjai éves beszámolójának készítéséhez az alábbi, főbb határidőket rögzíti, melyek betartása szükséges ahhoz, hogy az ügyvezető igazgatók által előterjesztett éves beszámolót és az eredményfelosztásra vonatkozó javaslatot az alapító a mérleg fordulónapjától számított 150 napon belül elfogadhassa.

- Tárgyévet követő év március 15.
Leltár értékelések befejezése, analitikus nyilvántartások főkönyvi egyeztetése, rendezése, aktív és passzív időbeli elhatárolások tételeinek meghatározása.
- Tárgyévet követő év március 15.
Mérlegkészítés időpontja, a fordulónap és a mérlegkészítési időpont közötti tételek számbavétele, könyvviteli zárlat, a mérleg szerinti eredmény meghatározása.
- A mérleg fordulónapját követő ötödik hónap utolsó napjáig.
Az éves beszámoló (elfogadott éves beszámoló, könyvvizsgálói záradék vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentés, az adózott eredmény felhasználására vonatkozó határozat) közzététele, letétbe helyezése

8. FOGALMAK, A SZÁMVITELI ELSZÁMOLÁS SZEMPONTJÁBÓL MINŐSÍTÉST IGÉNYLŐ ESETEK

8.1. Az ellenőrzés és önellenőrzés során feltárt hiba, hibahatás minősítése

A jóváhagyásra jogosult testület által elfogadott beszámolóval lezárt üzleti év adatainak utólagos (gazdálkodó illetve adóhatóság általi) ellenőrzése során feltárt, az eszközöket – forrásokat, az eredményt, a saját tőkét érintő hibák és hibahatások, melyek a hatályos jogszabályi előírások nem vagy nem megfelelő alkalmazásából, helytelen értelmezéséből, vagy nem megengedett, tiltott cselekmény elkövetéséből származnak.

8.1.1. Jelentős összegű hiba

Az utólagos ellenőrzések, önellenőrzések által feltárt azon hibák meghatározása (a törvénnyel összhangban), amelyek hatással lehetnek a beszámolóban bemutatott megbízható és valós képre:

jelentős összegű hiba: Minden esetben jelentős összegű a hiba, ha a hiba feltárásának évében az ellenőrzések során - ugyanazon évet érintően - megállapított hibák, hibahatások eredményt, saját tőkét növelő-csökkentő értékének együttes (előjeltől független) összege meghaladja az ellenőrzött üzleti év mérlegfőösszegének 2 százalékát.

A mérlegben és az eredménykimutatásban minden tételnél fel kell tüntetni az előző üzleti év megfelelő adatát. Ha az adatok nem hasonlíthatók össze, akkor ezt a kiegészítő mellékletben be kell mutatni, és indokolni kell. Amennyiben az ellenőrzés az előző üzleti év(ek) éves beszámolójában elkövetett jelentős összegű hibá(ka)t állapított meg, akkor az előző év(ek)re vonatkozó - a mérlegkészítés napjáig megismert és nem vitatott, nem fellebbezett, illetve a jogerőssé vált megállapítások miatti - módosításokat a mérleg és az eredménykimutatás minden tételénél az előző év adatai mellett be kell mutatni, azok nem képezik részét az eredménykimutatás tárgyévi adatainak. Ez esetben a mérlegben is, az eredménykimutatásban is külön-külön oszlopban szerepelnek az előző üzleti év adatai, a lezárt üzleti év(ek)re vonatkozó módosítások, valamint a tárgyévi adatok.

Jelentős összegű hiba esetén a Vállalatcsoport teendői:

- Az ellenőrzés során a mérlegkészítés időpontjáig megállapított – az előző üzleti év(ek)re vonatkozó – jelentős összegű hibák elkülönítetten kimutatott eredményre gyakorolt hatásának összegét (mérleg szerinti eredményét) az eredménytartalékot növelő-csökkentő tételként a hiba megállapításának üzleti évében kell elszámolni.
- Az elszámolás következtében a hiba feltárásához kapcsolódó mérleg szerinti eredmény a mérleg középső oszlopában szerepel, egyidejűleg a tárgy évi megállapítás eredményhatása, azaz a mérleg szerinti eredmény a mérleg tárgy évi adatában, mint eredménytartalék kell, hogy megjelenjen.
- A kiegészítő mellékletben részletesen be kell mutatni a jelentős összegű hibák eredményre, az eszközök és a források állományára gyakorolt hatását évenkénti bontásban.

8.1.2. Nem jelentős összegű hiba

Ha a hiba feltárásának évében, a különböző ellenőrzések során, egy adott üzleti évet érintően (évenként külön-külön) feltárt hibák és hibahatások – eredményt, saját tőkét növelő-csökkentő – értékének együttes (előjeltől független) összege nem haladja meg a jelentős összegű hiba 8.1.1. pont szerinti értékhatárát.

Az ellenőrzés által megállapított nem jelentős összegű hibák eredményre gyakorolt hatását az eredménykimutatás megfelelő tárgyévi adatai tartalmazzák.

8.2. Egyéb bevételek és ráfordítások minősítési szempontjai

A megbízható és valós összkép követelménye alapján a halasztott bevételként elszámolt, időbelileg elhatárolt fejlesztési célra kapott, pénzügyileg rendezett támogatás, véglegesen átvett pénzeszközök összegét – az ellentételezett költségnek, illetve ráfordításnak megfelelően – a fejlesztés során megvalósított eszköz bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségkénti, illetve ráfordításkénti elszámolásakor az egyéb bevételekkel szemben kell megszüntetni. Ezt az eljárást a Vállalatcsoport a szabályzat hatálybalépésétől, minden korábban halasztott bevételként elszámolt támogatás feloldásánál alkalmazza.

8.3. Rendkívüli tételek minősítési szempontjai

A rendkívüli eredmény a rendkívüli bevételek és a rendkívüli ráfordítások különbözete.

Az Sztv. szerint a rendkívüli bevételek és rendkívüli ráfordítások függetlenek a vállalkozási tevékenységtől, a vállalkozás rendszeres üzemmenetén kívül esnek, szokásos vállalkozási tevékenységgel nem állnak közvetlen kapcsolatban.

A rendkívüli bevételek között kell elszámolni, de halasztott bevételként időbelileg el kell határolni:

- az elengedett kötelezettség összegét, ha az beszerzett eszközhez kapcsolódik;
- a fejlesztési célra – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott, pénzügyileg rendezett támogatás véglegesen átvett pénzeszközök összegét;
- a térítés nélkül átvett eszközök, továbbá az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközök piaci – illetve jogszabály eltérő rendelkezése esetén a jogszabály szerinti – értékét;
- a tartozásátvállalás során harmadik személy által – ellentételezés nélkül – átvállalt kötelezettség szerződés (megállapodás) szerinti összegét, ha az beszerzett eszközhez kapcsolódik.

A Vállalatcsoport a halasztott bevételek között elszámolt fejlesztési célra kapott támogatásokat jelentősnek minősíti, és mivel a megbízható és valós összkép követelménye azt indokolja, a megszüntetést az egyéb bevételekkel szemben számolja el [Sztv. 86. § (5) bekezdés].

A rendkívüli ráfordítások között kell elszámolni, de halasztott ráfordításként időbelileg el kell határolni – az összemérés számviteli alapelv érvényesülése érdekében – a Vállalatcsoport által megvalósított (megszerzett) és jogszabályi rendelkezés alapján az üzemeltetőnek térítés nélkül (visszaadási kötelezettség nélkül) átadott olyan eszköz (beruházás) nyilvántartás szerinti értékét, amelyet a jövőbeni vállalkozási tevékenysége érdekében valósított (szerzett) meg.

8.4. Fajlagosan kis értékű készletek

Fajlagosan kis értékűnek tekintjük azokat a készleteket, amelyeknek a könyv szerinti értéke a kialakított készletcsoportokon belül (főkönyvi számlánként) nem haladja meg az adott készletcsoporthoz tartozó készletek könyv szerinti értékének 2 %-át.

8.5. Vevőnként, adósokként kisösszegű követelések értéke

A vevőnként, az adósokként kisösszegű követeléseknél – a vevők, az adósok együttes minősítése alapján – az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható [55. § (2) bekezdés].

Kisösszegű követelésnek tekintjük azokat a vevőnként, adósokként 200 000 Ft-ot meg nem haladó követelést, melyek egészének vagy egy részének fizetési határideje a mérleg fordulónapjáig lejárt, és amelyre a mérlegkészítés napjáig pénzügyi teljesítés nem történt.

Fenti feltételeknek együttesen fenn kell állnia.

8.6. Behajthatatlan követelések esetében aránytalan költség

Behajthatatlan követelés: az a követelés,

- a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság - nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján - vélelmezhető),
- b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
- c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,

- d) amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- e) amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása "igazoltan" nem járt eredménnyel,
- f) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- g) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

Az e) pont vonatkozásában behajthatatlan követelés az adósokként legfeljebb 100 000 Ft összegű követelés, mert ebben az esetben a végrehajtással kapcsolatos költségek már nincsenek arányban a követelésből várhatóan megszerezhető összeggel.

A mérlegben behajthatatlan követelést nem lehet kimutatni. A részben vagy egészében behajthatatlan követelést legkésőbb a mérlegkészítéskor – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – az üzleti év hitelezési veszteségeként le kell írni.

8.7. Alapítás-átszervezés költségeinek elszámolása

A Vállalatcsoport alapítás-átszervezés aktivált értékeként számolja el a vállalkozási tevékenység indításával, jelentős bővítésével, átalakításával, átszervezésével kapcsolatosan felmerült külső vállalkozók által számlázott, és a saját tevékenység során felmerült közvetlen költségeket, amelyek az alapítás-átszervezés befejezését követően a tevékenység során a bevételekben várhatóan megtérülnek. A Vállalatcsoport döntése értelmében aktiválásra kerül az ISO minősítő rendszer bevezetése is.

A minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatban a későbbiekben felmerülő költségek azokra az évekre számolandók el időarányosan, amelyekre a minősítés vonatkozik.

8.8. Kísérleti fejlesztés költségeinek elszámolása

A Vállalatcsoport kísérleti fejlesztés aktivált értékeként költséget nem mutat ki.

8.9. Maradványérték

A rendeltetésszerű használatbavétel, az üzembe helyezés időpontjában – a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében – az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke. Nulla lehet a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős. Nem jelentős a maradványérték, ha az nem éri el az eszköz bekerülési (beszerzési, előállítási) értékének 10%-át, de legalább a 100 000 Ft-ot. A szoftvereknél a maradványérték nulla forint.

A rendeltetésszerű használatbavétel az üzembe helyezés időpontjában – a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében – az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke. Nulla lehet a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős.

A hasznos élettartam és a maradványérték szorosan összefüggő kategóriák. A maradványérték a hasznos élettartam nagyságától függően más és más lehet. Általában nem jelentős, tehát nulla, ha a hasznos élettartam azonos a műszaki-gazdasági élettartammal.

9. A SZÁMVITELI POLITIKA KERETÉBEN ELKÉSZÍTENDŐ SZABÁLYZATOK

A számviteli politikájában meghatározott elvek alapján a Vállalatcsoport tagjai által önálló szabályzatként kerül kiadásra:

- 1) az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata,
- 2) az eszközök és a források értékelési szabályzata,
- 3) a pénzkezelési szabályzat,
- 4) a bizonylati rend,
- 5) az eszközök és a források selejtezési szabályzata.

A számviteli politika két további eleme,

- 6) a számlarend az alap számlatükörrel,
- 7) az önköltség számítási és árképzési szabályzat

az Uralkodó Tag által kerül elkészítésre és kiadásra.

9.1. Eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata

A könyvek üzleti év végi zárásához, a beszámoló elkészítéséhez olyan leltárt kell összeállítani, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a vállalkozónak a mérleg fordulónapján meglévő eszközeit és forrásait mennyiségben és értékben.

A tulajdonosi szemlélet érvényesülése megkívánja, hogy az eszközök meglétét, azok értékének helyességét folyamatosan ellenőrizzék. Ennek megvalósításához az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással, egyeztetéssel kell ellenőrizni és egyedenként értékelni.

Az eszközök és források leltározására vonatkozó előírásokat a Vállalatcsoport tagjainak Leltárkészítési és leltározási szabályzata tartalmazza.

A szabályzat előírja:

- az egyes eszközfajták leltározásának módját, a leltározás gyakoriságát,
- a leltározások előkészítését,
- a leltározásoknál alkalmazásra kerülő okmányokat, azok kellékeit, kiállításukat, kezelésüket,
- a leltározásnál elvégzendő ellenőrzéseket,
- a leltárfelvétel eredményének a könyvviteli nyilvántartásokkal való összehasonlítását, a leltár kiértékelését,
- a leltározás eredményének a könyvviteli nyilvántartásokba való feljegyzését, a leltári eltérések rendezésének módját,
- a leltározásnál megállapított hiányok esetében keletkezett kárfelelősség érvényesítésének feltételeit, eljárását.

9.2. Eszközök és források értékelési szabályzata

Az értékelési szabályzat elkészítésének elsődleges célja, hogy abban meghatározásra kerüljenek azok az értékelési elvek, módszerek, amelyekkel a vállalkozás az eszközei és forrásai mérlegértékét meghatározza, és rögzítse azokat a szabályokat, amelyek alkalmazását az Sztv. a vállalkozásokra bízta.

Az értékelési elveket, az értékeléshez kapcsolódó eljárásokat, módszereket a Vállalatcsoport tagjainak Értékelési szabályzata tartalmazza.

A szabályzat előírja, részletezi:

- a bekerülési (beszerzési) érték meghatározását,
- az immateriális javak és tárgyi eszközök értékelését, az értékcsökkenés elszámolásának rendjét,
- az immateriális javak és tárgyi eszközök hasznos élettartama, maradvány értéke meghatározásának módszerét,
- a terven felüli értékcsökkenés és visszairásának megállapítása és elszámolási lehetőségeit,
- a készletek értékelését, az értékvesztés elszámolásának és visszairásának lehetőségeit,
- a követelések értékelését, az értékvesztés elszámolásának és visszairásának lehetőségeit,
- a céltartalék-képzés szabályait,
- a külföldi pénzürtékre szóló követelések és kötelezettségek mérleg fordulónapi értékelését,
- a befektetések, részesedések értékelését, az értékvesztés elszámolásának és visszairásának lehetőségeit,
- az értékpapírok értékelését, az értékvesztés elszámolásának és visszairásának lehetőségeit,
- pénzeszközök értékelését,
- a mérleg fordulónapi értékelésre vonatkozó elszámolási szabályok rögzítését,
- a piaci értéken történő értékeléssel kapcsolatos érték helyesbítés szabályait.

9.3. Pénzkezelési szabályzat

A szabályzat célja a vállalkozás pénzforgalmára vonatkozó, az adottságaihoz igazodó szabályok és módszerek meghatározása, amelyek biztosítják, hogy a pénzzel való gazdálkodás szervezett keretek között, naprakészen és ellenőrizhető módon történjen.

A szabályzattal szemben támasztott követelmények:

- A pénzforgalommal kapcsolatos jogszabályi előírások és a vállalkozásnál alkalmazott gyakorlat írásba foglalása.
- A kialakított gyakorlat, a jogszabályi előírások, illetve a vagyoni védelmi követelmények összhangjának megteremtése.

- A vállalkozás sajátosságainak figyelembe vétele, a külső információs rendszer által támasztott igények kielégítése.
- A pénzforgalommal kapcsolatos bizonylati rend szabályozása.

9.4. Bizonylati rend

Az Sztv. alapkövetelményként rögzíti:

- minden gazdasági műveletről, eseményről, amely az eszközök, illetve a források állományát, összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani,
- a gazdasági műveletek, események folyamatát tükröző összes bizonylat adatait a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni kell,
- a számviteli nyilvántartásokban csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatot bejegyezni.

A bizonylati rend biztosítja a számviteli elszámolásokhoz kapcsolódó bizonylatok kiállításának, ellenőrzésének, továbbításának, felhasználásának, kezelésének rendjét.

A Bizonylati rend a következő feladatok ellátásához tartalmaz előírásokat:

- bizonylati elv, bizonylati fegyelem,
- a bizonylat fogalma, a bizonylatok csoportosítása,
- a bizonylatok kiállítása, javítása, helyesbítése,
- a bizonylatok feldolgozásának rendje,
- a szigorú számadás alá vont bizonylatokkal kapcsolatos szabályok,
- a bizonylatok tárolása, szállítása,
- a bizonylatok őrzése.

9.5. Eszközök és források selejtezési szabályzata

A Vállalatcsoport tagjai tulajdonában levő, feleslegessé vált vagyontárgyak hasznosításával, leértékelésével kapcsolatos feladatokat a selejtezési szabályzatban határozzák meg.

A szabályzat előírja:

- a Selejtezési Bizottságok megalakításának feltételeit,
- a Selejtezési Bizottságok feladatait,
- a selejtezésekkel kapcsolatos döntési jogköröket,
- a feleslegessé minősítés feltételeit,
- a feleslegesnek minősített vagyontárgyak hasznosítási módjait,
- a selejtezések végrehajtásának feladatait, bizonylatolási rendjét,
- selejtezések ellenőrzését.

9.6. Számlarend

A kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó az egységes számlakeret (Sztv. 160. §) előírásainak figyelembevételével olyan számlarendet köteles készíteni, amely szerinti könyvvezetés az Sztv.-ben előírt beszámoló készítését maradéktalanul biztosítja.

A számlarend a következőket tartalmazza:

- minden alkalmazásra kijelölt számla számjelét és megnevezését,
- a számla tartalmát, ha az a számla megnevezéséből egyértelműen nem következik, továbbá a számla értéke növekedésének, csökkenésének jogcímeit, a számlát érintő gazdasági eseményeket, azok más számlákkal való kapcsolatát,
- a főkönyvi számla és az analitikus nyilvántartás kapcsolatát,
- a számlarendben foglaltakat alátámasztó bizonylati rendet.

Az analitikus nyilvántartásoknak szoros kapcsolatban kell lenniük a főkönyvi könyveléssel, és a kettő között az értékadatok számszerű egyeztetésének lehetőségét biztosítani kell.

A gazdálkodónak a könyvvezetésre, a bizonylatolásra vonatkozó részletes belső szabályait úgy kell kialakítania, hogy az a mérleg és az eredménykimutatás alátámasztásán túlmenően a kiegészítő melléklet adatainak közvetlen alátámasztására is alkalmas legyen.

Az alap számlatükör alábontását 4 számjegy mélységig csak a Bv. Holding Kft. gazdasági vezetője határozhatja meg, új főkönyvi számlaszám létrehozására engedélyt kell kérni eddig a karakterszámig. A már kiadott főkönyvi számlaszámok megnevezése nem módosítható.

9.7. Önköltség számítási és árképzési szabályzat

A Vállalatcsoport tevékenységei gazdaságosságának vizsgálatához ki kell alakítani a költség- és önköltségszámítás rendjét.

A szabályzat elkészítése segítséget nyújt az eredményes gazdálkodás megvalósításához, a tevékenység gazdaságosságának folyamatos vizsgálatához, a vezetési információs rendszerrel szemben támasztott követelményrendszer kialakításához.

Az önköltségszámítás célja:

- a termék/szolgáltatás közvetlen önköltségének meghatározása;
- a jövedelmezőség értékelése;
- az árképzéshez adatok szolgáltatása;
- a Társaságokon belüli önálló egységek elszámolása.

Az önköltségszámítás készülhet:

- a tevékenység megkezdése előtt, vagy árképzéshez, mint előkalkuláció;
- a tevékenység folyamatában a jövedelmezőség értékeléséhez, a Társaságokon belüli önálló egységek elszámoltatásához, mint közbenő kalkuláció;
- a tevékenység vagy időszak befejezését követően a gazdaságosság és a terv értékeléséhez, mint utókalkuláció.

Az önköltségszámításnál alkalmazandó alapelvek:

- minden tevékenységre (szolgáltatásra), termékre csak annyi költséget szabad elszámolni, amennyi a tevékenységgel (szolgáltatással), a termék előállításával kapcsolatban ténylegesen felmerül;
- azonos jellegű költségeket, ráfordításokat minden időszakban azonos módon kell elszámolni, a kalkulációs tételek felépítését és tartalmát csak igen indokolt esetben szabad megváltoztatni, akkor is csak az elszámolási időszak lezárását követően;

- helyesen kell megválasztani a költségfelosztás vetítési alapját (mely a tevékenységre legjellemzőbb mutató), és azt mind az elő-, mind az utókalkulációban azonosan kell alkalmazni.
- minden költséget minden hónapban maradéktalanul el kell számolni és a költségelszámolásnak a Vállalatcsoport, azaz a Társaságok összes tevékenységére ki kell terjednie;
- az önköltségszámítás rendjét úgy kell kialakítani, hogy szükség esetén a teljes önköltség mindig számítható legyen, függetlenül attól, hogy egyes gazdasági döntéseknél nincs szükség a teljes önköltség ismeretére.

10. ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK BESOROLÁSA, ÁTSOROLÁSA

10.1. Eszközök besorolása, átsorolása

A mérlegben eszközként kell kimutatni a Vállalatcsoport tagjainak rendelkezésére, használatára bocsátott, a Vállalatcsoport tagjai működését szolgáló befektetett eszközöket és forgóeszközöket – a bérbe vett eszközök kivételével –, függetlenül attól, hogy azok tulajdonjoga csak törvényben, szerződésben rögzített feltételek teljesítése után kerül át a Vállalatcsoport tagjához, továbbá az aktív időbeli elhatárolásokat.

Az eszközök között kell kimutatni a pénzügyi lízing keretében átvett eszközöket, továbbá a bérbe vett (a használatra átvett) eszközökön végzett beruházások, felújítások, valamint a koncessziós szerződés alapján beszerzett, megvalósított eszközök értékét is.

Az eszközöket rendeltetésük, használatuk alapján kell a befektetett eszközök vagy a forgóeszközök közé sorolni. Ez a besorolás csak addig érvényes, amíg az eszközök eredeti besorolásuknak megfelelően szolgálják a Vállalatcsoport tagjának tevékenységét. Amennyiben az eszközök használata, rendeltetése tartósan megváltozik, a besorolást is meg kell változtatni.

10.1.1. Befektetett eszközök

Befektetett eszközként olyan eszközt szabad kimutatni, amelynek rendeltetése, hogy a tevékenységet, a működést tartósan, legalább egy éven túl szolgálja.

A "tartósan" minősítő ismérvet jelent, és minden esetben – nemcsak a befektetett eszközöknél – legalább egy évet meghaladó időtartamot jelöl.

A befektetett eszközök közé az immateriális javakat, a tárgyi eszközöket, a befektetett pénzügyi eszközöket kell besorolni.

Az immateriális javak között a mérlegben a nem anyagi eszközöket (a vagyoni értékű jogokat az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok kivételével, a szellemi terméket, az üzleti vagy cégértéket), továbbá az immateriális javakra adott előlegeket, valamint az immateriális javak értékhelyesbítését kell kimutatni. A nem anyagi javakat abban az esetben is itt kell szerepeltetni, ha azok üzembe helyezése (használatba vétele) még nem történt meg.

Az Sztv. szabályozása alapján az immateriális javak között kimutatható az alapítás-átszervezés aktivált értéke és a kísérleti fejlesztés aktivált értéke is.

Az immateriális javakra adott előlegként kell kimutatni az ilyen címen a szállítóknak átutalt (megfizetett, kiegyenlített) – a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeget.

Az immateriális javak értékhelyesbítéseként csak a vagyoni értékű jogok, továbbá a szellemi termékek – könyv szerinti értéket meghaladó – piaci értéke és könyv szerinti értéke (a bekerülési értéknek a terv szerinti értékcsökkenés elszámolt összegével csökkentett értéke) közötti különbség mutatható ki.

A tárgyi eszközök között a mérlegben azokat a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett anyagi eszközöket (földterület, telek, telkesítés, erdő, ültetvény, épület, egyéb építmény, műszaki berendezés, gép, jármű, üzemi és üzleti felszerelés, egyéb berendezés, ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok), tenyészállatokat kell kimutatni, amelyek tartósan – közvetlenül vagy közvetett módon – szolgálják a vállalkozó tevékenységét, továbbá az ezen eszközök beszerzésére (a beruházásokra) adott előlegeket és a beruházásokat, valamint a tárgyi eszközök értékhelyesbítését.

Ingatlanok adásvételénél a tulajdonjog átengedését a telekkönyvbe történő bejegyzéshez kötik. A vevő az ingatlant azonban a telekkönyvi bejegyzés előtt birtokba veszi, tehát azt az eszközök között is állományba kell vennie.

A bérbevett (a használatra átvett) eszközökön végzett beruházások, felújítások értéke hosszú távon térül meg a bevételekben, ezért azt állományba kell venni, azok az eszközök viszont, amelyekeken ezeket elvégezték, nem kerülnek a bérbevevő tulajdonába. (A bérbevett eszközök – természetesen – nem szerepeltethetők értékkel a könyvekben és így a mérlegben sem, azokról a kiegészítő mellékletben indokolt számot adni.)

Beruházásokra adott előlegként kell kimutatni a beruházási szállítónak, importbeszerzésnél az importálást végző vállalkozónak, az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog eladójának ilyen címen átutalt (megfizetett, kiegyenlített) – a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeget.

A tárgyi eszközök értékhelyesbítéseként csak az Sztv. 26. § (2)-(6) bekezdéseiben nevesített eszközök – könyv szerinti értéket meghaladó – piaci értéke és könyv szerinti értéke (a bekerülési értéknek a terv szerinti értékcsökkenés elszámolt összegével csökkentett értéke) közötti különbség mutatható ki.

A befektetett pénzügyi eszközök között a mérlegben azokat az eszközöket, – részesedés, értékpapír, adott kölcsön – mutatja ki a Vállalatcsoport tagja, amelyeket azzal a céllal fektetett be más vállalkozónál, adott át más vállalkozónak, hogy ott tartós jövedelemre (osztalékra, illetve kamatra) tegyen szert, vagy befolyásolási, irányítási, ellenőrzési lehetőséget érjen el. A befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítését szintén a befektetett pénzügyi eszközök között kell a mérlegben kimutatni.

A tartósan adott kölcsönök állományából a következő évben esedékes törlesztő részletek összegét a követelések közé át kell vezetni.

10.1.2. Forgóeszközök

A forgóeszközök csoportjába a mérlegben a készleteket, a vállalkozó tevékenységét nem tartósan szolgáló követeléseket, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, pénzeszközöket kell besorolni.

A készletek a vállalkozó tevékenységét közvetlenül vagy közvetve szolgáló olyan eszközök:

- amelyeket a rendszeres (szokásos) üzleti tevékenység keretében értékesítési céllal szereztek be, és azok a beszerzés és az értékesítés között változatlan állapotban maradnak (árúk, göngyölegek, közvetített szolgáltatások), bár értékük változhat,

- amelyek az értékesítést megelőzően a termelés, a feldolgozás valamely fázisában vannak [befejezetlen termelés (ideértve a befejezetlen, még ki nem számlázott szolgáltatást is), félkész termékek] vagy már feldolgozott, elkészült állapotban értékesítésre várnak (késztermékek),
- amelyeket az értékesítendő termékek előállítására vagy a szolgáltatások nyújtása során fognak felhasználni (anyagok).

Itt kell kimutatni:

- a) használatba vételükig azokat az anyagi eszközöket (szerszám, műszer, berendezés, felszerelés, munkaruha, egyenruha, védőruha), amelyek a vállalkozó tevékenységét legfeljebb egy évig szolgálják,
- b) a növendék-, a hízó- és az egyéb állatokat, amelyek a termelés (a tartás) költségei eredményeként növekednek, gyarapszik tömegük (súlyuk), függetlenül attól, hogy a vállalkozási tevékenységet mennyi ideig szolgálják,
- c) azokat az eszközöket, amelyeket a befektetett eszközök közül – az Sztv. 23. § (5) bekezdése szerint – átsoroltak,
- d) a használatba vétel időpontjától áruként azokat az értékesítési céllal beszerzett, előállított eszközöket, amelyeket a vállalkozó az értékesítésig (az állományból történő kivonásig) átmenetileg használatba vett.

A készletekre adott előlegként az anyag-, az áruszállítónak, a közvetített szolgáltatást nyújtónak, importbeszerzésnél az importálást végző vállalkozónak ilyen címen átutalt (megfizetett, kiegyenlített) – a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeget kell kimutatni.

Követelések azok a különféle szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből jogszerűen eredő, pénzértékben kifejezett fizetési igények, amelyek a vállalkozó által már teljesített, a másik fél által elfogadott, elismert termékértékesítéshez, szolgáltatás teljesítéséhez, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, tulajdoni részesedést jelentő befektetés értékesítéséhez, kölcsönnyújtáshoz, előlegfizetéshez (beleértve az osztalékélelőleget is) kapcsolódnak, valamint a különféle egyéb követelések, ideértve a vásárolt követeléseket, a térítés nélkül és egyéb címen átvett követeléseket, a bíróság által jogerősen megítélt követeléseket is.

Az értékpapírokat azok beszerzésének céljától függően kell állományba venni a befektetett pénzügyi eszközök vagy a forgóeszközök között. A forgóeszközök között kimutatott értékpapírként a forgatási célból, átmeneti, nem tartós befektetésként vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, illetve tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket mutatja ki a Vállalatcsoport tagja.

A pénzeszközök a készpénzt, az elektronikus pénzt és a csekkeket, továbbá a bankbetéteket foglalják magukban.

10.1.3. Besorolások megváltoztatása, átsorolások

Amennyiben az eszközök használata, rendeltetése megváltozik, mert az eszköz a tevékenységet, a működést tartósan már nem szolgálja vagy fordítva, akkor azok besorolását meg kell változtatni, a befektetett eszközt át kell sorolni a forgóeszközök közé vagy fordítva.

Amennyiben a befektetett eszközök közé besorolt eszköz a működést, a tevékenységet tartósan már nem szolgálja, mert feleslegessé vált, akkor azt vagy közvetlenül értékesíteni

kell, vagy a forgóeszközök közé kell – piaci értékének megfelelő értéken – átvezetni (átminősíteni). Amennyiben a tervezett hasznosítás nem történik meg az üzleti év végéig, az eszközt vissza kell sorolni a befektetett eszközök közé, és utólag az értékcsökkenést el kell számolni.

Ugyanakkor, ha a forgóeszközök közé besorolt értékpapír, részesedés, egyéb eszköz tartósan szolgálja a Vállalatcsoport működését, tevékenységét, azt a befektetett eszközök közé kell átsorolni.

10.1.4. Aktív időbeli elhatárolások

Aktív időbeli elhatárolásként – elkülönítetten – kell a mérlegben kimutatni az üzleti év mérlegének fordulónapja előtt felmerült, elszámolt olyan összegeket, amelyek költségként, ráfordításként (ideértve a halasztott ráfordításokat is) csak a mérleg fordulónapját követő időszakra számolhatók el, valamint az olyan járó árbevétel, kamat- és egyéb bevételeket, amelyek csak a mérleg fordulónapja után esedékesek, de a mérleggel lezárt időszakra számolandók el, továbbá az Sztv. 68. § (1) bekezdése szerinti különbözetből az eredményt csökkentő tételként még el nem számolt összeget.

A Vállalatcsoport az Sztv. 32. § (3) és (4) bekezdésben, valamint a 33. § (2) és (6) bekezdésben foglalt választási lehetőséggel nem él.

10.2. Források besorolása, átsorolása

A mérlegben forrásként a saját tőkét, a céltartalékokat, a kötelezettségeket és a passzív időbeli elhatárolásokat kell szerepeltetni.

10.2.1. Saját tőke

A Saját tőke a – jegyzett, de még be nem fizetett tőkével csökkentett – jegyzett tőkéből, a tőketartalékból, az eredménytartalékból, a lekötött tartalékból, az értékelési tartalékból és a tárgyév mérleg szerinti eredményéből tevődik össze.

A **lekötött tartalék** a tőketartalékból, illetve az eredménytartalékból lekötött összegeket és a kapott pótbefizetés összegét foglalja magában.

Az eredménytartalékból kell lekötöni és a lekötött tartalékba átvezetni

- a) az alapítás-átstruktúrázás aktivált értékéből még le nem írt összeget,
- b) az Sztv. 38. § (2) bekezdése szerinti lekötendő tőketartalékot, ha arra a tőketartalék nem nyújt fedezetet,
- c) a Vállalatcsoport tulajdonosi joggyakorlója által a veszteség fedezetére – az arra illetékes testület által megszavazott, de még nem teljesített – fizetendő pótbefizetés összegét,
- d) más jogszabály szerint vagy a vállalkozó saját elhatározása alapján lekötött – kötelezettségek fedezetét jelentő vagy saját céljait szolgáló – tartalékot.

Az Sztv. 38. § (3) bekezdés szerinti lekötést az eredménytartalékkal szemben el kell számolni akkor is, ha a lekötött tartalék növekedése miatt az eredménytartaléknak negatív egyenlege lesz, vagy negatív egyenlege nő.

A lekötött tartalék feloldását – a (4) bekezdés szerinti pótbefizetés kivételével – a tőketartalékkal, illetve az eredménytartalékkal szemben kell elszámolni, annak függvényében, hogy a feloldott tartalék a tőketartalékból, illetve az eredménytartalékból került lekötésre.

Értékelési tartalékként, és azon belül elkülönítetten kell kimutatni az Sztv. 58. § szerinti piaci értékelés alapján meghatározott értékhelyesbítés összegét az értékhelyesbítés értékelési tartalékként.

10.2.2. Céltartalékok

Az adózás előtti eredmény terhére céltartalékot kell képezni – a szükséges mértékben – azokra a múltbeli, illetve a folyamatban lévő ügyletekből, szerződésekből származó, harmadik felekkel szembeni fizetési kötelezettségekre [ideértve különösen a jogszabályban meghatározott garanciális kötelezettséget, a függő kötelezettséget, a biztos (jövőbeni) kötelezettséget, a korengedményes nyugdíj, illetve a helyébe lépő korhatár előtti ellátás, a végkielégítés miatti fizetési kötelezettséget, a környezetvédelmi kötelezettséget], amelyek a mérlegfordulónapon valószínű vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan, és azokra a vállalkozó a szükséges fedezetet más módon nem biztosította.

Az adózás előtti eredmény terhére – a valós eredmény megállapítása érdekében a szükséges mértékben – céltartalék képezhető az olyan várható, jelentős és időszakonként ismétlődő jövőbeni költségekre (különösen a fenntartási, az átszervezési költségekre, a környezetvédelemmel kapcsolatos költségekre), amelyekről a mérlegfordulónapon feltételezhető vagy bizonyos, hogy a jövőben felmerülnek, de összegük vagy felmerülésük időpontja még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé. Ezen céltartalék a szokásos üzleti tevékenység rendszeresen és folyamatosan felmerülő költségeire nem képezhető.

10.2.3. Kötelezettségek

Kötelezettségek azok a szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből eredő, pénzürtékben kifejezett elismert tartozások, amelyek a szállító, a vállalkozó, a szolgáltató, a hitelező, a kölcsönt nyújtó által már teljesített, a Vállalatcsoport által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz, pénznyújtáshoz, valamint az állami vagy önkormányzati vagyon részét képező eszközök kezelésbevételéhez kapcsolódnak. A kötelezettségek lehetnek hátrasoroltak, hosszú, illetve rövid lejáratúak. Az egy üzleti évet meghaladó lejáratú kötelezettség tekintendő hosszú lejáratú kötelezettségnek.

Az egy üzleti évet meg nem haladó lejáratú kötelezettség rövid lejáratú kötelezettségnek minősül. A kötelezettségek besorolása a hosszú, illetve rövid lejáratú kötelezettségek közé az egyes kötelezettségek szerződésben rögzített lejáratának figyelembevételével történik.

Hátrasorolt kötelezettségként kell kimutatni minden olyan kapott kölcsönt, amelyet

- ténylegesen a Vállalatcsoport tagjának rendelkezésére bocsátottak,
- a vonatkozó szerződés tartalmazza a kölcsönt nyújtó fél egyetértését arra vonatkozóan, hogy az általa nyújtott kölcsön bevonható a Vállalatcsoport tagja adósságának rendezésébe,
- a kölcsönt nyújtó követelése a törlesztések sorrendjében a tulajdonosok előtti legutolsó helyen áll, azt a Vállalatcsoport felszámolása vagy csődje esetén csak a többi hitelező kielégítése után kell kiegyenlíteni,
- a kölcsön visszafizetési határideje vagy meghatározhatatlan, vagy a jövőbeni eseményektől függ, de eredeti futamideje öt évet meghaladó lejáratú,
- a kölcsön törlesztése az eredeti lejárat vagy a szerződésben kikötött felmondási idő előtt nem lehetséges.

Hosszú lejáratú kötelezettség – a hitelezővel kötött szerződés szerint – az egy üzleti évnél hosszabb lejáratra kapott kölcsön (ideértve a kötvénykibocsátást is) és hitel, a mérleg

fordulónapját követő egy üzleti éven belül esedékes törlesztések levonásával, továbbá az egyéb hosszú lejáratú kötelezettség.

Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségként kell kimutatni a lízingbe vevőnél a pénzügyi lízingbe vett, beruházásként elszámolt eszköz lízingbe adó (helyette az eladó) által számlázott ellenértékének megfelelő kötelezettséget, valamint az állami vagy önkormányzati vagyon részét képező eszközök – törvényi rendelkezés, illetve felhatalmazás alapján történő – kezelésbevételéhez kapcsolódó kötelezettséget.

Rövid lejáratú kötelezettség az egy üzleti évet meg nem haladó lejáratra kapott kölcsön, hitel, ideértve a hosszú lejáratú kötelezettségekből a mérleg fordulónapját követő egy üzleti éven belül esedékes törlesztéseket is (ez utóbbiak összegét a kiegészítő mellékletben részletezni kell). A rövid lejáratú kötelezettségek közé tartozik általában a vevőtől kapott előleg, az áruszállításból és szolgáltatás teljesítésből származó kötelezettség, a váltótartozás, a fizetendő osztalék, részesedés, kamatozó részvény utáni kamat, valamint az egyéb rövid lejáratú kötelezettség.

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségként kell kimutatni különösen a munkavállalókkal, a költségvetéssel, az önkormányzatokkal kapcsolatos elszámolásokat, a jogerős határozattal előírt kötelezettségeket, valamint az üzleti évhez kapcsolódó, szerződésen alapuló – konkrét termékhez, anyaghoz, áruhoz, szolgáltatásnyújtáshoz közvetve kapcsolódó, nem számlázott – utólag adott (fizetendő) engedmény miatti kötelezettség összegét is.

A hosszú lejáratú kötelezettségek állományából a következő évben esedékes törlesztő részletek összegét át kell vezetni a rövid lejáratú kötelezettségek közé.

10.2.4. Passzív időbeli elhatárolások

Passzív időbeli elhatárolásként kell elkülönítetten kimutatni

- a) a mérleg fordulónapja előtt befolyt, elszámolt bevételt, amely a mérleg fordulónapja utáni időszak árbevételét, bevételét képezi,
- b) a mérleg fordulónapja előtti időszakot terhelő költséget, ráfordítást, amely csak a mérleg fordulónapja utáni időszakban merül fel, kerül számlázásra,
- c) mérleg fordulónapja és elkészítésének időpontja között a vállalkozóval szemben érvényesített, benyújtott, ismertté vált, a mérleggel lezárt üzleti évhez kapcsolódó kártérítési igényt, késedelmi kamatot, kártérítést, bírósági költséget,
- d) a mérleggel lezárt üzleti évhez kapcsolódó, a jóváhagyásra jogosult testület által megállapított, kötelezettségként ki nem mutatott prémiumot, jutalmat, azok járulékát.

Passzív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a költségek (a ráfordítások) ellentételezésére – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott, pénzügyileg rendezett, egyéb bevételként elszámolt támogatás összegéből az üzleti évben költséggel, ráfordítással nem ellentételezett összeget. Az elhatárolást a költségek, ráfordítások tényleges felmerülésekor, illetve a támogatási szerződésben, megállapodásban foglaltak teljesülésekor kell megszüntetni.

A Vállalatcsoport az Sztv. 44. § (3) bekezdésében foglalt választási lehetőséggel nem él.

11. A MÉRLEGTÉTELEK ÉRTÉKELÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

11.1. A hasznos élettartam, a maradványérték és az amortizáció elszámolásának módszere

Az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési (beszerzési, illetve előállítási) értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogják.

Hasznos élettartam: Az az időszak, amely alatt az eszközt rendeltetésszerűen használják, ezért az eszközt a gazdálkodó időarányosan vagy teljesítményarányosan az eredmény terhére elszámolja:

- a) az az időszak, amely alatt az amortizálható eszközt a gazdálkodó a várható fizikai elhasználódás (műszakok száma, tevékenységre jellemző körülmények, az eszköz fizikai jellemzői), erkölcsi avulás (technológiai változások, termékek iránti kereslet), az eszköz használatával kapcsolatos jogi és egyéb korlátozó tényezők figyelembevételével várhatóan használni fogja, vagy
- b) az a megtermelhető darabszám, elvégezhető teljesítmény vagy egyéb egység szám figyelembevételével meghatározott időszak, amely időszak alatt a gazdálkodó az előbbieket várhatóan elő tudja állítani az amortizálható eszköz felhasználásával. (Sztv. 3.§ (2) bekezdés 5. pont)

Hasznos élettartam (időarányos leírásnál):

Az amortizálható eszköz hasznos élettartama alatt azt az időszakot kell érteni, amely ideig az amortizálható eszköz a Vállalatcsoport tagjának tevékenységét szolgálja.

A tárgyi eszközök (kivéve a tenyészállatok és az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok) hasznos élettartama alatt a várható fizikai elhasználódás (kopás), technikai avulás stb. figyelembevételével meghatározott olyan élettartamot kell érteni, amely ideig az eszközt a gazdálkodó várhatóan használni fogja.

Hasznos élettartam (teljesítményarányos leírásnál):

Teljesítményarányos leírás esetén hasznos élettartamnak nevezzük azt az időszakot, amely időszak alatt a gazdálkodó az amortizálható eszköz felhasználásával az előírt, elvárt szolgáltatást, teljesítményt stb. várhatóan el tudja végezni. A teljesítményarányos leírás alapján meghatározott hasznos élettartam a tényleges igénybevételtől függően megváltozhat a használat folyamán, ennek várható hossza csak közelítően határozható meg az eszköz használatbavételekor.

A hasznos élettartam egybeeshet a műszaki-gazdasági élettartammal (az eszköz teljes elhasználódási ideje). A technológiai célt szolgáló eszközök esetén általában a két élettartam megegyezik. Azokban az esetekben tér el (rövidebb) a hasznos élettartam a műszaki-gazdasági élettartamtól, ha a gazdálkodó az eszköz használatbavételekor vélelmezi, hogy az eszközt (például személygépkocsit) nem használja a teljes fizikai elhasználódásig (kiselejtezésig). Ezekben az esetekben mindenképpen szükséges az eszköz maradványértékének a megállapítása is. Ha a hasznos élettartam azonos a műszaki-gazdasági élettartammal, akkor a maradványérték összege megegyezhet a hulladékértékkel, ami a számviteli politika szabályozása alapján nem jelentősnek minősül.

Terv szerinti értékcsökkenés

Az évenként elszámolandó értékcsökkenésnek a bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – maradványérték megállapítása esetén a maradványértékkel csökkentett bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – vagy a nettó értékhez (a terv szerint elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett bruttó értékhez) viszonyított arányát, vagy a bekerülési értéknek a teljesítménnyel arányos összegét, illetve az értékcsökkenés évenkénti abszolút összegét az egyedi eszköz várható használata, ebből adódó élettartama, fizikai elhasználódása és erkölcsi avulása, az adott vállalkozási tevékenységre jellemző körülmények figyelembevételével kell megtervezni, és azokat a nyilvántartásokon történő rögzítést követően a rendeltetésszerű használatbavételtől, az üzembe helyezéstől kell alkalmazni. Az üzembe helyezés időpontja az eszköz szokásos vállalkozási tevékenység keretében történő rendeltetésszerű hasznosításának a kezdő időpontja. Az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.

Tárgyi eszközök felújítása esetén a felújítás értékét a könyv szerinti bruttó értékre kell ráaktiválni, és az így módosított érték alapján kell az értékcsökkenési leírást meghatározni.

Az értékcsökkenést, az értékcsökkenési leírás elszámolását attól az időponttól kell megkezdeni, amikor a tárgyi eszköz üzembe helyezése, használatba vétele megtörtént. A Vállalatcsoport tagja amortizációt a napi állomány után számol el.

11.1.1. Az immateriális javak hasznos élettartama

Az immateriális javak hasznos élettartamát a következő táblázat foglalja össze:

Megnevezés	Hasznos élettartam	Leírási kulcs
Üzleti, vagy cégérték	5 év	20 %
Alapítás – átszervezés aktivált értéke	5 év	20 %
Ebből ISO minősítő rendszer bevezetése	minősített időszak	
Szellemi termékek	3 év	33%
Vagyoni értékű jogok	5 év	20 %
100.000 Ft alatti immateriális javak		azonnali leírás

A táblázat csak iránymutatás, ettől az egyedi eszközök tekintetében el lehet térni.

Az ISO minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatban a rendszer bevezetésének költségei aktiválásra kerülnek, melyek esetén a hasznos időtartam megegyezik a minősített időszakkal. Az ismétlődő auditokkal kapcsolatos kiadások a folyóköltségek között számolandók el, időarányosan, azon időszak alatt, amire az audit vonatkozik.

Immateriális javak esetén a Vállalatcsoport maradványértéket nem állapít meg.

11.1.2. Az immateriális javak terv szerinti értékcsökkenése

A Vállalatcsoport tagja az immateriális javak terv szerinti értékcsökkenését a használati időn belül lineárisan határozza meg. Az értékcsökkenést a használatba vételtől, a birtokba lépéstől kezdődően havonta – napokra – számolja el.

11.1.3. Tárgyi eszközök hasznos élettartama és értékcsökkenése elszámolásának rendje

A Vállalatcsoportnál az elhasználódási időtartamok (várható használati idők), és ehhez kapcsolódóan a leírási kulcsok az alábbiak szerint kerültek meghatározásra:

Az egyenletesen elhasználódó eszközök esetén lineáris leírást alkalmaz. Eszközféleségenként a hasznos élettartam meghatározását, illetve az alkalmazott leírási kulcsokat az eszközök és források értékelési szabályzata tartalmazza.

Nem szabad terv szerinti értékcsökkenést elszámolni a képzőművészeti alkotásnál, a régészeti leletnél, műemléki védettségű épületnél, üzleti vagy cégértéknél, valamint az olyan kép – és hangarchívumnál, illetve egyéb gyűjteménynél, egyéb eszköznel, amely értékéből a használat során sem veszít, illetve amelynek értéke – különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan – évről évre nő.

A **terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának tilalma vonatkozik** a földterület, a telek (kivéve a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek), az erdő bekerülési értékére, illetve az üzembe nem helyezett beruházásokra. Ezekre az eszközökre tervszerinti értékcsökkenés nem, viszont terven felüli értékcsökkenés elszámolható.

Nem számolható el terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt immateriális jószágnál, tárgyi eszköznel.

11.1.4. Terven felüli értékcsökkenés elszámolásának rendje

Terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznel elszámolni akkor, ha

- a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ide nem értve a beruházást) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;
- b) a szellemi termék, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert a szellemi termék, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a vállalkozási tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;
- c) a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

Tartósnak tekinthető, ha 1 éven túli, jelentősnek, ha az a) pont szerinti 20%-ot meghaladó mértékű.

Az eszköz terven felüli értékcsökkenését olyan mértékig kell végrehajtani, hogy az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás használhatóságának megfelelő, a mérlegkészítéskor érvényes (ismert) piaci értéken szerepeljen a mérlegben. Amennyiben az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan, megsemmisült vagy hiányzik, azt az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a beruházások közül – a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után – ki kell vezetni.

Amennyiben a leírások miatt az eszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, a leírásokat meg kell szüntetni, a megbízható és valós összkép érdekében az eszközt piaci értékére, legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembe vételével meghatározott nettó értékére vissza kell értékelni.

11.1.5. 100.000 Ft alatti eszközök elszámolási módjának megválasztása

Az Sztv. lehetőséget ad arra, hogy a 100 ezer Ft egyedi beszerzési, előállítási érték alatti tárgyi eszközök, vagyoni értékű jogok, szellemi termékek beszerzési, előállítási értékét a használatba vételkor értékcsökkenési leírásként egy összegben elszámoljuk.

A Vállalatcsoport él ezzel a lehetőséggel, és alkalmazza az elszámolásnak ezt a módját a tárgyi eszközök, a vagyoni értékű jogok, valamint a szellemi termékek minden típusára és csoportjára, mely az előbbi feltételeknek megfelel.

A tulajdonosi érdekek és a vagyon védelme szempontjából a kis értékben nyilvántartott immateriális javak és tárgyi eszközök az analitikus nyilvántartásban mindaddig kimutatásra kerülnek, míg selejtezésükre vagy értékesítésükre nem kerül sor.

Ha a vállalkozás szempontjából meghatározó jelentőségű tárgyi eszköznél az évenként elszámolásra kerülő értékcsökkenés megállapításakor (megtervezésekor) figyelembe vett körülményben (hasznos élettartamban, bekerülési értékben, maradványértékben) lényeges változás következik be, akkor az évenként elszámolásra kerülő értékcsökkenési leírás megváltoztatható, de az eredményre gyakorolt számszerűsített hatását a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.

11.2. Értékvesztések és visszairásuk elszámolása

Az Sztv. kötelezően előírja az értékvesztés elszámolását egyes eszközfajtáknál abban az esetben, ha azok piaci értéke (megítélése) alacsonyabb a mérlegkészítéskor, mint a nyilvántartás szerinti értéke.

Értékvesztést kell elszámolni:

- a tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél,
- a hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál,
- a külföldi pénzügyi eszközökre szóló, tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél, illetve hitelviszonyt megtestesítő értékpapírnál,
- az üzleti év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél,
- vásárolt és saját termelésű készleteknél.

Befektetések és értékpapírok értékvesztése

A tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

A tulajdonosi részesedést jelentő befektetés piaci értékének meghatározásakor figyelembe kell venni a Vállalatcsoport tagja tartós (legalább 1 éven keresztül történő) piaci megítélését, a Vállalatcsoport tagjának saját tőkéje és a jegyzett tőkéje, illetve a befektetés könyv szerinti értéke és névértéke arányát.

Értékvesztést kell elszámolni a tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél, ha legalább 1 éven keresztül a Vállalatcsoport tagjának saját tőke/jegyzett tőke aránya 10 %-kal kisebb, mint a befektetés könyv szerinti értéke/befektetés névértékének aránya. Az értékvesztést a piaci érték szintjéig kell elszámolni. Az értékvesztést minden egyéb körülménytől függetlenül el kell

számolni, ha a saját tőke a jegyzett tőke szintje alá csökken, a saját tőke értékéig (tulajdoni hányadra jutó saját tőke mértékéig).

A hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, ha a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír könyv szerinti értéke és – (felhalmozott) kamatot nem tartalmazó – piaci értéke közötti különbség veszteségjellegű, tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

Amennyiben a mérlegfordulónapi értékelés során megállapítást nyert, hogy a befektetések és értékpapírok mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a befektetés beszerzési értékét.

Az értékvesztés elszámolásának és visszairásának tekintetében jelentősnek minősül, ha a piaci érték és könyv szerinti érték különbsége meghaladja a könyv szerinti érték 10 % -át, tartósnak, ha 1 éven túl fennáll.

Követelések értékvesztése

Az üzleti év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés napjáig pénzügyileg nem rendezett követelések esetében a vevő, az adós minősítése alapján (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, ha ez a különbség tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

Tartósnak tekinthető a követelés könyv szerinti értéke és várhatóan megtérülő összege közötti veszteségjellegű különbség, ha a követelés kiegyenlítésére a fizetési határidőt követő 60 napon belül nem került sor.

Jelentősnek akkor tekinthető a veszteségjellegű különbség, ha meghaladja a követelés eredeti bekerülési értékének a 20%-át, vagy a 100 ezer Ft-ot.

A határidőn túli követelésekre, a rendelkezésre álló információk alapján **egyedi elbírálás szerint** kell az értékvesztést megállapítani és elszámolni. Amennyiben más információ nem áll rendelkezésre, csak a fizetési késedelem, akkor az alábbi értékvesztéseket kell elszámolni.

Időintervallum	Értékvesztés %-a
60-90 nap	25 %
91-180 nap	50 %
181-365 nap	80 %
365 nap felett	100 %

Ezen követelések esetében további elszámolási szabályként az alábbiakat rögzítjük:

Megnevezés	Értékvesztés %
felszámolás alatti (felszámoló nyilatkozata hiányában)	100,0
csődeljárás alatti	50,0

egyezség, felszámoló nyilatkozata szerint	egyedi
---	--------

Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen (legalább 20%-kal) meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a követelés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az eredeti bekerülési értéket. Az értékvesztés visszairását az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

A Vállalatcsoport tagja a **kisösszegű követelésekre** – egyedi minősítés nélkül – a követelés összegének 20 %-át számolja el, ha az alábbi feltételek mindegyike fennáll:

- a vevőnként, az adósonként meghatározott 200 E Ft-ot meg nem haladó követelés vagy egy része fizetési határideje a mérleg fordulónapjáig lejárt, és
- amelyre a mérlegkészítésre előírt napig pénzügyi teljesítés nem történt.

Vásárolt és saját termelésű készletek

Ha a vásárolt készlet (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

A Vállalatcsoport jelentős összegű értékvesztésnek minősíti a készletek egyedi értékelése során, ha a könyv szerinti érték és a mérlegkészítéskor ismert piaci érték közötti különbséget készletféleségre (cikkre) számított összege a készletérték 2 %-át eléri.

Tartós – az előzőekben megfogalmazott – eltérésről akkor beszélhetünk, ha a készletek bekerülési, illetve könyv szerinti értéke legalább 1 éven keresztül meghaladja a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéket (várható eladási árat).

Az értékvesztés elszámolása a **fajlagosan kis értékű készleteknél** a könyv szerinti érték arányában történik. Ezen készleteknél a könyv szerinti érték 20% –át kell értékvesztésként elszámolni az értékvesztés elszámolásához szükséges feltételek fennállása esetén.

Az Sztv. szerint értékvesztésként el kell számolni a vásárolt készletek beszerzési árát, könyv szerinti értékét, vagy annak egy részét, illetve a saját termelésű készletek előállítási árat csökkentő azon tételeket is, melyek akkor következnek be, ha a készlet

- a vonatkozó előírásoknak, minőségi követelményeknek (szabvány, szakmai előírás, szállítási szerződés szerinti feltételek stb.) nem felel meg;
- az eredeti rendeltetésének nem felel meg;
- megrongálódott, felhasználhatósága bizonytalan;
- feleslegessé vált, értékesítése kétséges.

Ezekben az esetekben a készlet értékét addig a mértékig kell csökkenteni, hogy a készlet felhasználhatóságának, értékesíthetőségének megfelelő – a mérlegkészítéskor ismert vagy érvényesíthető – piaci értéken szerepeljen a mérlegben.

Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az eredeti bekerülési értéket. Az értékvesztés visszaírását az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

11.3. Céltartalék-képzés az eredmény terhére

Céltartalékként kell kimutatni az olyan passzívákat, amellyel a Vállalatcsoport tagja az óvatosság és az összemérés elvéből kiindulva pontosítja az eredményt, valósabbá teszi a saját tőkét, fedezetet teremt a tárgyidőszakból eredő, de a következő év(ek)ben várhatóan jelentkező kötelezettségekre, költségekre és ráfordításokra.

Az Sztv. előírásai szerint a céltartalék képzése részben kötelező, részben pedig lehetőség.

Jogcímei:

1. Céltartalék a várható kötelezettségekre

Fogalma: olyan ráfordítások, amelyek

- harmadik féllel kapcsolatban,
- várhatóan, vagy bizonyosan felmerülnek a jövőben,
- múltbeli, vagy folyamatban lévő ügyletekből származnak, s
- azokra a szükséges fedezetet a Vállalatcsoport más módon nem biztosította.

Az ilyen címen felmerülő céltartalék képzése kötelező, ideértve

- különösen a jogszabályban meghatározott garanciális kötelezettséget,
- a függő kötelezettséget,
- a biztos (jövőbeni) kötelezettséget,
- a korengedményes nyugdíj, illetve a helyébe lépő korhatár előtti ellátás, a végkielégítés miatti fizetési kötelezettséget,
- a környezetvédelmi kötelezettséget, amelyek a mérlegfordulónapon valószínű vagy biztos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan, és azokra a Vállalatcsoport tagja a szükséges fedezetet más módon nem biztosította.

Fajtái:

- 1) Garanciális kötelezettségre képzett céltartalék
- 2) Függő kötelezettségre képzett céltartalék
  - kezességvállalás
  - opciós ügyletek
  - garanciavállalás
  - nem valódi penziós ügyletek
  - váltókezesi kötelezettség
  - le nem zárt peres ügyekkel kapcsolatos várható kötelezettség
- 3) Biztos (jövőbeni) kötelezettségre képzett céltartalék
  - határidős ügyletekből következő fizetési kötelezettség
  - swap ügyletek határidős része miatti fizetési kötelezettség
  - Korengedményes nyugdíj miatt képzett céltartalék
  - Végkielégítés miatt képzett céltartalék
  - Környezetvédelmi kötelezettségre képzett céltartalék

2. Céltartalék a jövőbeni költségekre

Az ilyen címen felmerülő céltartalék képzése nem kötelező, csak lehetőség.

Fogalma: olyan költségek, amelyek valószínűsíthetően, várhatóan (tehát nem biztosan), időszakonként ismétlődően, jelentős összegben, a mérlegkészítés időpontjáig rendelkezésre álló információk alapján felmerülnek, de összegük, vagy felmerülésük időpontja bizonytalan, és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé.

Fajtái:

- Fenntartási (pl. épület-fenntartási) költségek
- Átszervezési költségek
- Környezetvédelmi költségek.

Céltartalék a szokásos üzleti tevékenység rendszeresen és folyamatosan felmerülő költségeire nem képezhető!

3. Egyéb céltartalék

Fogalma: Az előzőeken kívül eső, más címen képzett céltartalék. Ezek között lehet kötelezően előírt és képezhető céltartalék is.

Fajtái:

- A Vállalatcsoport tagja a devizaszámlán meglévő devizakészlettel nem fedezett, külföldi pénzürtékre szóló – beruházáshoz (beruházással megvalósuló tárgyi eszközökhöz), vagyoni értékű joghoz kapcsolódó – hiteltartozások, továbbá devizakötvény kibocsátásából származó – beruházáshoz (beruházással megvalósuló tárgyi eszközökhöz), vagyoni értékű joghoz kapcsolódó – tartozások nem realizált árfolyamvesztését az Sztv. 33. § (2) bekezdése szerint halasztott ráfordításként számolja el, ezért az üzleti év végén az így elhatárolt halmozott összegnek a hitelfelvételtől eltelt időtartam és a hitel figyelembe vehető futamideje arányában számított hányadának megfelelő összegű céltartalékot mutat ki. Amennyiben az előző üzleti év végéig ilyen címen képzett céltartalék ennél kevesebb, illetve több, a különbözettel a tárgyévben kell a céltartalékot növelni az egyéb ráfordításokkal szemben, illetve csökkenteni az egyéb bevételekkel szemben. A számításnál figyelembe vett futamidő nem lehet hosszabb, mint a hitel futamideje, illetve mint a hitellel finanszírozott tárgyi eszköz, vagyoni értékű jog várható – amortizációnál figyelembe vett – élettartama, ha a hitel futamideje hosszabb. Ha a halasztott ráfordításként kimutatott árfolyamvesztés a 33. § (3) bekezdése szerint meg kell szüntetni, akkor a (4) bekezdés szerint képzett céltartalék is megszüntetendő.
- Külön kormányrendelet által szabályozott céltartalék.

11.4. Árfolyam-különbözetek elszámolása

Az eszközök, illetve források között megjelenő következő tételek értékelését jelenti:

- a valutapénztárban lévő valutakészlet,
- a deviza számlán lévő devizakészlet,
- a külföldi pénzürtékre szóló befektetett pénzügyi eszközök,
- a külföldi pénzürtékre szóló értékpapírok értéke,
- a külföldi pénzürtékre szóló követelések értéke,

- a külföldi szállítónak devizában adott előleg értéke,
- a külföldi pénzügyi értékre szóló kötelezettségek értéke (ideértve különösen a devizaalapú pénzügyi lízingkötelezettséget is),
- a külföldi vevőtől devizában kapott előlegek értéke

A külföldi pénzügyi értékre szóló eszközöket és kötelezettségeket a bekerülés (illetve a szerződés szerinti teljesítés) napjára vonatkozó – az Sztv.-ben rögzített árfolyamokból választott – devizaárfolyamon kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni.

A Vállalatcsoport a valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, a külföldi pénzügyi értékre szóló követelés, befektetett pénzügyi eszköz, értékpapír (együtt: külföldi pénzügyi eszköz), illetve kötelezettség forintértékének meghatározásakor a valutát, a devizát, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett hivatalos devizaárfolyamon számítja át forintra.

A mérlegben a valutapénztárban lévő valutakészletet, a devizaszámlán lévő devizát, továbbá a külföldi pénzügyi értékre szóló minden követelést, befektetett pénzügyi eszközt, értékpapírt, illetve kötelezettséget az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó a Magyar Nemzeti Bank által közzétett devizaárfolyamon átszámított forintértéken mutatja ki.

Az árfolyam-különbözet elszámolása:

Az árfolyamnyereséget, árfolyamvesztéseket a pénzügyi műveletek egyéb bevételeként, illetve a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításaként kell elszámolni.

11.5. Értékhelyesbítés, értékelési tartalék

A Vállalatcsoport az Sztv. 57. §-a által szabályozott módon a befektetett eszközök – vagyoni értékű jogok, szellemi termék, tárgyi eszköz (kivéve a beruházásokat és a beruházásokra adott előlegeket), tulajdoni részesedést jelentő befektetés – meghatározott körére alkalmazható értékhelyesbítés elszámolásának lehetőségével élni kíván minden tagja esetében.

11.6. Valós értéken történő értékelés

A Vállalatcsoport az Sztv. 59/A-F §-ai által, a pénzügyi instrumentumok esetében lehetővé tett valós értéken történő értékeléssel nem él.

12. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS TARTALMA

Az eredménykimutatás a Vállalatcsoport tagja tárgyévi mérleg szerinti, a Vállalatcsoport tagjánál maradó adózott eredménynek a levezetését – az ellenőrzés megállapításai alapján az előző üzleti év mérleg szerinti eredményét módosító jelentős összegű hibák eredményre gyakorolt hatását elkülönítetten – tartalmazza, az eredmény keletkezésére, módosítására ható főbb tényezőket, a mérleg szerinti eredmény összetevőit, kialakulását mutatja be.

12.1 Értékesítés nettó árbevétele

Az üzleti évben értékesített, vásárolt és saját termelésű készletek, valamint teljesített szolgáltatások ártámogatással és felárral növelt, engedményekkel csökkentett – általános forgalmi adót nem tartalmazó – ellenértéke. Az értékesítés nettó árbevétele magában foglalja a vevőnek a szerződésben meghatározott feltételek szerinti teljesítés alapján kiállított, elküldött, a vevő által elismert, elfogadott számlában, nyugtában, illetve – ha az eladó számla, nyugta kiállítására nem kötelezett – egyéb számviteli bizonylatban rögzített, vagy a

pénzeszközben kapott – általános forgalmi adót nem tartalmazó – ellenértékkel egyező árbevétel.

Export értékesítés árbevételeként kell elszámolni, a külföldi vevőnek, külföldre értékesített, illetve külföldön végzett szolgáltatás – nyújtásnak értékét, függetlenül attól, hogy azt devizában, valutában van, importbeszerzéssel, vagy forintban egyenlítik ki.

Külföldi vevőnek, külföldi szolgáltatást igénybe vevőnek minősül az, ha a külföldi gazdasági tevékenységnek székhelye, illetve állandó telephelye, ezek hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye a Magyarország államhatárán kívüli területen van.

12.2. Aktivált saját teljesítmények

Aktivált saját teljesítmények értékeként a saját előállítású eszközöknek az üzleti évben aktivált (az eszközök között állományba vett) értékét és a saját termelésű készletek állományváltozásának együttes (összevont) összegét kell kimutatni.

Saját előállítású eszközök aktivált értékeként kell kimutatni:

- a saját vállalkozásban végzett és az eszközök között állományba vett saját teljesítményeket, (tárgyi eszközök, immateriális javak, illetve az eszközök értékét növelő munkák),
- a tenyészállattá átminősített növendékállatokat,
- valamint a törvény előírásai szerint az egyéb ráfordítások, illetve a rendkívüli ráfordítások között elszámolandó saját előállítású eszközök és saját teljesítmények közvetlen önköltségen számított értékét.

A saját termelésű készletek üzleti év végi záró állományának és az üzleti év eleji nyitó állományának különbözetét kell állományváltozásként figyelembe venni.

Az aktivált saját teljesítmények között kell kimutatni a saját termelésű készletek értékvesztését, annak visszairását, valamint hiányukat is.

12.3. Egyéb bevételek

Ezen bevétel soron kell kimutatni minden olyan bevételt, amelyek a rendszeres tevékenység (üzletmenet) során keletkezik, és nem minősül nettó árbevételnek, nem része a pénzügyi műveletek bevételeinek, és nem tekinthető rendkívüli bevételnek.

Az egyéb bevételek között kell elszámolni:

- a) a káreseményekkel kapcsolatosan kapott bevételeket,
- b) a kapott bírságok, kötbérek, fekbérek, késedelmi kamatok, behajtási költségátalányok, kártérítések összegét,
- c) a behajthatatlannak minősített - és az előző üzleti év(ek)ben hitelezési veszteségként leírt - követelésekre kapott összeget,
- d) a költségek (a ráfordítások) ellentételezésére - visszafizetési kötelezettség nélkül - belföldi vagy külföldi gazdálkodótól, illetve természetes személytől, valamint államközi szerződés vagy egyéb szerződés alapján külföldi szervezettől kapott támogatás, juttatás összegét,
- e) a termékpálya-szabályozáshoz kapcsolódó, terméktanácsok által fizetett termékpálya-szabályozás összegét,

amennyiben az a tárgyévhez vagy a tárgyévet megelőző üzleti év(ek)hez kapcsolódik, és azt a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg rendezték, kivéve, ha jogszabály másként nem rendelkezik.

Továbbá az egyéb bevételek között kell kimutatni:

- a) a képzett céltartalék összegének felhasználását (csökkenését, megszűnését);
- b) a költségek (a ráfordítások) ellentételezésére - visszafizetési kötelezettség nélkül - az adóhatóságtól, jogszabály által meghatározott szervezettől megkapott, illetve az üzleti évhez kapcsolódóan a mérlegkészítés időpontjáig - a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően - igényelt (járó) támogatás, juttatás összegét;
- c) az eredeti követelést engedményezőnél (eladónál) az átruházott (engedményezett) követelésnek az engedményes által elismert értékét a követelés átruházásakor;
- d) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz közvetlen értékesítéséből, továbbá az immateriális jószág, a tárgyi eszköz átadásából származó bevételt az értékesítéskor, az átadáskor;
- e) a biztosító által fizetett, illetve a mérlegkészítés időpontjáig elfogadott, visszaigazolt - tárgyévi, illetve a tárgyévet megelőző üzleti évi káreseményhez kapcsolódó - összeget;
- f) a követelés eredeti jogosultjánál - ha a követelésre korábban értékvesztést számolt el - a követelés könyv szerinti értékét meghaladóan realizált összeget.
- g) a nyereség jellegű kerekítési különbözetet.

Egyéb bevételként kell elkülönítetten kimutatni az értékvesztések visszaírt összegeit, valamint a kereskedelmi áruk nyereségjellegű leltárértékelési különbözetének összegét.

Egyéb bevételként kell kimutatni az üzleti évhez kapcsolódó, szerződésen alapuló - konkrét termékhez, anyaghoz, áruhoz, szolgáltatásnyújtáshoz közvetve kapcsolódó, nem számlázott - utólag kapott (járó) engedmény szerződés szerinti összegét.

Az itt elszámolandó fejlesztési célú támogatások bevételeinek szabályait a 8.2. pont tartalmazza.

12.4. Anyagjellegű ráfordítások

Az anyagjellegű ráfordítások között kell kimutatni a vásárolt és felhasznált anyagok értékét, igénybevett (vásárolt) szolgáltatások, le nem vonható általános forgalmi adót is magában foglaló értékét az egyéb szolgáltatások értékét, az eladott áruk beszerzési értékét és az eladott (közvetített) szolgáltatások értékét.

a) Anyagköltség

Az üzleti évben felhasznált vásárolt anyagok, értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt bekerülési értéke.

b) Igénybevett szolgáltatások értéke

Az üzleti évben igénybevett anyagjellegű és nem anyagjellegű szolgáltatások, le nem vonható általános forgalmi adót is magába foglaló bekerülési értéke (számlázott, fizetett, szerződésben meghatározott összegben).

c) Egyéb szolgáltatások értéke

Az üzleti évben felmerült, az eszközök bekerülési értékében el nem számolt (figyelembe nem vehető):

- illetékek, hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak,
- a pénzügyi, a befektetési szolgáltatások díjai,
- a biztosítási díjak,
- a saját előállítású termékek a saját kiskereskedelmi egységekbe történő kiszállításakor, illetve saját felhasználásakor megfizetett adó, járulék, termékdíj.

d) Eladott áruk beszerzési értéke

Az üzleti évben általában változatlan formában eladott anyagok, áruk (értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt) bekerülési értéke.

e) Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke

A vásárolt és változatlan formában értékesített szolgáltatások bekerülési értéke az értékesítéskor.

A Vállalatcsoport tagja által saját nevében vásárolt és a harmadik személlyel (a megrendelővel) kötött szerződés alapján, a szerződésben rögzített módon, részben vagy egészben, de változatlan formában továbbértékesített, továbbszámlázott szolgáltatás.

A közvetített szolgáltatásnál a Vállalatcsoport tagja vevője is és nyújtója is a szolgáltatásnak.

12.5. Személyi jellegű ráfordítások

Személyi jellegű ráfordítások az alkalmazottaknak munkabéreként, a fogvatartottaknak munkadíjként elszámolt összeg, a megbízási és a tiszteletdíj, továbbá a személyi jellegű egyéb kifizetések, valamint a bérjárulékok.

a) Bérkölség

Bérkölség minden olyan - az üzleti évhez kapcsolódó - kifizetés, amely a munkavállalókat, az alkalmazottakat, a fogvatartottakat megillető, az érvényes rendelkezések szerint béreként vagy munkadíjként elszámolandó járandóság, az alkalmazásban állók és a munkavégzésre irányuló további jogviszonyban állók részére az üzleti évre béreként számfejtett, elszámolt összeg (ideértve az üzleti év után elszámolt, jóváhagyott prémiumokat, jutalmakat, valamint a 13. és a további havi fizetést is), amely elemeiben megfelel a statisztikai elszámolások szerinti keresetnek, függetlenül attól, hogy az ilyen címen kifizetett összegek után kell-e személyi jövedelemadót fizetni vagy sem, illetve alapját képezi-e vagy sem a bérjárulékoknak.

b) Személyi jellegű egyéb kifizetések

A természetes személyek részére nem bérkölségként és nem vállalkozási díjként fizetett, elszámolt összegek.

Bele kell érteni az ezen összegek le nem vonható általános forgalmi adóját, és az ezen összegek után a Vállalatcsoport tagja által fizetendő (fizetett) személyi jövedelemadót is.

c) Bérjárulékok

Bérjárulékok a szociális hozzájárulási adó, az egészségügyi hozzájárulás, továbbá minden olyan adók módjára fizetendő összeg, amelyet a személyi jellegű ráfordítások vagy a foglalkoztatottak száma alapján állapítanak meg, függetlenül azok elnevezésétől.

12.6. Értékcsökkenési leírás

Az immateriális javak, a tárgyi eszközök bekerülési értékével a tárgyévre költségként elszámolt összeg (terv szerinti értékcsökkenési leírás). A 100.000 Ft egyedi beszerzési, előállítási érték alatti vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, tárgyi eszközök a használatbavételkor egyösszegben leírt bekerülési értéke.

12.7. Egyéb ráfordítások

Egyéb ráfordítások az olyan, az értékesítés nettó árbevételéhez közvetlenül vagy közvetetten nem kapcsolódó kifizetések és más veszteség jellegű tételek, amelyek a rendszeres tevékenység (üzletmenet) során merülnek fel, és nem minősülnek sem a pénzügyi műveletek ráfordításainak, sem rendkívüli ráfordításnak. Itt kell elszámolni:

- a) az üzleti év mérlegfordulónapja előtt bekövetkezett, a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált káreseményekkel kapcsolatos - a le nem vonható általános forgalmi adót is magában foglaló - kifizetéseket, elszámolt, fizetendő összegeket,
- b) a fizetett, illetve a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált, elszámolt, fizetendő, a mérlegfordulónap előtti időszakhoz kapcsolódó bírságok, kötbérek, fekbérek, késedelmi kamatok, behajtási költségátalányok, kártérítések, sérelemdíjak összegét,
- c) a költségek (a ráfordítások) ellentételezésére - visszafizetési kötelezettség nélkül - belföldi vagy külföldi gazdálkodónak - az üzleti évhez kapcsolódóan - adott támogatás, juttatás összegét,
- d) a termékpálya-szabályozáshoz kapcsolódó, terméktanácsok javára teljesített - az üzleti évhez kapcsolódó - befizetések összegét,
- e) az államháztartás egyes alrendszereivel (a központi kormányzat, az elkülönített állami pénzalapok, a helyi önkormányzatok, a társadalombiztosítás költségvetéseivel), az Európai Unió különböző pénzügyi alapjaival (pénzügyi forrásaival) elszámolt - a bekerülési érték részét nem képező, illetve a költségek között el nem számolható - adók, díjak, illetékek, hozzájárulások tárgyévbe bevallott, fizetett, illetve fizetendő összegét,
- f) a veszteség jellegű kerekítési különbözetet,
- g) a vagyonrendelőnél a bizalmi vagyonkezelésbe adott eszközök könyv szerinti értékét,
- h) a vagyonrendelőnél a kezelt vagyon részbeni vagy teljes kiadásakor a kezelt vagyonra szülő tartós követelés kezelt vagyon csökkenésével arányos, kivezetett összegét
- i) az Sztv. 41. § (1)-(2) és (4) bekezdése szerint az üzleti évben képzett céltartalék összegét, a képzett céltartalékot növelő összeget,
- j) a behajthatatlan követelésnek az üzleti évben leírt összegét,
- k) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz közvetlen értékesítésekor azok könyv szerinti értékét,
- l) a hiányzó, illetve a tárgyévben megsemmisült, az állományból kivezetett vásárolt és saját termelésű készlet könyv szerinti értékét,
- m) az eredeti követelést engedményezőnél (eladónál) az átruházott (engedményezett) követelésnek a könyv szerinti értékét a követelés átruházásakor.

Az egyéb ráfordítások között elkülönítetten kell kimutatni:

- a) az értékvesztés összegét, ideértve az immateriális javak, a tárgyi eszközök Sztv. 53. § (1)-(2) bekezdése szerint elszámolt terven felüli értékcsökkenésének összegét, a

követelések Sztv. 55. § (1)-(2) bekezdése, a készletek Sztv. 56. § (1)-(3) bekezdés szerint elszámolt értékvesztésének összegét,

b) a kereskedelmi áruk veszteségjellegű leltárértékelési különbözetének összegét.

Egyéb ráfordításként kell kimutatni az üzleti évhez kapcsolódó, szerződésen alapuló - konkrét termékhez, anyaghoz, áruhoz, szolgáltatásnyújtáshoz közvetve kapcsolódó, nem számlázott - utólag adott (fizetendő) engedmény szerződés szerinti összegét, ideértve az általános forgalmi adóról szóló törvény szerinti közvetett pénz-visszatérítési akció keretében adott (fizetendő) engedmény - levonható általános forgalmi adóval csökkentett - összegét is.

12.8. Üzemi tevékenység eredménye

A Vállalatcsoport tagja azon tevékenységeiből származó eredmény, amiért a vállalkozást létrehozták.

Az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét a Vállalatcsoport tagja a naptári évben elszámolt értékesítés nettó árbevételének, az értékesítés közvetlen és közvetett költségeinek, az egyéb bevételeknek, valamint az egyéb ráfordítások együttes összegének különbözeteként a 3. számú melléklet „A” változat szerint (forgalmi költség eljárással) állapítja meg.

Az értékesítés közvetlen költségei között kell kimutatni az értékesített saját termelésű készletek és teljesített szolgáltatások közvetlen önköltségét, az eladott áruk beszerzési értékét, az eladott (közvetített) szolgáltatások értékét.

Az értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége magában foglalja az értékesített saját termelésű készletek, a teljesített saját szolgáltatások közvetlen önköltségét.

Az értékesítés közvetett költségei között az értékesítés és forgalmazás költségét, az igazgatási költségeket és az egyéb általános költségeket kell szerepeltetni.

- Az értékesítési, forgalmazási költségek között az értékesítéssel kapcsolatos külön költségeket (csomagolási, szállítási költségek, bizományi díjak), a késztermékek, az értékesítésre váró áruk raktározási költségeit, az értékesítő részlegek és irodák költségeit, a reklám, a propaganda és a piackutatás költségeit kell kimutatni, függetlenül attól, hogy az az értékesítéshez közvetlenül hozzárendelhető-e vagy sem. Az értékesítéshez közvetlenül hozzákapcsolható költségeket, továbbá a kereskedelmi tevékenység közvetlenül elszámolható költségeit indokolt elkülönítetten kimutatni.
- Az igazgatási költségek között kell kimutatni az igazgatás személyi és anyagjellegű, valamint egyéb költségeit.
- Az egyéb általános költségek között kell kimutatni a működés egyéb közvetett költségeit.

12.9. Pénzügyi műveletek eredménye

A Vállalatcsoport tagjának pénzügyi befektetéseiből, pénzügyi műveleteiből származó eredménye. A pénzügyi műveletek bevételeinek és ráfordításainak a különbözete.

A pénzügyi műveletek bevételeinek főbb összetevői:

- a) kapott (járó) osztalék és részesedés,
- b) a részesedések értékesítésének árfolyam nyeresége,
- c) a befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége,
- d) az egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek,
- e) pénzügyi műveletek egyéb bevételei.

A pénzügyi műveletek ráfordításainak főbb összetevői:

- a) a befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztesége,
- b) a fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások,
- c) részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése,
- d) pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai.

12.10. Rendkívüli eredmény

Ezen eredmény független a Vállalatcsoport tagjának vállalkozási tevékenységétől.

A rendkívüli eredmény a rendkívüli bevételek és rendkívüli ráfordítások különbözete.

12.11. Adózás előtti eredmény

A Vállalatcsoport tagjának szokásos (üzleti és pénzügyi eredményének összevont egyenlege) eredményének és rendkívüli eredményének együttes értéke.

12.12. Adófizetési kötelezettség

Az üzleti évet terhelő, bevallott társasági adó fizetési kötelezettség. A Vállalatcsoport tagjai nem alanyai a Társasági adóról és osztalékadóról szóló törvénynek.

12.13. Adózott eredmény

Az adózás előtti eredmény és az adófizetési kötelezettség különbsége.

12.14. Mérleg szerinti eredmény

A mérleg szerinti eredmény az osztalékra, részesedésre, a kamatozó részvények kamatára igénybe vett eredménytartalékkal növelt, a jóváhagyott osztalékkal, részesedéssel, a kamatozó részvények kamatával csökkentett tárgyévi adózott eredmény, egyezően az eredménykimutatásban ilyen címen kimutatott összeggel.

13. KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET TARTALMA

A kiegészítő melléklet olyan adatokat, szöveges indoklásokat tartalmaz, amelyek a mérleg és az eredménykimutatás adatait kiegészítve, azokon túlmenően a Vállalatcsoport tagjának vagyoni, pénzügyi helyzetének, működése eredményének megbízható és valós bemutatásához a tulajdonosok, a befektetők, a hitelezők számára elengedhetetlenül szükségesek. A kiegészítő mellékletben be kell mutatni a sajátos tevékenységgel kapcsolatos – más jogszabályban előírt – információkat is.

A kiegészítő melléklet összeállítása során kiemelt figyelmet kell fordítani a lényegesség és a világosság elvének érvényesítésére

A kiegészítő melléklet számszerű adatokat és szöveges magyarázatokat tartalmazva az alábbi szerkezetben kerül összeállításra:

Általános rész

Specifikus rész

Tájékoztató rész

13.1. Általános rész

13.1.1. A Vállalatcsoport tagjára vonatkozó legfontosabb információk bemutatása

- A Vállalatcsoport tagjának működési formája
- Alapításának, átalakulásának időpontja
- Tulajdonosi szerkezete, főbb tulajdonosok, azok tulajdoni hányada
- A vállalkozás tevékenységi köre a létesítő okirat szerint
- A vállalkozás székhelye, telephelyeinek ismertetése
- Piaci helyzet értékelése
- Lényeges befektetések és megvalósított szerkezetváltások
- A Vállalatcsoport tagjának tevékenységét szabályozó speciális jogszabályok
- A könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításáért, vezetéséért felelős személy nyilvános adatainak feltüntetése.
- A kötelező könyvvizsgálati kötelezettségre egyértelműen utalni kell, be kell mutatni a tárgyévi üzleti évre vonatkozó beszámoló könyvvizsgálataért a könyvvizsgáló által felszámított díjat, valamint a könyvvizsgáló által a tárgyévi üzleti évben az egyéb bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokért, az adótanácsadói szolgáltatásokért és az egyéb, nem könyvvizsgálói szolgáltatásokért felszámított díjakat külön-külön összesítve.

13.1.2. A számviteli politika rövid ismertetése

- Az éves beszámoló összeállításánál alkalmazott értékelési módok, módszerek ismertetése
- Amortizációs politika bemutatása
- Alapítás-átszervezés költségeinek elszámolása
- Értékvesztés elszámolásának rendje
- Céltartalék képzés alkalmazott alapelvei
- A szokásos és a rendkívüli tételek elkülönítésének szempontjai
- A számvitel politika meghatározó elemeinek megváltoztatása, eredményre gyakorolt hatásuk
- A számviteli alapelvek érvényesüléséről általában, az alapelvektől való eltérések indoklása, kihatásának bemutatása
- A beszámoló elkészítésének számviteli politikában meghatározott időpontja, esetleges módosítása

13.2. Specifikus rész

13.2.1. A mérleghez kapcsolódó kiegészítések

A kiegészítéseket mérlegsoronként az alábbi részletezésben kell bemutatni:

- Az előző naptári év adatával össze nem hasonlítható adatok indoklása.

- Az eszköz, vagy kötelezettség minősítésének módosítása esetén az alkalmazott megoldást számszerűsítve, az összehasonlíthatóság tételhivatkozásaival be kell mutatni.
- Az előző évtől eltérő értékelési eljárásból eredően a vagyoni, pénzügyi helyzetre, eredményre gyakorolt hatás bemutatása.
- Az értékcsökkenési leírás megváltoztatásának eredményre gyakorolt hatásának bemutatása.
- Az immateriális javak, tárgyi eszközök nyitó bruttó értéke, növekedése, csökkenése bemutatása.
- A halmozott értékcsökkenés nyitó értéke, növekedés, csökkenés, tárgyévi értékcsökkenési leírás összege, legalább a mérlegtételek szerinti bontásban.
- Az elszámolt értékcsökkenési leírás összege
  - terv szerinti lineáris, degresszív, teljesítmény arányos értékcsökkenés
  - terven felüli értékcsökkenés
  - visszaírt terven felüli értékcsökkenés.
- Tartósan adott kölcsön, követelések, hátrasorolt kötelezettségek, tartós kötelezettségek, rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben mérlegsorokból be kell mutatni az anya –, és leányvállalattal szembeni követelést és kötelezettséget.
- Hátrasorolt eszközök jogcímeik szerinti bontásban.
- Immobil készletek nagysága, összetétele.
- Értékvesztés nyitó értéke, tárgyévi növekedése, csökkenése, visszaírt értékvesztés összege, értékvesztés záró értéke mérlegtételek szerinti bontásban.
- Saját tőke változása.
- A lekötött tartalék jogcímeik szerint megbontva.
- A céltartalék képzés és felhasználás jogcímenkénti bemutatása.
- A függő és a biztos jövőbeni kötelezettségvállalások összege fajtankénti részletezésben.
- A hosszú lejáratú kötelezettségekből a mérleg fordulónapját követő egy éven belül visszafizetendő törlesztések összege.
- A mérlegben kimutatott kötelezettségekből azoknak a kötelezettségeknek a bemutatása (teljes összeg), melyeknél a hátralévő futamidő több mint öt év.
- A zálogjoggal, vagy hasonló jogokkal biztosított kötelezettségek részletezése, a biztosítékok fajtájának ismertetése.
- Az olyan kötelezettségek bemutatása, amelynek visszafizetendő összege nagyobb a kapott összegnél.
- A mérlegben meg nem jelenő pénzügyi kötelezettségek teljes összegének részletezése.

- Aktív, passzív időbeli elhatárolások jelentősebb összegeinek és időbeli alakulásának jogcímenkénti bemutatása.
- A mérlegen kívüli tételek és mérlegben szereplő megállapodások bemutatása, ha a tételekből és a megállapodásból származó kockázatok vagy előnyök lényegesek.
- Az ellenőrzés, önellenőrzés során feltárt jelentősebb összegű hibák eredményre, eszközökre, forrásokra gyakorolt hatásának bemutatása, évenkénti megbontásban.

13.2.2. Az eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítések

- Az előző év adatával össze nem hasonlítható adatok bemutatása, indoklása.
- Értékesítés nettó árbevételének a létesítő okiratban megjelölt főbb tevékenységenkénti bontása.
- Az export értékesítés árbevételének kimutatása a földrajzilag (országoként) elhatárolt piacok szerinti bontásban.
- A devizában, valutában elszámolt belföldi, illetve export értékesítés nettó árbevételének bemutatása.
- Exporttámogatás esetén a támogatott exportárbevételhez kapcsolódó közvetlen költségek összegének bemutatása.
- Az ellenőrzés, önellenőrzés során feltárt jelentősebb összegű hibák eredményre gyakorolt hatásának bemutatása évenkénti megbontásban.
- Be kell mutatni az aktivált saját teljesítmények értékének részletezését, a költségek költségnemenkénti megbontását.
- Támogatási program keretében kapott, folyósított összegek, annak felhasználása (Központi, Önkormányzati, nemzetközi forrásból illetve más vállalkozótól véglegesen kapott fejlesztési támogatások).
- Egyéb bevételeket és egyéb ráfordításokat részletezni kell.
- Be kell mutatni a rendkívüli bevételeket és rendkívüli ráfordításokat a számviteli politikában felsorolt jogcímek szerinti bontásban.

13.3. Tájékoztató rész

13.3.1. Valós vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzet értékelése

Be kell mutatni a Vállalatcsoport tagjának valós vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, az eszközök összetételét, a saját tőke, a kötelezettségek alakulását, a likviditás, a fizetőképesség, jövedelmezőség alakulását. Az összehasonlítás biztosítása miatt a Vállalatcsoport a következő mutatószámokat használja:

A mérleg alapján a vállalkozás vagyoni, pénzügyi helyzete elemezhető tárgyévi és bázis adatok összehasonlításával. (Hivatkozás: Sztv. 1. sz. melléklet, "A" változat szerint)

13.3.1.1. Vagyoni helyzet vizsgálata

1. Hosszú lejáratú eladósodás

$$\frac{\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Saját tőke+hosszú lejáratú kötelezettségek}} = \frac{\text{Mérleg F.II. sor}}{\text{Mérleg D. + F.II. sor}}$$

2. Befektetett eszközök fedezettsége

$$\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszközök}} = \frac{\text{Mérleg D. sor}}{\text{Mérleg A. sor}}$$

3. Tárgyi eszközök hatékonysága

$$\frac{\text{Nettó árbevétel}}{\text{Tárgyi eszközök nettó értéke}} = \frac{\text{Eredménykimutatás I. sor}}{\text{Mérleg A/II. sor}}$$

4. Tőke önfinanszírozás

$$\frac{\text{Eredményből képzett saját tőke}}{\text{Saját tőke}} = \frac{\text{Mérleg D/IV. sor} + \text{VII. sor}}{\text{Mérleg D sor}}$$

5. Működésbiztonsági aránymutató

$$\frac{\text{Saját tőke} + \text{Hosszú lejáratú kötelezettség}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} = \frac{\text{Mérleg D sor} + \text{F./I. és II. sor}}{\text{Mérleg F./III sor}}$$

13.3.1.2. Pénzügyi helyzet vizsgálata

1. Likviditási mutatók

Likviditási gyorsráta:

$$\frac{\text{Pénzeszközök} + \text{Követelések} + \text{Forgatási célú értékpapírok}}{\text{Rövidlejáratú kötelezettségek}} = \frac{\text{Mérleg B.IV.} + \text{B.II.} + \text{B. III. sor}}{\text{Mérleg F. III. sor}}$$

2. Vevőállomány aránya a szállítóállományhoz

$$\frac{\text{Vevőállomány}}{\text{Szállítóállomány}} = \frac{\text{Mérleg B. II. 1. sor}}{\text{Mérleg F. III. 4. sor}}$$

3. A pénzügyi helyzet elemzése a forgótőke alakulásával

Forgó tőke = + Forgóeszközök értéke – Rövidlejáratú kötelezettségek

$$\frac{\text{Forgó tőke}}{\text{Saját tőke}} = \text{Forgó tőke aránya a saját tőkéhez}$$

4. Nettó eladósodottság

$$\frac{\text{Kötelezettség} - \text{Követelések}}{\text{Saját tőke}} = \frac{\text{Mérleg F.} - \text{B./II. sor}}{\text{Mérleg D. sor}}$$

5. Hosszú távú fizetőképesség

$$\frac{\text{Összes forgóeszköz}}{\text{Összes kötelezettség}} = \frac{\text{Mérleg B. sor}}{\text{Mérleg F. sor}}$$

13.3.1.3. Hatékonyság vizsgálata

Az eredménykimutatás alapján (továbbiakban: EK) a vállalkozás jövedelemhelyzetének elemzése tárgyévi és bázis adatok alapján. (Hivatkozás: Szt. 2. sz. melléklet, "A" változat szerint)

Az elemző mutatók számításához szükséges:

+ értékesítés nettó árbevétele	EK: I. sor
± aktivált saját teljesítmények értéke	EK: II. sor
+ egyéb bevételek	EK: III. sor
= összes (bruttó) termelési érték	EK: I.+II.+III. sor
– anyagjellegű ráfordítások	EK: IV. sor
= anyagmentes termelési érték (hozzáadott érték)	EK: I.+II.+III. –IV. sor
– értékcsökkenési leírás	EK: VI. sor
= nettó termelési érték	EK: I.+II.+III. –IV. –VI. sor

1. Az **élőmun**ka hatékonyságának bemutatását szemléltetik

- a nettó árbevétele,
- a bruttó termelési érték,
- a hozzáadott érték, valamint
- a nettó termelési érték egy főre vetített (átlagos statisztikai létszám) adatai.

2. Az **eszközhatékonyság** mutatóinak számításához a fenti felsorolás adatait a kérdéses eszközök adataival elosztott hányadosa adja. Különösen fontos a tárgyi eszközök hatékonyságának kimutatása

$$\frac{\text{Hozzáadott érték}}{\text{Tárgyi eszközök}}$$

3. Az eszközök megtérülésének vizsgálata

$$\frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Tárgyi eszközök + Készletek átlagos értéke}}$$

4. Az erőforrás-felhasználások hatékonysági vizsgálata

$$\text{Komplex hatékonyság} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{0,15 \text{ Eszközérték} + 1,8 \text{ Bérköltség}}$$

5. Tőkehatékonyság vizsgálata

$$\frac{\text{Bruttó termelési érték}}{\text{Saját tőke}}$$

13.3.1.4. Jövedelmezőség vizsgálata

1. Árbevétel arányos üzemi eredmény

$$\frac{\text{Üzemi eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

2. Költségszintek alakulása

$$\frac{\text{Összes költség}}{\text{Bruttó termelési érték}}$$

3. Az értékesítés költségszintjei

$$\frac{\text{Értékesítés közvetlen és/vagy közvetett költsége}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

4. Tőkearányos szokásos / adózás előtti vállalkozási eredmény

$$\frac{\text{Szokásos vállalkozási eredmény}}{\text{Saját tőke}}$$

$$\frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Saját tőke}}$$

5. Létszám arányos jövedelmezőség

$$\frac{\text{Üzemi tevékenység eredmény}}{\text{Átlagos statisztikai létszám}}$$

Valamennyi mutató változását – egyedileg és/vagy témakörönként értékelni szükséges!

13.3.2. Egyéb tájékoztató adatok

- Kapcsolt vállalkozások bemutatása.
- Jelentős, többségi irányítást biztosító, közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkező tulajdonos (jogkörgyakorló) neve, székhelye.
- A felügyelő bizottság tagjainak tevékenységükért az üzleti év után járó járandóság összegének bemutatása.
- A felügyelő bizottság tagjainak folyósított előlegek, kölcsönök összege, kamat és egyéb feltételek, visszafizetett összegek és garanciális kötelezettségek ismertetése.
- A tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók, egyéb alkalmazottak átlagos statisztikai létszáma, bérköltsége és személyi jellegű egyéb kifizetései állománycsoportonkénti bontásban.

- A vállalkozás vagyoni, pénzügyi helyzetének, működése eredményének megbízható, valós bemutatásához szükséges további adatok bemutatása, melyek a mérleg és eredménykimutatásban nem szerepelnek.
- Környezetvédelmi tevékenység bemutatása. A környezetvédelmi kötelezettségek, a környezet védelmét szolgáló jövőbeni költségek fedezetére képzett céltartalék összege, továbbá a környezetvédelemmel kapcsolatosan elszámolt költségek összege. A környezet védelmét közvetlenül szolgáló tárgyi eszközök bruttó értékének és elszámolt értékcsökkenésének, s ezek állományváltozásának részletezése.
- A veszélyes hulladékok nyitó és záró készletének mennyiségi és értékadatai, a tárgyévi növekedést, csökkenést a veszélyességi osztályok szerint csoportosítva be kell mutatni.
- A garanciális kötelezettségek – külön kiemelve a környezetvédelmi garanciális kötelezettségek – összege, a mérlegben nem szereplő környezetvédelmi károk, kötelezettségek várható összege.
- A Vállalatcsoport tagjának képviselőjére jogosult személy neve, lakóhelye, aki az éves beszámolót köteles aláírni (ügyvezető igazgató).
- Mérleg fordulónapját követő események bemutatása.
- Egyéb tájékoztatás.
- Cash-flow kimutatás
  - A kiegészítő mellékletnek tartalmaznia kell az 5. számú függelék szerinti tartalmú cash flow-kimutatást.
  - A cash flow-kimutatásban a Vállalatcsoport tagja az előző évi és a tárgyévi adatokat köteles feltüntetni.
  - A cash flow-kimutatás elkészítéséhez nem elegendők a mérleg és az eredménykimutatás adatai. Elkészítésénél abból kell kiindulni, hogy a cash flow-kimutatás fő sorai az elnevezéseknek megfelelő pénzeszköz-változásokat tartalmaznak. Ehhez olyan korrekciós tételeket kell alkalmazni, amelyek segítségével - a levezetés alapján mutatkozó - halmozódások kiszűrésre kerülnek.
  - A működési cash flow-ban kimutatott eszköz állományváltozásokat (a befektetési cash flow-val, a finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével) növekedés esetén negatív előjellel, csökkenés esetén pozitív előjellel kell figyelembe venni, a forrás állományváltozásokat (a befektetési cash flow-val, a finanszírozási cash flow-val kapcsolatos tételek kivételével) pedig növekedés esetén pozitív előjellel, csökkenés esetén negatív előjellel kell beállítani.
  - Ha valamely tétel a befektetési cash flow-ba tartozik (mint a kapott osztalék, a tárgyi eszközök eladásának bevétele), akkor azt a tételt a működési cash flow nem tartalmazhatja, az eredmény hatását ki kell szűrni. A véglegesen kapott pénzeszköz a finanszírozási cash flow-ba tartozik, és így annak időbelileg elhatárolt összegét a működési cash flow passzív időbeli elhatárolások változása nem tartalmazhatja.

14. ÜZLETI JELENTÉS TARTALMA

Az üzleti jelentés célja, hogy az éves beszámoló adatainak értékelésével úgy mutassa be a vállalkozás vagyoni, pénzügyi helyzetét, az üzletmenetet, a vállalkozás tevékenysége során felmerülő főbb kockázatokkal és bizonytalanságokkal együtt, hogy ezekről – a múltbeli tény – és a várható jövőbeni adatok alapján – a tényleges körülményeknek megfelelő, megbízható és valós képet adjon.

Az üzleti jelentésnek a vállalkozás üzletmenetének fejlődéséről, teljesítményéről, illetve helyzetéről átfogó, a vállalkozás méretével, összetettségével összhangban álló elemzést kell tartalmaznia.

Az üzleti jelentést magyarul kell elkészíteni a hely és a kelet feltüntetésével, a Vállalatcsoport tagjának képviselőjére jogosult személy pedig köteles aláírni.

Az üzleti jelentésnek tartalmaznia kell a múltbeli tény és a várható jövőbeni adatok alapján:

- a Vállalatcsoport tagjának rövid bemutatását (alapadatok, tevékenységi kör, stb.),
- a mérleg fordulónapja után bekövetkezett lényeges eseményeket, különösen a jelentős folyamatokat,
- a tevékenységi körök piaci helyzetének vizsgálatát,
- a vállalkozás üzletpolitikáját,
- a vállalkozás által folytatott foglalkoztatáspolitikát, munkaerő- és bérgazdálkodást,
- a képzési és szociális tevékenységet,
- a marketing és reklám tevékenységét,
- a pénzforgalmat és a pénzgazdálkodást,
- a beruházásokat,
- a vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzet változását,
- a gazdálkodási eredmény értékelését,
- a közszolgáltatói tevékenység (helyi, helyközi) teljesítményét, bevételeit, eredményét,
- a egyéb és kiegészítő tevékenység bevételeit.

Ki kell térni

- a hatékonyságjavító intézkedésekre,
- a várható fejlődésre,
- a kutatás, kísérleti fejlesztés területére,
- a telephelyek bemutatására,
- a mérleg fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között bekövetkezett jelentősebb eseményekre,
- a környezetvédelemnek a vállalkozó pénzügyi helyzetét meghatározó, befolyásoló szerepére, a vállalkozó környezetvédelemmel kapcsolatos felelősségére,
- a környezetvédelem területén történt és várható fejlesztésekre, az ezzel összefüggő támogatásokra,

- a környezetvédelem eszközei tekintetében a vállalkozó által alkalmazott politikára,
- a környezetvédelmi intézkedésekre, azok végrehajtásának alakulására.

Az üzleti jelentésnek, ahol szükséges, hivatkoznia kell, és további magyarázatot kell adnia az éves beszámolóban szereplő adatokra.

Javasolt bemutatni az elítélt foglalkoztatással kapcsolatos információkat.

Az üzleti jelentésnek a fentiekén túl tartalmaznia kell minden olyan információt, amely a tulajdonosnak a Vállalatcsoport tagja helyzetének megítéléséhez szükséges.

15. KONSZOLIDÁCIÓ

15.1. Az összevont konszolidált beszámoló felépítése

A konszolidált beszámoló éves szinten kerül összeállításra összevont mérleg, összköltség eljárással készülő eredménykimutatás és kiegészítő melléklet bontásban. A konszolidált éves beszámolóval egyidejűleg konszolidált üzleti jelentés is készül.

15.1.1. Mérleg

A Vállalatcsoport mérlegét az Sztv.-ben meghatározott „A” változat szerint készíti el. A mérleg tagolását, az egyes tételek tartalmára vonatkozó előírásokat az Sztv. 1. számú melléklete és 6./I. számú melléklete tartalmazza.

15.1.2. Eredménykimutatás

A Vállalatcsoport az Sztv.-ben meghatározott forgalmi és összköltség eljárás szerinti „A” változatú eredménykimutatást állít össze. Az eredménykimutatás részletezésére, az egyes tételek tartalmára vonatkozó előírásokat az Sztv. 2. számú és 6./II. számú melléklete foglalja magába.

15.1.3. Kiegészítő melléklet

A konszolidált beszámoló **kiegészítő melléklete** a következő szerkezetben kerül összeállításra:

A) Általános rész

- A Vállalatcsoport bemutatása
  - Az összevont éves beszámolót készítő Uralkodó Tag (anyavállalat) neve, és székhelye.
  - Minden olyan cég neve és székhelye, amely Ellenőrzött Tag (az anyavállalat leányvállalata).
- A Vállalatcsoport tagjai tevékenységeinek jellemzői.
- A konszolidációba bevont vállalkozások előírt értékelési, konszolidálási módszerei.
- Egymást követő évek értékelési, konszolidálási módszereinek megváltoztatása esetén az azokból származó eltérések ismertetése, valamint a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetre gyakorolt hatásuk bemutatása.

B) Specifikus rész

I. Mérleghez kapcsolódó kiegészítések

I.1. A konszolidációs mérleg kialakításához kapcsolódó kiegészítések

- A konszolidált mérleg kialakításának folyamata

I.2. A konszolidált mérleg magyarázatához kapcsolódó kiegészítések

- A meghatározó jelentőségű tárgyi eszközökhöz kapcsolódó értékcsökkenési leírás elszámolás változásából adódó eredmény módosulás ismertetése.

- Azon kötelezettségek bemutatása, amelyeknek a hátralévő futamideje több mint öt év
- Zálogjoggal vagy hasonló jogokkal biztosított kötelezettségek

II. Az eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítések

II.1. A konszolidált eredménykimutatás kialakításához kapcsolódó kiegészítések

- A konszolidált eredménykimutatás kialakításának folyamata

II.2. A konszolidált eredménykimutatás magyarázatához kapcsolódó kiegészítések

- Az értékesítés nettó árbevétele a létesítő okiratban megjelölt főbb tevékenységenkénti megbontásban.
- Az export értékesítés árbevétele földrajzilag elhatárolt piacok szerinti bontásban.
- A bevételek, ráfordítások konszolidálásából adódó eredmény levezetése.

C) Tájékoztató rész

I. A Vállalatcsoport vagyoni, jövedelmi, pénzügyi helyzetének bemutatása

- A vagyoni helyzetnél számítandó mutatók

Tartósan befektetett eszközök aránya: $\text{Befektetett eszközök} / \text{Eszközök összesen}$

Befektetett eszközök fedezettsége: $\text{Saját tőke} / \text{Befektetett eszközök}$

Tárgyi eszközök fedezettsége: $\text{Saját tőke} / \text{Tárgyi eszközök}$

- A jövedelmi helyzetnél számítandó mutatók

Bruttó termelési érték: $\text{Nettó árbevétel} + \text{SEEAÉ} \pm \text{STKÁV}$

Anyagmentes termelési érték: $\text{Bruttó term. ért.} - \text{anyagktg.} - \text{anyagjell. szolg. ért.}$

Árbevétel arányos üzleti eredmény: $\text{Üzleti eredmény} / \text{Nettó árbevétel}$

Tőkearányos eredmény: $\text{Üzleti eredmény} / \text{Saját tőke}$

- A pénzügyi helyzetnél számítandó mutatók

Likviditási mutató: $\text{Forgóeszközök} / \text{Kötelezettségek}$

Rövid távú likviditás: $\text{Forgóeszközök} / \text{Rövid lejáratú kötelezettségek}$

II. A Vállalatcsoport tárgyévben foglalkoztatott munkavállalói, egyéb foglalkoztatottai létszámának és javadalmazásának bemutatása

III. Az Uralkodó Tag (anyavállalat) vezető tisztségviselői, az igazgatóság, a felügyelő bizottság tagjaival kapcsolatos adatok

- az üzleti év után járó járandóság összege
- folyósított előlegek és kölcsönök összege
- a nevükben vállalt garanciák
- korábbi vezető tisztségviselőivel szembeni nyugdíjfizetési kötelezettségek
- minden képviselőre jogosult személy neve és lakhelye, aki az éves beszámolót köteles aláírni.

IV. Cash-flow kimutatás

A konszolidált éves beszámoló kiegészítő mellékletének részét képező cash-flow kimutatást az 5. sz. függelék szerinti szerkezetben kell elkészíteni a konszolidált éves beszámoló mérlege és eredménykimutatása adatainak felhasználásával. A konszolidációs különbözeteket, illetve azok állományváltozását a cash-flow azon soránál kell figyelembe venni, amelyekben szereplő tételhez a konszolidált beszámolóba tartoznak.

Az éves beszámoló részét képező kiegészítő mellékletet a hely és a kelet feltüntetésével a Vállalatcsoport képviselőjére jogosult személy köteles aláírni.

15.1.4. Üzleti jelentés

Az összevont (konszolidált) üzleti jelentés a Vállalatcsoport helyzetét, üzletmenetét úgy tükrözi, hogy megbízható, valós képet ad a tényleges viszonyokról és a várható fejlődésről, a mérleg fordulónapja után bekövetkezett változásokról és hatásaikról a konszolidálásba bevont cégek összességére vonatkozóan, a vállalkozások tevékenysége során felmerülő főbb kockázatokkal és bizonytalanságokkal együtt.

Az összevont (konszolidált) üzleti jelentés a Vállalatcsoport üzletmenetének fejlődéséről, teljesítményéről, illetve helyzetéről átfogó, a Vállalatcsoport méretével és összetettségével összhangban álló elemzést ad, mely – a megértéshez szükséges mértékben – tartalmaz a Vállalatcsoportra vonatkozó minden lényeges pénzügyi és – ahol szükséges – minden kulcsfontosságú, nem pénzügyi jellegű teljesítménymutatót.

Az összevont (konszolidált) üzleti jelentés szükség esetén hivatkozik és további magyarázatokat ad a konszolidált éves beszámolóban szereplő adatokra.

16. KÖNYVVIZSGÁLAT

A Vállalatcsoport vonatkozásában a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően választott könyvvizsgáló működik.

A könyvvizsgáló éves munkatervnek megfelelően végzi tevékenységét. Feladata az éves beszámoló valódiságának és szabályszerűségének (a mérleg, az eredménykimutatás, a kiegészítő melléklet) felülvizsgálata, az Sztv. és az alapító okirat előírásai betartásának ellenőrzése, valamint ennek alapján az éves beszámolóról a könyvvizsgáló állásfoglalását tükröző vélemény kialakítása, a független könyvvizsgálói jelentés elkészítése.

A könyvvizsgálati kötelezettség kiterjed a Vállalatcsoport által összeállított közbenső mérlegre és az összevont (konszolidált) éves beszámolóra is.

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló könyvvizsgálója köteles együttműködni a konszolidálásba bevont vállalkozás könyvvizsgálójával annak érdekében, hogy az összevont (konszolidált) éves beszámolóba összefoglalt beszámolók adatai megfeleljenek az összevont (konszolidált) éves beszámolókészítés követelményeinek, és a konszolidálásba bevont vállalkozások figyelembe vegyék az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítésének a rájuk vonatkozó előírásait. Ez azonban az összevont (konszolidált) éves beszámoló könyvvizsgálójának a felelősségét nem korlátozza.

A könyvvizsgáló által ellenőrzött összevont (konszolidált) éves beszámoló a könyvvizsgálói jelentéssel együtt terjeszthető a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság képviselője a Magyar Állam mint tulajdonos nevében tulajdonosi joggyakorlóként eljáró Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoka elé.

17. Letétbe helyezés, közzététel, hatálybalépés

17.1. Letétbe helyezés

A Vállalatcsoport minden tagja az Sztv. alapján, mint kettős könyvvitelt vezető, cégjegyzékbe bejegyzett vállalkozó, köteles

- a jóváhagyásra jogosult által elfogadott éves beszámolót (mérleg és eredménykimutatás, kiegészítő melléklet),
- a könyvvizsgálói záradékot, vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést,
- valamint az adózott eredmény felhasználásra vonatkozó határozatot

az adott üzleti év mérlegfordulónapját követő ötödik hónap utolsó napjáig letétbe helyezni ugyanolyan formában és tartalommal, mint amelynek alapján a könyvvizsgáló az éves beszámolót felülvizsgálta.

A Vállalatcsoport Uralkodó Tagja az Sztv. alapján (anyavállalatként) köteles

- a jóváhagyásra jogosult testület által elfogadott összevont (konszolidált) éves beszámolót (mérleg és eredménykimutatás, kiegészítő melléklet),
- a könyvvizsgálói záradékot, vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést

az összevont éves beszámoló mérlegfordulónapját követő hatodik hónap utolsó napjáig letétbe helyezni ugyanolyan formában és tartalommal, mint amelynek alapján a könyvvizsgáló az összevont (konszolidált) éves beszámolót felülvizsgálta.

17.2. Közzététel

A Vállalatcsoport minden tagja az Sztv. alapján, mint kettős könyvvitelt vezető vállalkozó köteles az éves beszámolót a könyvvizsgálói záradékkal vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentéssel együtt közzétenni.

A Vállalatcsoport letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének azzal tesz eleget, hogy az éves beszámoló, összevont (konszolidált) éves beszámoló egy-egy eredeti példányát a könyvvizsgálói záradékot vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentéssel együtt, valamint a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló törvény szerinti elektronikus úrlappal együtt a céginformációs szolgálatnak megküldi a kormányzati portál útján. Az elektronikus úrlapot a céginformációs szolgálat továbbítja az állami adóhatóság felé.

A Vállalatcsoport munkavállalói, alkalmazottai, tagjai az Sztv. alapján az éves beszámolóról és az összevont (konszolidált) éves beszámolóról mindenki által megtekinthető módon, a Vállalatcsoport székhelyén tájékozódhatnak.

A Vállalatcsoport hasonló módon biztosítja, hogy az éves beszámoló részét nem képező üzleti jelentés és összevont (konszolidált) üzleti jelentés minden érdekelt számára megtekinthető legyen, és arról minden érdekelt teljes vagy részleges másolatot készíthessen. [Sztv. 154. § (12)]

17.3. Hatálybalépés

Jelen Számviteli politika a kiadásának napjával lép hatályba, és 2015. január 1-jétől érvényes. Ezzel egyidejűleg a társaságok számviteli politikája, valamint az ezzel kapcsolatos belső utasítások és módosítások hatályukat veszti.

18. Függelék

1. számú A mérleg előírt tagolása („A” változat)
2. számú Az eredménykimutatás előírt tagolása (összköltség eljárással)
3. számú Az eredménykimutatás előírt tagolása (forgalmi eljárással)
4. számú Az összevont (konszolidált) éves beszámoló előírt tagolása
5. számú Cash-flow kimutatás tagolása
6. számú A beruházás, felújítás, karbantartás fogalmának értelmezése

A mérleg előírt tagolása („A” változat)

Eszközök (aktívák)

A. Befektetett eszközök

I. Immateriális javak

1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke
3. Vagyoni értékű jogok
4. Szellemi termékek
5. Üzleti vagy cégérték
6. Immateriális javakra adott előlegek
7. Immateriális javak érték helyesbítése

II. Tárgyi eszközök

1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek
4. Tenyészállatok
5. Beruházások, felújítások
6. Beruházásokra adott előlegek
7. Tárgyi eszközök érték helyesbítése

III. Befektetett pénzügyi eszközök

1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban
2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban
3. Egyéb tartós részesedés
4. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban
5. Egyéb tartósan adott kölcsön
6. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír
7. Befektetett pénzügyi eszközök érték helyesbítése
8. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete

B. Forgóeszközök

I. Készletek

1. Anyagok
2. Befejezetlen termelés és félkész termékek
3. Növendék-, hízó- és egyéb állatok
4. Késztermékek
5. Áruk
6. Készletekre adott előlegek

II. Követelések

1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben
3. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
4. Váltókövetelések
5. Egyéb követelések
6. Követelések értékelési különbözete

7. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete

III. Értékpapírok

1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban
2. Egyéb részesedés
3. Saját részvények, saját üzletrészek
4. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
5. Értékpapírok értékelési különbözete

IV. Pénzeszközök

1. Pénztár, csekkek
2. Bankbetétek

C. Aktív időbeli elhatárolások

1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása
2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása
3. Halasztott ráfordítások

Eszközök összesen

Források (passzívák)

D. Saját tőke

I. Jegyzett tőke

Ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken

II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)

III. Tőketartalék

IV. Eredménytartalék

V. Lekötött tartalék

VI. Értékelési tartalék

1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka
2. Valós értékelés értékelési tartaléka

VII. Mérleg szerinti eredmény

E. Céltartalékok

1. Céltartalék a várható kötelezettségekre
2. Céltartalék a jövőbeni költségekre
3. Egyéb céltartalék

F. Kötelezettségek

I. Hátrasorolt kötelezettségek

1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben
2. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben

II. Hosszú lejáratú kötelezettségek

1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök
2. Átváltoztatható és átváltozó kötvények
3. Tartozások kötvénykibocsátásból
4. Beruházási és fejlesztési hitelek
5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek
6. Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben
7. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
8. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek

III. Rövid lejáratú kötelezettségek

1. Rövid lejáratú kölcsönök
- ebből: az átváltoztatható és átváltozó kötvények
2. Rövid lejáratú hitelek
3. Vevőktől kapott előlegek
4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)
5. Váltótartozások
6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben
7. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
8. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek
9. Kötelezettségek értékelési különbözete
10. Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete

G. Passzív időbeli elhatárolások

1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása
2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása
3. Halasztott bevételek

Források összesen

Az eredménykimutatás előírt tagolása (összköltség eljárással)

01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele

02. Exportértékesítés nettó árbevétele

I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)

03. Saját termelésű készletek állományváltozása

04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke

II. Aktivált saját teljesítmények értéke ($\pm 03+04$)

III. Egyéb bevételek

Ebből: visszaírt értékvesztés

05. Anyagköltség

06. Igénybe vett szolgáltatások értéke

07. Egyéb szolgáltatások értéke

08. Eladott áruk beszerzési értéke

09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke

IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)

10. Bérköltség

11. Személyi jellegű egyéb kifizetések

12. Bérjárulékok

V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)

VI. Értékcsökkenési leírás

VII. Egyéb ráfordítások

Ebből: értékvesztés

A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I $\pm$ II+III-IV-V-VI-VII)

13. Kapott (járó) osztalék és részesedés

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek

Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott

17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei

Ebből: értékelési különbözet

VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)

18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése

Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott

19. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások

Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott

20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése

21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai

Ebből: értékelési különbözet

*IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19±20+21)**B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)**C. Szokásos vállalkozási eredmény (±A±B)**X. Rendkívüli bevételek**XI. Rendkívüli ráfordítások**D. Rendkívüli eredmény (X-XI)**E. Adózás előtti eredmény (±C±D)**XII. Adófizetési kötelezettség**F. Adózott eredmény (±E-XII)*

22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre

23. Jóváhagyott osztalék, részesedés

G. Mérleg szerinti eredmény (±F+22-23)

Az eredménykimutatás előírt tagolása (forgalmi eljárással)

01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele

02. Exportértékesítés nettó árbevétele

I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)

03. Értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége

04. Eladott áruk beszerzési értéke

05. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke

II. Értékesítés közvetlen költségei (03+04+05)

III. Értékesítés bruttó eredménye (I-II)

06. Értékesítési, forgalmazási költségek

07. Igazgatási költségek

08. Egyéb általános költségek

IV. Értékesítés közvetett költségei (06+07+08)

V. Egyéb bevételek

Ebből: visszaírt értékvesztés

VI. Egyéb ráfordítások

Ebből: értékvesztés

A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye ($\pm$ III-IV+V-VI)

09. Kapott (járó) osztalék és részesedés

Ebből: kapcsoló vállalkozástól kapott

10. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége

Ebből: kapcsoló vállalkozástól kapott

11. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége

Ebből: kapcsoló vállalkozástól kapott

12. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek

Ebből: kapcsoló vállalkozástól kapott

13. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei

Ebből: értékelési különbözet

VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)

14. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése

Ebből: kapcsoló vállalkozásnak adott

15. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások

Ebből: kapcsoló vállalkozásnak adott

16. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése

17. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai

Ebből: értékelési különbözet

IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19±20+21)

B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)

C. Szokásos vállalkozási eredmény (±A±B)

X. Rendkívüli bevételek

XI. Rendkívüli ráfordítások

D. Rendkívüli eredmény (X-XI)

E. Adózás előtti eredmény (±C±D)

XII. Adófizetési kötelezettség

F. Adózott eredmény (±E-XII)

18. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre

19. Jóváhagyott osztalék, részesedés

G. Mérleg szerinti eredmény (±F+22-23)

4. sz. függelék

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló előírt tagolása

A. A Az összevont (konszolidált) mérleg következő kiegészítésekkel tér el az 1. számú függelék "A" változata szerinti mérleg tagolásától

1. Az A/III. pont kiegészül az alábbi 9. sorral:

"9. Tőkekonszolidációs különbözet

- leányvállalatokból

- társult vállalkozásokból"

2. A D. Saját tőke sor az alábbi sorokkal egészül ki:

"VIII. Leányvállalati saját tőke változás ($\pm$)

IX. Konszolidáció miatti változások ($\pm$)

- adósságkonszolidálás különbözetéből

- közbeső eredmény különbözetéből

X. Külső tagok (más tulajdonosok) részesedése"

3. Az F/I. pont az alábbi 4. sorral egészül ki:

"4. Tőkekonszolidációs különbözet leányvállalatokból"

B. Az összevont (konszolidált) eredménykimutatás előírt tagolása a következő kiegészítésekkel tér el a 2. számú függelék "A" változata szerinti eredménykimutatás tagolásától

1. A "III. Egyéb bevételek" sor az alábbi sorral egészül ki:

"III/A. Adósságkonszolidálás miatt keletkező – eredményt növelő – konszolidációs különbözet"

2. A "VII. Egyéb ráfordítások" sor az alábbi sorral egészül ki:

"VII/A. Adósságkonszolidálás miatt keletkező - eredményt csökkentő - konszolidációs különbözet"

3. A "13. Kapott (járó) osztalék és részesedés" sor helyett a következő sorokat kell felvenni:

"13/a. Kapott osztalékok társult vállalkozástól"

"13/b. Kapott osztalékok egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozástól"

4. Az "Adózott eredmény" és a "Mérleg szerinti eredmény" közötti sorok a következők szerint változnak:

"Adózott eredmény

Jóváhagyott osztalék és részesedés

Mérleg szerinti eredmény"

A tagolás értelemszerűen alkalmazandó a 3. számú függelék "A" változata szerinti eredménykimutatásnál is.

Cash-flow kimutatás tagolása

I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás

(Működési cash-flow, 1-13. sorok)

1. Adózás előtti eredmény $\pm$

Az "1. Adózás előtti eredmény" sorban a tulajdoni részesedések után kapott osztalékkal, részesedéssel az adózás előtti eredményt csökkenteni kell.

2. Elszámolt amortizáció +

3. Elszámolt értékvesztés és visszaírás $\pm$

A "3. Elszámolt értékvesztés" sorban az adott időszakban elszámolt értékvesztéseket, terven felüli értékcsökkenési leírásokat pozitív előjellel, azok visszaírását negatív előjellel kell figyelembe venni.

4. Céltartalék képzés és felhasználás különbözete $\pm$

A "4. Céltartalék képzés és felhasználás különbözete" soron az adott időszaki céltartalék képzés többletét pozitív előjellel, a céltartalék felhasználás többletét negatív előjellel kell figyelembe venni.

5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye $\pm$

Az "5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye" sorban a befektetett eszközök eladási ára (kamatozó értékpapír esetén a felhalmozott kamattal csökkentett eladási ára) és könyv szerinti értéke közötti nyereséget negatív előjellel, a veszteséget pedig pozitív előjellel kell figyelembe venni.

6. Szállítói kötelezettség változása $\pm$ 7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása $\pm$

A "7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása" sorban a vevőktől kapott előlegek, a váltótartozások és az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek állomány növekedését pozitív előjellel, állomány csökkenését negatív előjellel kell figyelembe venni.

8. Passzív időbeli elhatárolások változása $\pm$ 9. Vevőkövetelés változása $\pm$ 10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása $\pm$ 11. Aktív időbeli elhatárolások változása $\pm$

12. Fizetett, fizetendő adó (nyereség után) -

13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés -

A "13. Fizetett (fizetendő) osztalék, részesedés" sorban az adott időszak után fizetett (fizetendő, a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált) osztalék, részesedés és a kamatozó részvények után fizetett (fizetendő) kamat összegét kell kimutatni.

II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás

(Befektetési cash flow, 14-16. sorok)

14. Befektetett eszközök beszerzése -

A "14. Befektetett eszközök beszerzése" sorban az adott időszakban beszerzett befektetett eszközök pénzügyileg rendezett beszerzési értékét kell kimutatni.

15. Befektetett eszközök eladása +

A "15. Befektetett eszközök eladása" sorban az adott időszakban eladott befektetett eszközök eladási árának pénzügyileg is rendezett értékét kell kimutatni, a kamatozó értékpapírok esetében az eladási árban lévő - felhalmozott - kamattal csökkentett összegben. Itt kell továbbá kimutatni a befektetett eszközök közé tartozó, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok beváltása miatt kapott, ténylegesen befolyt névérték összegét.

16. Kapott osztalék, részesedés +

III. Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás

(Finanszírozási cash flow, 17-27. sorok)

17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele +

A "17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele" soron az adott időszakban jegyzett tőke emelésből ténylegesen befolyt pénzüsszeget kell kimutatni.

18. Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele +

A "18. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele" soron az adott időszakban rövid és hosszú lejáratú kötvények és más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátásából származó, befolyt pénzüsszeget kell kimutatni.

19. Hitel és kölcsön felvétele +

A "19. Hitel és kölcsön felvétele" soron az adott időszakban felvett hitelből és igénybe vett kölcsönből befolyt pénzüsszeget kell kimutatni.

20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása +

A "20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök, elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása" soron a hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök, illetve elhelyezett bankbetétek adott időszakban való törlesztéséből, illetve beváltásából, megszüntetéséből befolyt pénzüsszeget kell kimutatni.

21. Véglegesen kapott pénzeszköz +

A "21. Véglegesen kapott pénzeszközök" soron az adott időszakban jogszabály alapján, a tőke-, illetve eredménytartalék javára véglegesen vagy az eredmény javára fejlesztési célból kapott (befolyt) pénzüsszeget kell kimutatni.

22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás) -

A "22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)" soron az adott időszakban jegyzett tőke leszállítás miatt a tulajdonosok részére kifizetett pénzüsszeget kell kimutatni, valamint a bevont saját részvény, üzletrész visszavásárlási (nyilvántartás szerinti) értékét.

23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése -

A "23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok visszafizetése" soron a kibocsátott kötvények és más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok adott időszakban beváltott, törlesztett összegét kell kimutatni.

24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése-

A "24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése" soron az igénybe vett hitel, kölcsön adott időszakban törlesztett összegét kell kimutatni.

25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek -

A "25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök, elhelyezett bankbetétek" soron az adott időszakban hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök, elhelyezett bankbetétek összegét kell kimutatni.

26. Véglegesen átadott pénzeszköz -

A "26. Véglegesen átadott pénzeszközök" soron az adott időszakban, jogszabály alapján, a tőke-, illetve eredménytartalék vagy az eredmény terhére véglegesen átadott pénzeszközöket kell kimutatni.

27. Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása ±

IV. Pénzeszközök változása ($\pm I \pm II \pm III$. sorok) ±

A beruházás, felújítás és karbantartás fogalmának értelmezése

Beruházás: a tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, saját vállalkozásban történő előállítás, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése, rendeltetésszerű használatbavétele érdekében az üzembe helyezésig, a rendeltetésszerű használatbavételig végzett tevékenység (szállítás, vámkezelés, közvetítés, alapozás, üzembe helyezés, továbbá mindaz a tevékenység, amely a tárgyi eszköz beszerzéséhez hozzákapcsolható, ideértve a tervezést, az előkészítést, a lebonyolítást, a hitel igénybevételt, a biztosítást is); beruházás a meglévő tárgyi eszköz bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelését eredményező tevékenység is, az előbbieken felsorolt, e tevékenységhez hozzákapcsolható egyéb tevékenységekkel együtt.

Beruházásnak minősülnek a meglévő tárgyi eszközzel kapcsolatos alábbi tevékenységek is:

- Bővítés az a tevékenység, amellyel az eszköznek az alapterületét, a kapacitását, a teljesítőképességét növelik. Például ingatlannál emeletráépítés, számítógépnél memóriabővítés stb. Ezeknek jellemzője, hogy az eredeti tárgyi eszköz lényegét tekintve változatlanul használható, azonban az eszközhöz kapcsolódóan új részek jelennek meg, amelyekkel egységes egészként (egy eszközként jelenik meg a nyilvántartásban) működik tovább a tárgyi eszköz. Ebben az esetben a bővítés bekerülési értéke növeli az eszköz bruttó értékét.
- Rendeltetés megváltoztatás, átalakítás az a tevékenység, amellyel az eszközt más tevékenységek végzésére teszik alkalmassá. Az eszköz mérete, kapacitása nem, csak a használata változik (például irodából termelőegység, üdülőből szálloda vagy fordítva stb.). Az átalakítás jelenthet olyan tevékenységet is, amelynek hatására nem változik az eszköz rendeltetése. Az eszközök rendeltetésük megváltoztatásának, átalakításának bekerülési értéke növeli az eszköz bruttó értékét.
- Az élettartamnak, teljesítőképességnek közvetlen növelését eredményezi az a tevékenység, amely az eszköz hasznos élettartamát, vagy a teljesítményét növeli oly módon, hogy ténylegesen nem bővíti az eszközt. Ezen tevékenységeknek jellemzője, hogy az eszköz eredeti részegységeinek cseréjével, átalakításával érik el az eszköz élettartamának, teljesítőképességének növelését. Ezen tevékenység jellemzője továbbá, hogy közvetlenül növeli az eszköz élettartamát, teljesítőképességét és nem időszakonként visszatérő tevékenység. Az eszközök élettartamának, teljesítőképességének növelését eredményező tevékenység bekerülési értéke növelni fogja az eszköz bruttó értékét.

Beruházásnak minősül mindaz a tevékenység, amely új tárgyi eszköz megszerzéséhez, illetve az állományban lévő tárgyi eszközök bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához hozzákapcsolható. Amennyiben használatba vételkor a végleges bizonylatok (pl. szállítói számlák) még nem állnak rendelkezésre, úgy az adott eszköz értékét a már meglévő dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában kell módosítani, ha a különbözet összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja.

Értékelési szabályzatunkban a jelentős különbözet összegét az adott eszköz bekerülési értékének 5%-át meghaladó összegben határoztuk meg.

Az Sztv. szerint a meglévő tárgyi eszközökön végzett beruházás beszerzési költségeivel is, a felújítás költségeivel is növelni kell a tárgyi eszközök értékét, míg a karbantartás költségeit a tárgyév ráfordításai között kell elszámolni. Ebből következően a tárgyi eszközökön beruházásonként, illetve a tárgyi eszközökhöz egyedileg hozzárendelt felújításként elszámolt összeg, az értékcsökkenési leírás elszámolásával – hosszabb időtartam alatt – jelenik meg a tevékenység költségei között. Az összemérés számviteli alapelvéből következően, valamely ráfordítást csak akkor lehet több év alatt elszámolni, ha a ráfordításból a jövőben gazdasági előnyök származnak, és így a ráfordítások fedezete hosszabb idő alatt megtérül.

A tárgyi eszközök bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, átalakításához, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növeléséhez kapcsolódó munkákkal kapcsolatban felmerült összegek szintén értéknek minősülnek és a meglévő tárgyi eszköz bruttó értékét növelik (hozzáírás). A fenti munkák használatbavételét követően megjelenő tárgyi eszköz nem egyezik meg azzal a tárgyi eszközzel, amely a hozzáírás előtt volt, ennek megfelelően az „új” tárgyi eszközre meg kell tervezni (újra kell tervezni) az értékcsökkenést, a hasznos élettartam, a várható maradványérték, a tevékenységre jellemző körülmények stb. figyelembevételével. Ez a tervezett értékcsökkenés változtatás nem a leírás változtatása, mely az Sztv. 53. § (5) bekezdés témakörébe tartozik. A rendeltetés megváltoztatása az eszköz mérlegtételek közötti (tárgyi eszközökön belül) átsorolását is szükségessé teheti.

Felújítás: az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak.

Felújítás a korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes részeinek az eredetitől eltérő megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli. A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amely elhasználódottság már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti. Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egy időben való elvégzése, függetlenül a költségek nagyságától.

Felújítás hatása az eszközértékre

Felújításnak minősülnek az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő tevékenységek.

A felújítás mindig egy konkrét tárgyi eszközhöz kapcsolódik. A tárgyi eszköz bruttó értéke a felújítás hatására a felújítás bekerülési értékével növekedni fog (hozzáírás). A felújítás használatbavételét követően megjelenő tárgyi eszköz nem egyezik meg azzal a tárgyi eszközzel, amely a hozzáírás előtt volt, ennek megfelelően az új „értékű” tárgyi eszközre meg kell tervezni (újra kell tervezni) az értékcsökkenést, a hasznos élettartam, a várható maradványérték, a tevékenységre jellemző körülmények stb. figyelembevételével.

Abban az esetben, ha korszerű technika kicserélésével a tárgyi eszköz egyes részeinek az eredetitől eltérő megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növelik, akkor a felújítás bekerülési értéket növelőként kell elszámolni, a kicserélt részegységet piaci értéken (esetleg hulladék értéken) kell a vásárolt készletek között állományba venni a bruttó érték egyidejű csökkentésével.

Karbantartás: a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást is és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.

Az ilyen célú ráfordításokat a tárgyidőszaki fenntartási költségek közt kell elszámolni.

Nem része az épületnek, ezért külön tárgyi eszközként kell kimutatni:

- az épületen belüli technológiai rendeltetésű vezetékeket, a riasztó berendezéseket,
- a személy-, teherfelvonót és gépészeti berendezéseit,
- az épületben elhelyezett olyan központi fűtőberendezést (kazánt), amely az adott épület fűtésén és melegvíz-ellátásán kívül az épületben folyó technológiai célú tevékenység hőenergiával való ellátását, más épületek fűtését, melegvíz-ellátását is biztosítja.

ÉPÜLETEK

Mennyiségi növekedéssel járó épület beruházás:

- az épület létesítése, megépítése – akár végleges, akár ideiglenes rendeltetéssel (de 1 évnél hosszabb elhasználódási időre) valósították meg azt – bérelt vagy saját használatban (tulajdonban) lévő földterületen (telken);
- a modulrendszerű (meghatározott számú, méretű elemekből összeszerelt) épület, faház, felfújható műanyag sátor megépítése, összeszerelése, felállítása (beleértve az összeszerelt elemeket és az épület szerkezeti elemeit rögzítő alapozást is), ha a megépítést (az összeszerelést követő egy éven belül a modulrendszerű épület, faház, műanyag sátor nem kerül lebontásra (szétszerelésre));
- a kivitelezéshez használt melléképítmény, felvonulási és munkásellátási épület létesítése, ha azt egynél több megrendelés teljesítéséhez – lebontás nélkül – a megépítést követő 1 évnél hosszabb ideig üzemeltetik;
- a már meglévő, de más gazdálkodó által korábban beruházott és aktivált épület megvásárlása (ide értve a rendeltetésszerű használatra alkalmatlan épület vásárlásakor, illetve térítés nélküli átvételekor a használatba vétel előtt elvégzendő, az üzembe helyezéshez szükséges, a használatba vétel feltételeként előírt, a rendeltetésszerű és biztonságos használat feltételeként elvégzendő munkákat is);
- a meglévő – a könyvekben nyilvántartott vagy bérelt – épület részleges vagy teljes újraépítése: részleges újraépítés az épület egy vagy több használati szintjének (emeletének) teljes lebontása és változatlan vagy korszerűbb formában történő megépítése, illetőleg az épület egy részének az alapokig történő lebontása és változatlan vagy korszerűbb formában történő megépítése; teljes újraépítés az épület egészének az alapokig történő lebontása és változatlan vagy korszerűbb formában történő megépítése (az épület részleges vagy teljes újraépítését megelőzi az épület részleges, illetve teljes értékének kivezetése a nyilvántartásokból, részleges, illetve teljes selejtezése);
- a meglévő – a Vállalatcsoport tagja könyveiben nyilvántartott vagy bérelt – épület (a továbbiakban: meglévő épület) terjedelmének (hasznos alapterületének vagy légtérének) növelése, ideértve a toldaléképítést, a tetőtér- és padlástér-beépítést, az

emeletráépítést, a helyiségek szintmegosztását (galéria kiépítésével vagy más módon);

- a meglévő épület kiegészítése, bővítése az épület használhatóságát és ellátását biztosító szellőző, légűdítő (légállapot-szabályozó) és nem technológiai célú berendezéssel, személyfelvonóval, mozgólépcsővel, központi fűtőberendezéssel, szemétdobóval, központi antennával, kaputelefonnal, lépcsőházi levélszekrényel, az épületbe elmozdíthatatlanul beépített szerkezetekkel, mindezek berendezéseivel, vezetékével együtt, ideértve az álpadló és az álmennyezet utólagos létesítését is.

Mennyiségi növekedéssel nem járó épület beruházás:

- a meglévő épületben a funkció bővítése, mert újonnan beépítették a villamos energia, a víz-, a gáz-, a hőellátás vezetékeit, felszerelték az ahhoz kapcsolódó szerelvényeket, berendezéseket; növelték a villamos energia, a víz-, a gáz-, a hőellátás, a vízelvezetés vezetékeinek hosszát, szerelvényeinek, berendezéseinek számát, azok körét; új mosdóhelyiséget, fürdőszobát (WC-vel, zuhanyozóval vagy azok nélkül), WC-helyiséget alakítottak ki, beleértve a kialakítással kapcsolatos építőmesteri, víz-, gáz- és villanyszerelési munkákat, a felszerelésre kerülő egészségügyi berendezéseket (fürdőkád, zuhanyozó, mosdó, WC-tartály, WC-csésze), az azokhoz tartozó szerelvényeket, továbbá a melegvíz-ellátó berendezéseket (gáz-vízmelegítő, villanybojler, fürdőkályha stb.) is;
- a meglévő épület átalakítása, átépítése, ha annak eredményeként az épület egészének vagy az épület egy részének funkciója, rendeltetése megváltozik, mert az üzemsarnokból irodákat alakítanak ki, vagy a raktárnak használt pincében éttermet stb. (Természetesen csak azon munkák – például új falak építésének építőmesteri, festő-mázoló, víz-, gáz-, villanyszerelési munkái –, amelyek a rendeltetésváltozás, a funkcióváltozás érdekében szükségesek);
- fűtéskorszerűsítés akkor, amikor egyedi szén-, koks- vagy olajtüzelésű kályhafűtésről, egyedi gáz- vagy elektromos fűtésről bármilyen tüzelőanyagú központi fűtésre történik az áttérés, ideértve a hőtárolós villanykályhák működéséhez szükséges elektromos vezetékhálózat kiépítését, továbbá a gázkonvektorok beépítésével, a gázvezetékek kiépítésével együtt járó fűtéskorszerűsítést, illetve a gázkonvektoroknak cirkogejzír fűtésre való átállítást (cirkogejzír berendezés, vezetékek, radiátorok) is;
- ha a fűtéskorszerűsítés központi fűtésről központi fűtésre, illetve távfűtésre való áttérés, akkor mennyiségi növekedéssel nem járó épület-beruházásnak csak a korábban meg nem lévő (tehát bővítést jelentő) gázvezeték kiépítését, az olajtároló-tartályok elhelyezését, a távfűtőhálózatra való rákapcsolás miatti többletvezeték (általában a hőközpont és az épület csőrendszere között) kiépítését kell minősíteni.

Épület-felújításnak minősülő ráfordítások:

- a meglévő épület tetőszerkezetének átalakítása, átépítése;
- a meglévő – a Vállalatcsoport tagja könyveiben nyilvántartott vagy bérelt – épületnél (a továbbiakban: meglévő épület) a fűdémcseré és az azzal együtt elvégzett munkák;
- a meglévő épület szellőző-, légűdítő – (légállapot –szabályozó) berendezés teljes cseréje (a teljes cserébe beletartozik a központi és a helyi berendezések, a vezetékek cseréje is);

- a meglévő épületben lévő személyfelvonó, mozgólépcső, szemétdobó, központi antenna, kaputelefon, lépcsőházi levélszekrény, álpadló és álmennyezet külön-külön történő teljes cseréje;
- külön-külön is a villamos energia, a víz-, a gáz-, a hőellátás vezetékeinek és berendezéseinek együttes és teljes cseréje;
- a meglévő központi fűtőberendezések (kazánok) cseréje;
- fűtéskorszerűsítésnél minden olyan munka, amely a szilárd tüzelőanyagú központi fűtésről olaj- vagy gázüzemű központi fűtésre, olajtüzelésű központi fűtésről gáztüzelésű központi fűtésre, központi fűtésről távfűtésre való átállással kapcsolatos és nem minősül mennyiségi növekedéssel nem járó épület-beruházásnak;
- a meglévő épület tetőszerkezetének teljes cseréje.

Épület-karbantartásnak minősülő ráfordítások:

- meglévő – a Vállalatcsoport tagja könyveiben nyilvántartott vagy bérelt – épületen végzett minden olyan munka, amely a folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetéshez szükséges, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi, még akkor is, ha az épület alkotórészei lényeges elemeinek részleges cseréjével jár együtt;
- a rendeltetésszerű használat érdekében elvégzett külső, belső állagmegóvási munka (vakolás, meszelés, festés, mázolás) még akkor is, ha az egész épületre kiterjed (homlokzattatarozás, beleértve a nyílászárók cseréjét is), vagy ha korszerűbb formában, módszerrel történik a javítási munka (például meszelés helyett festés, vagy tapétázás, vagy falburkolat elhelyezése, vagy szőnyegpadló helyett parketta vagy fordítva);
- a tetőszerkezet javítása, részleges cseréje;
- a lapostető-szigetelés javítása, cseréje;
- az épület talajnedvesség elleni szigetelése, injektálása;
- a szellőző-, légüditő- (légállapot-szabályozó) berendezések részleges cseréje, a személyfelvonó, a mozgólépcső, a szemétdobó, a központi antenna, a kaputelefon, a lépcsőházi levélszekrény egyes darabjainak, alkotórészeinek cseréje;
- a villamos energia, a víz-, a gáz-, a hőellátás vezetékeinek, berendezéseinek részleges cseréje;
- a meglévő épület olyan átépítése, átalakítása, amelynek eredményeként az épület egészének vagy az épület egy részének funkciója, rendeltetése nem változik meg (például célszerűségi okokból az épületen belüli válaszfalak, szociális helyiségek áthelyezése).

ÉPÍTMÉNYEK (utak, technológiai vezetékek)

Mennyiségi növekedéssel járó építmény beruházás:

- az utak, a térburkolatok, megépítése, valamennyi elemének szakaszosan vagy teljes hosszában történő cseréje;
- az építményjegyzékbe tartozó adatközlési, áramszolgáltató, távíró –, távbeszélő –, postai, egyéb lég – és kábelvezetékek, vezetékhalózat megépítése, felszerelése,

meglévő ezen vezetékek, vezetékhalozatok valamennyi elemének szakaszosan vagy teljes hosszban történő cseréje, hosszának növelése;

- az építményjegyzékbe tartozó vízvezetékek, gáz-, forróvíz-, melegvíz-, hévíz-, kondenzvíz-vezetékek, kőolaj-, földgáz- és egyéb gázvezetékek, szenny- és csapadékvíz-csatornák, technológiai (vegyi) távvezetékek, egyéb technológiai vezetékek megépítése, szerelése, a vezetékek földben vagy védőcsatornában való elhelyezése, tartópilléreken, oszlopokon történő vezetése, a meglévő vezetékek, vezetékhalozat valamennyi elemének (a tartópillérek, az oszlopok kivételével) szakaszosan vagy teljes hosszban történő cseréje, hosszának növelése; a tartópillérek, a tartóoszlopok külön-külön egyedileg minősülnek tárgyi eszköznek, így azok létesítése, elhelyezése, selejtezést követő cseréje mennyiségi növekedéssel járó építmény beruházás;
- az épületen belüli technológiai rendeltetésű – előző bekezdésekben felsorolt – vezetékek megépítése, ezen vezetékek szakaszosan vagy teljes hosszban történő cseréje;
- kerítések, korlátok megépítése, azok szakaszos vagy teljes cseréje, ha a csere során a tartóoszlopokat is cserélik;
- földterület megszerzése;
- a meglévő utak, térburkolatok alapterületének növelése (meghosszabbítása, szélesítése);
- a meglévő kockakő, terméskő, keramit burkolatú út, térburkolat stb. olyan átépítése, amikor a kockakő, a terméskő, a keramit helyett aszfalt, aszfaltbeton, beton burkolatot alkalmaznak és fordítva, ha bármilyen burkolatot kockakő-, terméskő-, keramitburkolattal cserélnék ki (az átépítésre kerülőút, térburkolat értékét a nyilvántartásokból ki kell vezetni).

Építmény-felújításnak minősülő ráfordítások:

- a meglévő – az Építményjegyzékbe tartozó, illetve az épületen belüli – adatközlési, áramszolgáltató, táviró-, távbeszélő-, postai, vasúti és egyéb lég- és kábelvezetékek, vezetékhalozatok kiegészítése további alkotórészekkel, tartozékokkal;
- a meglévő – az Építményjegyzékbe tartozó, illetve az épületen belüli – vízvezetékek, gőz-, forróvíz-, melegvíz-, hévíz és kondenzvíz-, kőolaj-, földgáz- és egyéb gázvezetékek, szenny- és csapadékvíz-csatornák, technológiai (vegyi) távvezetékek, egyéb technológiai vezetékek, vezetékhalozatok kiegészítése további tartozékokkal, alkotórészekkel;
- a tereprendezési, területfeltöltési, közművesítési, park- és kertépítési munka, amennyiben az nem minősül egyedi tárgyi eszköznek;
- a meglévő – az Építményjegyzékbe tartozó – adatközlési, áramszolgáltató, táviró-, távbeszélő-, postai, vasúti, egyéb vezetékhalozat lég- és kábelvezetékeinek szakaszosan vagy teljes hosszban történő cseréje, ha csak a vezetéket cserélik;
- a meglévő – az Építményjegyzékbe tartozó – vízvezetékek, gőz-, forróvíz-, melegvíz-, hévíz-, kondenzvíz-vezetékek, kőolaj-, földgáz- és egyéb gázvezetékek, szenny- és csapadékvíz-csatornák, technológiai (vegyi) távvezetékek, egyéb technológiai vezetékek szakaszosan vagy teljes hosszban történő cseréje, ha csak a vezetéket cserélik (a vezetékeket megszakító tolózárok, nyomásszabályozók,

fogyasztásmérők külön-külön egyedi tárgyi eszköznek minősülnek, így cseréjük mennyiségi növekedéssel járó gép-, illetve berendezés beruházás);

- a meglévő utak, térburkolatok olyan helyreállítása, amikor az út, a térburkolat kapacitása, átbocsátó képessége nem nő.

Építmény-karbantartásnak minősülő ráfordítások:

- a meglévő – a Vállalatcsoport tagja könyveiben nyilvántartott vagy bérelt – építményen végzett minden olyan munka, amely a folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetéshez szükséges, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében a tervszerű megelőző karbantartás keretében vagy eseti jelleggel, de rendszeresen el kell végezni, ideértve a vis major (előre nem látott körülmény, elháríthatatlan akadály) miatt szükségessé váló közvetlen hibaelhárítást, továbbá a közvetlen hibaelhárítás miatt más tárgyi eszközökön végzett bontási és helyreállítási munkákat is;
- a vis major miatt szükségessé váló vezetékcserék a karbantartás körébe tartoznak, ha a cserélt vezeték nem haladja meg a legkisebb gyártási hosszt, illetve;
- vízvezetékek, gőz –, forró –, melegvíz –, és egyéb gázvezetékeknél, szenny – és csapadékvíz –csatornáknál, technológiai vezetékeknél két alátámasztási hely, ellenőrző akna közötti vezetékszaksaszt;
- a meglévő utakra, a vasúti átjárókra, a vasúti és közúti rakodókra, a térburkolatokra, a nyitott peronokra új koptatóréteg felvitele, továbbá a kikopott burkolat (az úgynevezett kátyúk) helyreállítása, ha a felvitt új koptatóréteg vastagsága átlagosan nem haladja meg a 6 cm-t, és ezáltal nem eredményezi ezen eszközök kapacitásának növekedését;
- a meglévő kockakő, terméskő, keramit burkolatú utak, vasúti átjárók, vasúti és közúti rakodók, térburkolatok, nyitott peronok burkolatának átrakása, beleértve a kockakő, terméskő, keramit szükség szerinti pótlását is;
- a vasúti al- és felépítmények, az alagutak, a hídfők, szárnyfalak, hídszerkezetek, tartóoszlopok, a különböző vezetékek meglévő tartozékainak cseréje;
- a kerítések, korlátok – oszlopok közötti – betéteinek, dróthálózatának, lábázatának szakaszos vagy teljes cseréje, ha a tartóoszlopokat nem cserélik;
- a talaj természetes vagy mesterséges alakulatának fenntartása, helyreállítása (vízmosás, gödör, keréknyom, felfagyás elegyengetése vagy feltöltése), ha az nem más beruházás miatt történt;
- a meghibásodott beton térburkolat cseréje azonos teherbírására, amennyiben a csere az alépítményt nem érinti és területe dilatációtól - dilatációig terjed.

GÉPEK, BERENDEZÉSEK, JÁRMŰVEK

Mennyiségi növekedéssel járó gépberuházás:

- a gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelések, műszerek, járművek, konténer jellegű térelemek, valamint ezek kizárólagos tartozékainak beszerzése, szállítása, alapozása, saját vállalkozásban végzett előállítás, felszerelése és működőképes állapotba hozása, üzembe helyezése;

- a már meglévő, de más gazdálkodó által korábban beruházott és aktivált gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelési tárgyak, műszerek, járművek megvásárlása, ideértve a roncsként, hulladékként megvásároltakat is, ezen eszközök szállítása, alapozása, szerelése, üzemképes állapotba hozása, üzembe helyezése;
- az épületben elhelyezett olyan központi fűtőberendezés (kazán) létesítése, amely az adott épület fűtésén és melegvíz-ellátásán kívül
  - az épületben folyó technológiai célú tevékenység hőenergiával való ellátását;
  - más épületek fűtését és melegvíz-ellátását is biztosítja,
- az épületeken elhelyezett riasztóberendezés felszerelése;
- a több gépre, gépi és technológiai berendezésre, felszerelésre, műszerre, járműre felszerelhető, felhasználható, cserélhető tartozék beszerzése, előállítása;
- a több gép, gépi és technológiai berendezés, felszerelés, műszer zárt rendszerű összeszerelésével munkaeszköz kialakítása;
- a gépek, gépi, technológiai berendezések, felszerelések, műszerek, járművek cseréje;
- a meglévő gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelési tárgyak egy vállalkozáson belüli (egyik szervezeti egységtől a másikkal) áthelyezésével kapcsolatosan az alapozás megszüntetése (feltörése), az áthelyezéssel kapcsolatos szállítása, majd az új helyen alapozása, szerelése, üzembe helyezése.

Mennyiségi növekedéssel nem járó gépberuházás:

- cseregépes, csere gépkocsis javítás, ha a csereként kapott használt, felújított gép, gépjármű nem azonos gyártmányú, vagy nem azonos típusú a leadott géppel, gépjárművel, vagy magasabb felszereltségű, kapacitású, nagyobb teherbírású, mint a leadott gép, gépjármű;
- a gép, a jármű kiegészítése, bővítése további tartozékokkal, ha a tartozékokkal történő bővítés, az átalakítás következtében a gép, a jármű további műveletek vagy új feladatok ellátására válik alkalmassá, kapacitása növekszik, eredeti rendeltetése megváltozik;
- a használaton kívül lévő, üzemképtelen, teljesen (0-ig) leírt vagy a készletek között maradványértéken szereplő gép, gépi és technológiai berendezés, műszer, jármű üzemképes állapotba hozása, működésre alkalmassá tétele, üzembe helyezése;
- a bérelt, lízingelt gép, gépi és technológiai berendezés, műszer, jármű bérbevevőt, lízingbevevőt terhelő beruházási ráfordításai, üzembe helyezése.
- a meglévő gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelési tárgyak egy vállalkozáson belüli (egyik szervezeti egységtől a másikkal) áthelyezésével kapcsolatosan az alapozás megszüntetése (feltörése), az áthelyezéssel kapcsolatos szállítása, majd az új helyen alapozása, szerelése, üzembe helyezése.

Gép-, járműfelújításnak minősülő ráfordítások:

- a gép, jármű kiegészítése, bővítése további tartozékokkal, ha a tartozékokkal történő bővítés, az átalakítás következtében a gép, jármű további műveletek vagy új feladatok ellátására válik alkalmassá, kapacitása növekszik, eredeti rendeltetése megváltozik;

- a használaton kívül lévő, üzemképtelen, teljesen (0-ig) leírt vagy a készletek között maradványértéken szereplő gép, jármű, gépi és technológiai berendezés, műszer üzemképes állapotba hozása, működésre alkalmassá tétele, üzembe helyezése;
- a bérelt, lízingelt gép, gépi és technológiai berendezés, műszer, jármű bérbe vevőt, lízingbe vevőt terhelő beruházási ráfordításai, üzembe helyezése;
- a több gép, gépi és technológiai berendezés, felszerelés, műszer zárt rendszerű összeszerelésével kialakított munkaeszköz egy-egy funkcióját ellátó egységének cseréje.

Számítógép-felújításnak minősülnek az alábbiak:

A számítógép kapacitását növelő minőségi alkatrészcserek, ilyen lehet:

- memória bővítés,
- winchester bővítés,
- processzor minőségi cseréje,
- alaplappal minőségi cseréje.

Jármű-felújításnak minősülnek az alábbiak:

- Karosszéria felújítás: az jármű vázszerkezetére, karosszériájára, belső utasterére kiterjedő olyan komplex tevékenység, amelynek során minden egyes szerkezeti egység megvizsgálásra és szükség szerint felújításra, kijavításra kerül, ezzel az autóbusz (rabszállító) élettartama megnövekedik.
- Karosszéria átépítés: az autóbusz vázszerkezetének újra történő cseréje minden egyes szerkezeti egység megvizsgálása és szükség szerinti felújítása, kijavítása megnöveli az autóbusz (rabszállító) élettartamát.
- Teljes felújítás: a jármű karosszériája és alváza gépészete teljes felújításra kerül. Ezzel a jármű hasznos élettartama megnövekedik.
- Minden fődarab felújítással egyidejű cseréje: a vázcserés felújításhoz köthető fődarab csere, darabszámtól függetlenül felújításnak minősül.

Gép-, járműkarbantartásnak minősülő ráfordítások:

- A meglévő – a Vállalatcsoport tagja könyveiben nyilvántartott vagy bérelt – gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelési tárgyak, műszerek, járművek folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló karbantartási, javítási, állagmegóvási munkák, mint például a gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelési tárgyak, műszerek, járművek időszakonkénti felülvizsgálata, tisztítása, kenése, a meghibásodások és üzemzavarok elhárítása, a tervszerű megelőző karbantartás, a rendeltetésszerű használat során elhasználódott alkatrészek cseréje, a fődarabok javítása, a folyamatos működés, a biztonságos üzemeltetés érdekében a fődarabok és a tárgyi eszköz értékébe tartozó tartozékok cseréje, ha a csere következtében nem változik meg a gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelési tárgyak, műszerek, járművek kapacitása, élettartama, funkciói nem bővülne. Amennyiben a fődarab csere felújításhoz kapcsolódik, akkor értéke az eszközre ráaktiválásra kerül.
- A meglévő gépek, gépi és technológiai berendezések, felszerelési tárgyak, műszerek, járművek olyan korszerűsítése, alkotórészeik olyan – az eredetitől eltérő, az üzembiztonságot, a gazdaságosságot növelő, a környezetszennyezést csökkentő – megoldása, amelynek eredményeként a gépek, gépi és technológiai berendezések,

felszerelési tárgyak, műszerek, járművek kapacitása nem növekszik, eredeti rendeltetése nem változik meg, funkciói nem bővülnek, további műveletek vagy új feladatok ellátására nem lesz alkalmas; ilyen korszerűsítés a meglévő motorok EU követelményeknek megfelelő szintű átalakítása, cseréje.

Jármű karbantartásnak minősülnek különösen a következők:

1. Eseti javítások

A rendszeres karbantartási műveleteken kívül elvégzendő olyan eseti munka, amely a jármű működtetése közben történt meghibásodások javításának a folyamata, valamint biztonságos és hatósági előírásoknak megfelelő műszaki állapotát szolgáló szükség szerinti javítási, karbantartási tevékenység, mely hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő feladat lehet, amely a rendeltetésszerű használhatóság biztosítását eredményezi és élettartam növekedéssel nem jár.

Magába foglalja:

- motor erőátviteli szerkezetek, futóművek szükség szerinti javítása, cseréje,
- fék-, kormányberendezés ellenőrzése, szükség szerinti javítása, cseréje,
- elektromos rendszerek szükség szerinti javítása,
- kocsiszekrény szükség szerinti javítása, elemcserék (hátfal, homlokfal, vázszerkezet, feszített lemezek, ajtók, üvegek),
- utas-, vezetőtér javítása (ülések, oldal-, tetőburkolat, padozat),
- jármű esztétikai állapotának helyreállítása (festés).

A javításokról, felújításokhoz csak olyan tartalmú számla fogadható be, melynek mellékleteiből (esetlegesen magából a számlából) egyértelműen kiderül, hogy az adott eszközön pontosan milyen munkálatokat végeztek, és így egzaktul elkülöníthető a beruházás, felújítás, karbantartás, mint számviteli kategória.

2. Műszaki vizsga

A járművek forgalom- és üzembiztonság szempontjából fontos szerkezeti részeire, fődarabjaira kiterjedő, előírt technológia szerint végzett – általában megbontás nélküli – működőképességet és állapotot vizsgáló tervszerű művelet, amely magába foglalja az ápolási, javítási, karbantartási tevékenységet. A műszaki vizsgálatok elvégzésének időpontját a jármű által megtett kilométer vagy jármű igénybevétele határozza meg.